

VANTAAN
YLEISKAAVA
2020

VANTAAN YLEISKAAVA 2020
LAUSUNTOTIIVISTELMÄT VASTINEINEEN
(EHDOTUSVAIHE)
Kaupunginhallitus 16.11.2020

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	5
NRO 1 CARUNA OY.....	6
Tiivistelmä lausunnosta	6
Vastine.....	7
NRO 2 ESPOO	7
Tiivistelmä lausunnosta	7
Vastine.....	8
NRO 3 FINAVIA OYJ.....	9
Tiivistelmä lausunnosta	9
Vastine.....	10
NRO 4 FINGRID OYJ	11
Tiivistelmä lausunnosta	11
Vastine.....	12
NRO 5 HELEN SÄHKÖVERKKO	12
Tiivistelmä lausunnosta	12
Vastine.....	13
NRO 6 HELSINKI.....	13
Tiivistelmä lausunnosta	13
Vastine.....	14
NRO 7 HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI	16
Tiivistelmä lausunnosta	16
Vastine.....	17
NRO 8 HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ.....	19
Tiivistelmä lausunnosta	19
Vastine.....	20
NRO 9 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE HSL	21
Tiivistelmä lausunnosta	21
Vastine.....	22
NRO 10 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT HSY	24
Tiivistelmä lausunnosta	24
Vastine.....	26

NRO 11 KERAVA	27
Tiivistelmä lausunnosta	27
Vastine.....	28
NRO 12 METSÄHALLITUS	29
Tiivistelmä lausunnosta	29
Vastine.....	29
NRO 13 MTK UUSIMAA	30
Tiivistelmä lausunnosta	30
Vastine.....	31
NRO 14 PUOLUSTUSVOIMAT	34
Tiivistelmä lausunnosta	34
Vastine.....	34
NRO 15 SIPOO	34
Tiivistelmä lausunnosta	34
Vastine.....	35
NRO 16 SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC OCH NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND (SLC NYLAND)	36
Tiivistelmä lausunnosta	36
Vastine.....	37
NRO 17 SLC NYLANDIN PAIKALLISOSASTO HELSINGE	39
Tiivistelmä lausunnosta	39
Vastine.....	40
NRO 18 SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO, UUDENMAAN PIIRI JA VANTAAN YHDISTYS RY	42
Tiivistelmä lausunnosta	42
Vastine.....	48
NRO 19 SUOMEN METSÄKESKUS	55
Tiivistelmä lausunnosta	55
Vastine.....	59
NRO 20 HELSINGIN SEUDUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS TRINGA	61
Tiivistelmä lausunnosta	61
Vastine.....	61

NRO 21 TUUSULA	62
Tiivistelmä lausunnosta	62
Vastine.....	63
NRO 22 UUDENMAAN ELY-KESKUS.....	64
Tiivistelmä lausunnosta	64
Vastine.....	69
NRO 23 UUDENMAAN LIITTO	75
Tiivistelmä lausunnosta	75
Vastine.....	77
NRO 24 VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY.....	80
Tiivistelmä lausunnosta	80
Vastine.....	80
NRO 25 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO	81
Tiivistelmä lausunnosta	81
Vastine.....	82
NRO 26 VANTAAN KAUPUNKI / KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA.....	84
Tiivistelmä lausunnosta	84
Vastine.....	84
NRO 27 VANTAAN KAUPUNKI / LIIKUNNAN PALVELUALUE	85
Tiivistelmä lausunnosta	85
Vastine.....	87
NRO 28 VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ.....	91
Tiivistelmä lausunnosta	91
Vastine.....	92
NRO 29 VR-YHTYMÄ OY	93
Tiivistelmä lausunnosta	93
Vastine.....	94
NRO 30 VÄYLÄVIRASTO	95
Tiivistelmä lausunnosta	95
Vastine.....	96

JOHDANTO

Tähän aineistoon on koostettu Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta (YK0048) keväällä 2020 saaduista lausunnoista lyhyet tiivistelmät ja vastineet. Yleiskaavatoimikunta hyväksyi 22.10.2020 osaltaan vastineet. Kaupunginhallituksen hyväksymisen jälkeen viimeistelty aineisto toimitetaan lausunnon antajille vastineina saatuihin lausuntoihin.

Lausuntojen pohjalta on tehty täsmennyksiä hyväksyttävään yleiskaavaan ja täydennyksiä vaikutusten arviointien päivityksiin mm. asumisen arviointiin hajarakentamisen osalta. Tehdyt korjaukset on kuvattu vastineissa.

Yleiskaavaehdotuksesta saatujen lausuntojen pohjalta yleiskaavakarttaan esitettiin kartta-muutos lentoliikennealueen rajaukseen Turbiinitien ja Tietotien varrella. Rajamuutoksella ei muutettu alueen liikennetkaisuja. Muutos kuitenkin edellytti MRA 32§:n mukaan niiden osallisten, joita muutos kosketti, kuulemista erikseen. Finavialta ja Väylä-virastolta pyydettiin lisäystä ehdotuksesta saatuihin lausuntoihin aikavälillä 28.9.–9.10.2020. Finavialta saatiin lisälausunto, minkä mukaan muutos voidaan karttaan jättää.

Kiitämme kaikista saamistamme lausunnoista ja niissä annetuista rakentavista huomioista sekä kannustavasta palautteesta, minkä pohjalta voimme luottaa olevamme oikealla tiellä Vantaan yleiskaavan viimeistelyssä.

NRO 1 CARUNA OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaava-alueella sijaitseva Caruna Oy:n nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko on esitetty kaavassa asianmukaisesti.

Suurjännitteisen jakeluverkon uudet yhteystarpeet

- Caruna on harkinnut uusia voimajohtoyhteyksiä, joiden reitti kulki osittain kaava-alueella.
- Ensimmäinen voimajohtoyhteystarve on Leppävaaran sähköaseman ja suunnitellun Juvanmalmin sähköaseman välillä (oheisen kartan vihreä viiva). Toinen voimajohtoyhteystarve koskee kantaverkkoyhtiö Fingridin Länsi-Vantaalle, mahdollisesti Petikon alueelle alustavasti suunnittelemaa kantaverkon sähköasemaa. Mikäli kyseinen sähköasema rakennetaan Vantaan yleiskaava-alueelle, Carunalla on tarve rakentaa sieltä voimajohtoyhteydet Leppävaaran sekä Juvanmalmin sähköasemille (kartan keltainen viiva).
- Harkinnassa olevista voimajohdoista ei ole tehty tarkempia suunnitelmia tai selvityksiä, joten johtovaraukset tulisi merkitä kaavaan voimajohdon yhteystarve -merkinällä, joka mahdollistaa erilaiset suunnitteluratkaisut. Voimajohtoyhteydet voivat noudata mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia johtokäytäviä.

LIITE 1: Voimajohtoyhteystarpeet

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan voimajohtomerkintä mahdollistaa useamman voimajohdon kulkemisen nykyisissä johtokäytävissä: ”*Johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä.*”

Uusille johtokäytäville ei ole kyseisellä alueella tilaa. Merkittävät luontoarvot luonnonsuojelualuevarauksineen, seudullinen virkistysalueyhteys ja läheiset asuntoalueet eivät mahdollista uutta johtokäytävää. Uusien voimajohtoyhteyksien on kuljettava nykyisissä johtokäytävissä. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee selvittää, onko johtokäytäviä mahdollista leventää.

Fingrid suunnittelee alueelle muuntoasemaa, jonka sijaintia ei lausuntojen jälkeen tehdyissä alustavissa selvityksissä ole voitu ratkaista. Muuntoaseman sijaintia ei ole osoitettu yleiskaavassa ja se jää jatkosuunnittelussa määriteltäväksi.

NRO 2 ESPOO

Tiivistelmä lausunnosta

- Espoon kaupunginhallitus uudistaa luonnoksesta esittämänsä lausuman, että suunnittelun seudulliseen kokonaisuuteen ja seudullisiin vaikutuksiin on hyvä kiinnittää yhä tarkemmin huomiota.
- Yleiskaavaan tulisi lisätä Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä Vihdintien käytävään Espoon rajalta Rajatorpantien liittymään.
- Jotta Espoon Vihdintien käytävän baana liittyisi pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon, tulisi yleiskaavaan lisätä pyöräilyn baana Vihdintien käytävään, josta baana voisi yhdistyä pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon esimerkiksi Myyrmäessä.
- Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että Kuninkaankolmion alueelle voidaan toteuttaa järkevä asuinaluekokonaisuus kaupunkien välisistä rajoista huolimatta. Yhteisellä suunnittelulla tulee varmistaa myös hyvät liikenneyhteydet syntyvälle aluekokonaisuudelle. Espoo ei enää omissa suunnitelmissaan varaudu Kehä II:n jatkeen käytävässä seudulliseen ajoneuvoliikenteen läpiajoliikenteeseen. Yleiskaavassa tulisi mahdollistaa Espoon katuverkon yhteys Vantaan katuverkkoon Kehä II-käytävässä.
- Yleiskaavaluonnoksesta on Tallinna-tunnelin ja Lentoradan esitystapa muuttunut. Mikäli suunnittelun edetessä käy ilmi, että Espoon Otaniemen kautta kulkeva linjaus olisi kuitenkin toteutuskelpoinen, tulee Vantaan yleiskaavaa (ja maakuntakaavaa) tulevaisuudessa muuttaa tältä osin.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan sijainti on seudullisesti keskeinen. Yleiskaavatyön yksi tärkeä tehtävä on ollut yhteensovittaa seudulliset ja naapurikuntien tavoitteet osaksi yleiskaavan ratkaisuja. Seudullisen kokonaisuuden osalta työtä on ohjannut sekä voimassa oleva maakuntakaava että hyväksymisvaiheessa oleva Uusimaa-kaava 2050.

Vantaan yleiskaavassa *Joukkoliikenteen runkoyhteyksiksi* on merkitty yhteydet, jotka voidaan toteuttaa raitioteinä. Merkinnät pohjautuvat kaupungin omiin selvityksiin sekä seudullisiin suunnitelmiin. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan Vihdintien joukkoliikennekäytävän kehittäminen Rajatorpantien ja Kalajärven välisellä osuudella on mahdollista bussiliikenteeseen tukeutuen vielä yleiskaavan tavoitevuonna 2050. Kaupunki varautuu Helsingin suunnasta tulevan Vihdintien raitiotien jatkumiseen Myyrmäen suuntaan. Tämän takia joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintää ei ole lisätty Vihdintielle Rajatorpantien pohjoispuolelle.

Vantaan yleiskaavassa pyöräilyn baanaa ei ole merkitty Vihdintien varteen. Kyseisen baanatarve ei ole noussut esiin Vantaan omissa tai seudullisissa baanaselvityksissä, joiden pohjalta yleiskaavassa esitettävä baanaverkko on määritetty. Yleiskaavan ratkaisut mahdollistavat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa esitetyn baanajatkumisen korkeatasoisena pyöräilyreitteinä Vantaan puolella.

Kuninkaankolmion alue vaatii seudullista suunnittelua ja yhteistyötä Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupunkien välillä. Alueen kaupunkirakenteen sekä liikenneverkon ja -yhteyksien ratkaisut ovat vielä avoimia, joten liikenneyhteyden osoittaminen yleiskaavassa Vantaan katuverkolta Kehä II:n käytävään ei ole tarkoituksenmukaista. Yhteydet ratkaistaan alueen jatkosuunnittelun yhteydessä. Yleiskaava mahdollistaa alueelta yhteydet Vantaan katuverkkoon jo Teräsköydentietä, Vihdintietä sekä Honkasuontietä pitkin.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti*. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

NRO 3 FINAVIA OYJ

Tiivistelmä lausunnosta

Finavia esittää muutoksia seuraaviin kaavamerkintöihin ja/ tai määräyksiin:

- Lentoliikenteen alue (LL) tulee voida esittää kaavakartassa Finavian luonnosvaiheen lausunnossaan esittämällä tavalla mukaan lukien Turbiinitien itäpuolinen tarve.
- Ilmakehän eteläpuolinen hulevesitulva-allas (WH) -merkintä ei kata Finavian alueelle suunnittelemaa vesienkäsittelyratkaisua. LL-alueen ja yhdyskuntateknisen huollon alueen (ET) merkintä ko. paikassa tulee tarkastella Finavian kanssa yhteistyössä.
- Monipuolisen työpaikka-alueen (TP) rajauksen muutos on liian vähäinen ja se tulisi rajata idässä Tietotiehen. Perustelut annettu kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa.
- Terminaalien ja kiitoteiden merkintä LL-alueen sisällä on sekava, tarpeeton ja rajaava. "Lentoterminaalien alue" merkintä kattaa myös paljon land-side toimintoja. LL-alueen sisäpuolisesta maankäytöstä ei määrätä yleiskaavassa. Merkinnät tiukasti tulkituttuna estäisivät esimerkiksi Non-Schengen-terminaalien jatkamisen lännen suuntaan. "Kiitotien alue" ja "Lentoterminaalien alue" – merkinnät tulee poistaa Kaavakartasta.
- Raitiotien suunnittelu on siinä määrin kesken lentokentän alueella, että tarpeettoman määräävä kaavamääräys on muutettava muotoon "Raitiotien ohjeellinen reitti".

Lentomelu (sekä esterajoituspinnot, tutkat)

- Laskeutumisyvyöhykkeen maantieteellinen laajuus on pienempi kuin vastaava merkintä maakuntakaavan liitekartalla.
- Lentomelualueen laajenemisvyöhyke /LM2 -merkintä tulisi olla nimeltään Asuntovaltainen keskusta-alue lentomelualueella.
- Tutka-asetat on merkittävä LL-alueeksi. Kaavaehdotuksessa Hanskallion tutka-asetan kohdalla on Voimajohto, mikä on ristiriidassa tutkan toimintaedellytysten kanssa. Voimajohtomerkintä on siirrettävä. Tutkan merkitseminen LL-alueeksi olisi estänyt ristiriitaisen maankäyttöehdotuksen.
- LL-alueella sijaitsevalle pohjavesialueelle ei tule merkitä minkäänlaisia MRL:n perusteella asetettavia vaatimuksia lentoaseman toiminnalle.
- Lunastus- ja korvausmääräyksellä ei ole juridisia perusteita ja se tulee harhaanjohtavana poistaa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jonka rajaukset eivät kaikkialla noudata tarkkoja kiinteistörajajoja tai tielinjauksia. Asemakaavalla voidaan osoittaa tarkempi sijainti ja käyttötarkoitusalue. Finavian lentoliikenteen aluetta (LL) koskevaan ehdotukseen sisältyi joitakin lentokentästä erillisiä alueita, jotka sijaitsevat teiden tai katujen takana. Näitä ei ole merkitty LL-alueina, mutta on huomioitu, että merkinnät eivät estä esimerkiksi laskeutumisvalojen tai tutkien sijoittamista alueille.

Finavian lausunnon mukaan monipuolisen työpaikka-alueen (TP) rajauksen muutos yleiskaavaehdotuksessa Aviapoliksen asemansseudulla on liian vähäinen. Lentoliikennealueen rajaukseen on hyväksyttävään yleiskaavaan tehty laajennus Turbiinitien ja Tietotien varrella. Rajauksen muutoksesta on pyydetty Finavialta ja Väylävirastolta lausunnon täydennys (MRA 32§). Muut lausunnossa esitetyt muutokset lentokentän LL-alueen rajaukseen ovat yksityiskohtaisia suhteessa yleiskaavan yleispiirteisyyteen. Yleiskaava mahdollistaa toimintojen säilymisen ja kehittämisen kyseisillä alueilla.

Hulevesiallasta osoittava WH-merkintä on ohjeellinen symbolimerkintä, joka osoittaa yleispiirteisen sijainnin hulevesitulvarakenteelle yhdyskuntateknisen huollon alueella. Kiitotien alueet ja Lentoterminalin alue on merkitty kaavakarttaan, sillä kiitoteiden sijainti on suoraan suhteessa lentomelualueisiin ja terminalin alue kehäradan asemavaraukseen. Terminalista on esitetty myös nykyinen. Tarkemman tason suunnittelussa terminalien sijaintiin ja kokoon voidaan ottaa uudelleen kantaa.

Yleiskaavassa Raitiotie-merkintää ei nimetä ohjeellisena raitiotielinjauksena, koska merkinnällä halutaan osoittaa lentoaseman tärkeys raitiotien päätepysäkinä ja vaihtopaikkana. Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden merkintä ei osoita linjauksen täsmällistä sijaintia ja lentoaseman alueella Vantaan ratikan tarkempi sijainti määritellään yhdessä Finavian kanssa jatkosuunnittelun yhteydessä. Tätä on tarkennettu myös selostuksessa.

Lentomelu (sekä esterajoituspinnat, tutkat)

Lausunnossa on esitetty huoli, että laskeutumisvyöhykkeen maantieteellinen laajuus on pienempi kuin vastaava merkintä maakuntakaavan liitekartalla. Laskeutumisvyöhyke-merkinnän leveys on määritelty kiitoteiden jatkeiden ja Finavian laatimien lentokoneiden laskeutumisreitien käyttötiheyksien perusteella. Leveys on kapeampi kuin maakuntakaavan liitekartassa, mutta yleiskaava tuo sen oikeusvaikutteiselle kaavakartalle.

Finavia esittää lausunnossaan, että Lentomelun alueen laajenemisvyöhyke /LM2 -merkintä tulisi olla nimeltään Asuntovaltainen keskusta-alue lentomelun alueella. /LM2-Merkintä on kuitenkin ns. päällekkäismerkintä, joka kuvaa aluetta, jolla lentomelun alue on aikaisempaa laajempi, mutta jolle on osoitettu tehokasta rakentamista. Merkintä antaa lisäohjeita lentomelun

huomioimiseen. Maankäyttöä ohjaa vuorostaan alueen käyttötarkoituksmerkintä kaupunkikeskustan asuinalue (AC).

Finavian mukaan tutka-asemat on merkittävä LL-alueeksi sekä Hanskallion tutka-aseman läheisyydessä sijaitseva voimajohtolinjausta on siirrettävä sen sijaitessa lentotutkan suojapinta-alueella. Vantaan kaupunki ja Finavia selvittivät yhdessä Air Navigation Services Finland Oy:n (ANS Finland) kanssa sitä onko voimajohtolinjaus ristiriidassa Hanskallion tutkan toimintaedellytysten kanssa. ANS Finlandin mukaan voimajohtolinjan nykyinen sijainti (alle 500 m) ei estä lentotutkan toimintaedellytyksiä, mutta voimajohtolinjan tarkemman tason suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon pylväsrakenteiden korkeus ja sijainti tutkan läheisyydessä. Lentotutkat on osoitettu selostuksen teemakartalla ja niiden suojapinnoista on kirjoitettu kappale yleiskaavaselostuksen sivulle 66, jossa käsitellään tutkien suojapinnat ja niitä koskevat rajoitukset. Lentotutkia ei katsota tarpeen esittää LL-alueina yleiskaavaan yleispiirteisyyden vuoksi.

Finavian mukaan LL-alueella sijaitsevalla pohjavesialueella ei tule merkitä minkäänlaisia MRL:n perusteella asetettavia vaatimuksia lentoaseman toiminnalle. Vantaan kaikki 1-luokan pohjavesialueet on esitetty tasavertaisesti kaavakartassa. Pohjavesiä koskee oma lainsäädäntönsä, johon Maankäyttö- ja rakennuslaki ei tuo mitään lisävaatimuksia. Lunastus- ja korvausmääräyksiin viittaava yleismääräys on poistettu hyväksyttävästä yleiskaavasta.

NRO 4 FINGRID OYJ

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty ”kehitettävä voimajohto” -merkintä, joka viittaa voimajohtojen sijoittamiseen maan alle. Kantaverkon voimajohtojen maakaapelointi olisi äärimmäisen poikkeuksellinen ratkaisu ja se edellyttäisi laajoja teknistaloudellisia tarkasteluja sekä tapauskohtaista arviointia kantaverkkoyhtiön kanssa. Kaava-merkintä viittaa vain selvittämiseen, mutta silti on pohdittava, onko tällainen kaava-merkintä realistinen ja antaako se väärän viestin alueen kehittämiseen.
- Sähkönkulutuksen kasvaessa ja sähköverkon käyttövarmuuden turvaamiseksi tulevaisuudessa kantaverkosta on tarpeen lisätä syöttömahdollisuuksia Espoon ja Vantaa sähkönsiirtoverkkoon. Tulevaisuudessa tällainen mahdollinen muuntoasema voisi sijoittua Kehä 3 läheisyyteen Petikon ja Espoon rajan väliselle alueelle.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavassa esitetyt maakaapeloinnit sijoittuvat molemmat keskeiselle kaupunkirakenteen kasvukäytävälle Pakkalaan ja Länsimäkeen. Realistisuus on arvioitu sijainnin perusteella. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tehdään yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa tarvittavat selvitykset ja tutkitaan vaihtoehtoiset ratkaisut.

Lausunnossa esiin nostetun muuntoaseman sijoittumisvaihtoehtoja on tutkittu alustavasti yhteistyössä Fingridin kanssa, mutta ratkaisua ei ole vielä löytynyt. Uutta muuntoasemaa ei ole esitetty hyväksyttävässä yleiskaavassa, joten sijainti jää jatkosuunnittelussa ratkaistavaksi.

NRO 5 HELEN SÄHKÖVERKKO

Tiivistelmä lausunnosta

- Helen Sähköverkko on lausunut Uusimaa-kaava 2050 yhteydessä kehitettävistä energiahuoltoalueista ja niiden välisistä yhteystarpeista, jotka löytyvät Uusimaa-kaava 2050 kaavaehdotuksen liitekartasta.
- Yleiskaavassa kehitettäväksi merkityt voimajohtoyhteyksien kaapelointimahdollisuudet tarkastellaan tarvittaessa, mutta yhden johtoyhteyden muuttaminen voi tarkoittaa muutostarpeita koko pääkaupunkiseudun sähkönsiirtojärjestelmään. Tällaiset muutokset voivat olla teknisesti ja ajallisesti haastavia toteuttaa, lisäksi muutokset edellyttävät maankäytön muutoksia muuallakin.
- Sähköisen raideliikenteen risteily ja sijainti voimajohtojen läheisyydessä voivat aiheuttaa teknisiä ongelmia sekä raideliikenteelle että voimajohdoille. Asiat tulee tarkastella pitkäjänteisesti ja kokonaisuus huomioiden.
- Asumisen sijoittuminen voimajohtojen läheisyyteen aiheuttaa monesti huolenaiheita kaupunkilaisten keskuudessa voimajohdoista aiheutuvien sähkö- ja magneettikenttien takia. Yleismaailmallisesti raja-arvot em. kenttien altistumiselle tiukennevat tulevaisuudessa.
- Selostuksen kohdassa 7.6.6 on virheellisesti mainittu yhteyden kehittäminen Vuosaaren suuntaan. Tämä tulisi olla Mellunkylän suuntaan.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavassa esitetyt maakaapeloinnit sijoittuvat molemmat keskeiselle kaupunkirakenteen kasvukäytävälle Pakkalaan ja Länsimäkeen. Realistisuus on arvioitu sijainnin perusteella. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tehdään yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa tarvittavat selvitykset ja tutkitaan vaihtoehtoiset ratkaisut.

Raitiotieliikenteen suunnittelua voimajohtojen läheisyydessä tehdään tiiviissä yhteistyössä voimayhtiöiden kanssa, jotta tekniset ongelmat saadaan minimoitua. Ratkaisut tehdään yleiskaavaa tarkemmassa suunnittelussa.

Helen sähköverkko esittää lausunnossaan, että asumisen sijoittuminen voimajohtojen läheisyyteen aiheuttaa monesti huolenaihetta sähkö- ja magneettikenttien takia. Yleiskaava on kaupungin yleispiirteinen, pitkän tähtäimen maankäyttösuunnitelma ja tulevaisuudessa tiukenevat sähkö- ja magneettikenttien raja-arvot otetaan huomioon tarkemman tason suunnittelussa. Helen Sähköverkon lausunnossa esiin nostama selostuksen virhe on korjattu.

NRO 6 HELSINKI

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavassa on tarpeen osoittaa riittävät ja selkeät liikennealuevaraukset kasvavan junaliikenteen varikkotarpeisiin, seudullisen junaliikenteen toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan.
- Lentoradan ja Tallinna-tunnelin merkinnät on muutettu yhteystarvemerkinneksi, jonka perusteella ratasuunnitelmien hyväksyminen ei ole mahdollista. Merkintä tulee säilyttää viimeisimpien suunnitelmien mukaisena ohjeellisena linjausmerkintänä, jotta varauksella on riittävät oikeusvaikutukset.
 - Liikenteestä on nostettu lausuntoon myös mm. raskaan liikenteen pysäköinti-alueiden tarve.
- Kaavakartalla olisi hyvä huomioida Östersundomin yleiskaavassa osoitetut yhdyskuntateknisen huollon tunnelit (yk) ja pääkaupunkiseudun itäisen jätevedenpuhdistuslaitoksen jätevesitunneli (j).
- Östersundomin yleiskaavassa ekologisen yhteyden kehittämisestä on määrätty vielä Vantaan yleiskaavaehdotusta yksityiskohtaisemmin Natura-alueen metsälajiston yhteyksien turvaamiseksi.
- Aviapoliksen, Tikkurilan ja Helsingin Malmin historiallinen yhteys ja hahmoteltu tulevaisuuden seudullinen keskustavisiio näitä yhdistävään Keravanjokeen tukeutuen on

lähtökohtana hedelmällinen ja tarjoaa hyvien yhteyksiensä ansiosta vahvan kehittämispotentiaalin. Suunnittelu yhteistyötä edellyttäviä yhteyksiä on muuallakin: Tuusulanbulvardi, sen raitiotie ja koko Käpylästä Pakkalan ja Aviapoliksen alueille ulottuva kokonaisuus seutua laajemminkin yhdistävänä tekijänä. Kehäradan varrella, idässä Mellunmäen, Jakomäen ja Hakunilan välillä sekä Östersundomissa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti*. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Yleiskaavassa on Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä, jolla varaudutaan muun muassa Helsingin yleiskaavan raitioteiden sekä Viikki-Malmi-raitiotien jatkumiseen Vantaan puolella. Tammistossa tällä merkinnällä on osoitettu kaksi yhteyttä, jotka yhdistyvät Raitiotie-merkinnällä olevaan Vantaan ratikkaan Pakkalassa. Yhdessä nämä merkinnät varmistavat raitioteiden verkostomaisen rakenteen ja mahdollistavat raitioteiden jatkumisen Helsingistä Vantaalle sekä Malmin että Tuusulanväylän suunnasta.

Vantaan yleiskaavassa vain toteutumattomat eritasoliittymät on osoitettu symbolimerkinnoilla. Olemassa olevat eritasoliittymät on puolestaan huomioitu Liikennealue-merkinnän aluevarauksessa. Jatkosuunnittelussa varmistetaan Kehä III:n ja Itäväylän liittymän säilyminen eritasoliittymänä sekä Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa esitettyjen katuyhteyksien toimivuus. Lisäksi liikenneyhteys -merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: "Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.", jolloin se vastaa myös paremmin Östersundomin yleiskaavan pääkadun merkintää.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

16.11.2020

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohdista. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Muut lausunnon aiheet

Mahdolliseen Östersundomin jäteveden puhdistamoon liittyviä esiselvitykseen ja Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan perustuvia tunneliyhteyksiä ei ole täydennetty kaavakarttaan, mutta tarve kirjataan yleiskaavan selostukseen. Yleiskaavan yleismääräyksiin on linjattu, että alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Hankkeen täsmennytyä niille voidaan laatia asema-kaava.

Yleiskaavan yleis- ja ajoitusmääräyksissä todetaan, että "Länsisalmen asuntoalueen tarkemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee varmistaa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkoston kuuluvan alueen "Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet" välillä. Yhteyttä ei saa heikentää ennen kuin Länsisalmen alueen länsipuolinen uusi ekologinen yhteys on käytävissä." Tarvittavia toimenpiteitä metsälajiston ja erityisesti pyyn liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden luomiseksi on joka tapauksessa selvitettävä ja suunniteltava jatkossa tarkemmin.

Vantaa ottaa ilahtuneena vastaan Helsingin kiinnostuksen kuntarajat ylittävään suunnittelu-yhteistyöhön uusissa sijainneissa. Keravanjoen potentiaalin tunnistus pääkaupunkiseudun kolmen pohjoisen kaupunkikeskustan yhdistävänä elementtinä on otettu huomioon Yleiskaava 2020 kartan strategisissa merkinnöissä mm. joen varren kehittämisen kohdalla, mikä antaa monialaiset mahdollisuudet yhteistyöhön. Idean avauksessa on taustalla vaikuttanut historian lisäksi tieto Helsingin bulevardien kehittämisestä. Yleiskaavan toteuttamisen ja mm. Vantaan ratikan kaupunkikehityksen yhteydessä yhteistyötä kuntien välillä on hyvä edistää entisestään. Vantaa avaa mielellään yleiskaavaselostusta tarkemmin esitettyä visiota ja sen taustoja. Vantaa on valmiudessa uusiinkin yhteistyömalleihin.

NRO 7 HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavan tärkeinä lähtökohtina pitää olla joustavuus ja vaihtoehtoisten kehityskulkujen mahdollistaminen, ei rajoittaminen.
- Pitää oikeana varautumista voimakkaaseen asukas- ja työpaikkamäärän kasvuun sekä tavoiteltavana yleiskaavavarannon mitoittamista arvioitua kasvua suuremmaksi. Pitää oikeana Vantaan maankäytön kehittämistä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tukeutuen ja että yleiskaavaan sisältyy uusi merkittävä kehityskäytävä Vantaan ratikka.
- Kaupan sijainnin ohjaus on liian yksityiskohtaista ja johtaa myymälöiden yksikkökoon pienenemiseen ja korkeampaan hintatasoon. Suurempien päivittäistavarakaupan perusmyymälöiden sekä suuryksiköiden toimintaedellytykset tulee turvata tiivistyvässä kaupunkirakenteessa varaamalla niille tilaa keskusta-alueilta.
- Kaupan laatuun liittyvät määritelmät ja ratkaisut tulee poistaa kaava-aineistosta ja keskustojen ulkopuolisia kaupan alueita (KM) käsitellä yhdenmukaisesti. Jollei laatumäärittämisestä kokonaan luovuta, tulee suuryksikkörajan alittavat mitoittukset joka tapauksessa poistaa KM-määräyksestä.

16.11.2020

- Kauppakamari ei pidä hyvänä kaupan alueiden (KM) kaavamääräystä, jolla päivittäistavarakaupan mitoitus rajoitetaan vielä erikseen alle suuryksikkörajan aluekohtaisesti. KM-kaavamääräys on kaupan laatua koskevilta osin epäselvä ja tulkinnanvarainen. Kaupan laatuluokittelu aiheuttaa tulkintaongelmaa, rajoittaa kilpailua sekä jäykistää kiinteistömarkkinoita vaikeuttamalla mm. uusien käyttäjäkonseptien kehittämistä olemassa oleville tiloille; kaavan joustavuus tulee pitää maakuntakaavan määrittelemällä tasolla.
- Kaavassa tulee ottaa huomioon seudun kokonaisuus ja Vantaan logistisesti edullinen sijainti seudun keskellä. On välttämätöntä, että yleiskaava mahdollistaa logistiikkatoiminnot Vantaalla ja että kaavassa varataan riittävästi alueita uusille tilaa vaativille logistiikkatoiminnoille.
- Asukasmäärän kasvaessa on järkevää varautua erityisesti joukkoliikenteen kehittämiseen. Samalla on huolehdittava autoliikenteen toimivuudesta, koska joukkoliikenne ei ole kaikille realistinen vaihtoehto ja tavara- ja huoltoliikenne tarvitsevat jatkossakin kumipyöriä. Kaupan elinehto on hyvä saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla. On hyvä, että kaavassa varaudutaan seudulliseen liityntäpysäköintiin useilla liikenteellisesti keskeisillä paikoilla sijaitsevilla rautatieasemilla.
- On erittäin tärkeää, että yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan lentoaseman pohjoispuolisen Kehä IV -yhteyden (maantien 152 jatke) toteuttamiseen.
- Yleiskaavassa tulee varata vähintään kaksi tarkoituksenmukaisissa paikoissa sijaitsevaa aluetta raskaan liikenteen pysyviksi taukopaikka-alueiksi, jotta voidaan varmistaa taukopaikkojen toteuttaminen MAL-sopimuksen mukaisesti.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Kauppa

Yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittäminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina, jotka ovat saavutettavissa kestäväillä kulkumuodoilla. Tavoitteena ovat kohtuulliset asiointimatkat kestäväillä kulkumuodoilla sekä mahdollisimman vähäiset liikenteen haitalliset vaikutukset.

Kaavaratkaisussa vähittäiskaupan suuryksiköt ohjataan keskusta-alueille sekä kaupan alueille. Suuryksikkökoon ylittävä päivittäistavarakauppa ohjataan edelleen keskustoihin ja asuinalueille. Päivittäistavarakauppa lukeutuu asukkaiden eniten käyttämään lähipalveluun, jonka tulee palvella kaikilla liikennemuodoilla liikkuvia kuluttajia ja mahdollistaa kohtuulliset asiointimatkat.

16.11.2020

Kaupallisten palvelujen alueita (KM) kehitetään alueina, joissa kauppa vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa, ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni. Päivittäistavarakaupan katsotaan lukeutuvan keskustahakuiseen kauppaan. Maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti keskustahakuisen kaupan sijoittumista rajoitetaan KM-alueilla määräyksiin kirjatulla päivittäistavarakauppaa ohjaavilla aluekohtaisilla mitoituksilla.

Uudessa maakuntakaavassa pääkaupunkiseudun kaupan alueet on muutettu ehdotusvaiheen lausuntojen perusteella TIVA-alueiksi ja laaturajoittamattomuus poistettu. Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto säilyvät yleiskaavassa seudullisesti merkittävänä kaupan alueina myös muun keskustahakuisen erikoiskaupan osalta, mutta vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä. Tämä täsmennys on täydennetty KM-alueiden määräykseen. Lisäksi maakuntakaavan mukainen kaupan alueiden enimmäismitoitus on täydennetty ELY:n ja Uudenmaan liiton lausuntojen pohjalta KM-alueiden määräykseen. Päivittäistavarakaupan suuryksikkö-termi on kirjoitettu auki yleiskaavan selostuksessa.

Kauppa on Vantaalla merkittävä toimiala ja logistiikan toimintojen turvaaminen tukee vahvasti kaupan kehitystä. Yleiskaava ei osoita uusia laajoja aluevarauksia logistiikkatoiminoille, mutta säilyttää merkittävän osan nykyisistä. Voimakkaasti kasvavassa ja samalla tiivistyvässä kaupungissa logistiikankin tarpeet muuttuvat. Yleiskaavaehdotuksen elinkeinopoliittisissa vaikutusten arvioinnin mukaan logistiikan osalta painopiste voikin siirtyä tehokkaaseen ja älykkääseen logistiikkaan, jolloin tilantarve on vähäisempää.

Liikenne

Yleiskaava noudattaa Vantaan liikennepoliittisen ohjelman linjauksia, että keskusta-alueita kehitetään kestävästi liikkumisen (jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne) ehdoilla. Keskustojen on kuitenkin tarkoitus olla hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla ja tarkemman asteisessa suunnittelussa varmistetaan muun muassa citylogistiikan ja huoltoyhteyksien sujuvuus. Näillä alueilla henkilöauto ei kuitenkaan ole ensisijainen vaihtoehto liikkumiselle, koska autoilun mahdollistaminen pysäköinteineen vaatii paljon tilaa ja hankaloittaa viihtyisien kestävästi liikkumiseen tukeutuvien keskusta-alueiden kehittämistä.

Vaikka kaupungin kasvu ohjataan yleiskaavassa pääsääntöisesti kestävästi liikkumisen vyöhykkeille ja liikennejärjestelmää kehitetään erityisesti vahvaan joukkoliikenteeseen tukeutuen, niin yleiskaava mahdollistaa myös autoliikenteen sujuvuutta parantavia toimenpiteitä kuten lisäkaistoja päätieverkolle sekä pääkatuverkon kehittämistä. Näillä pyritään varmistamaan liikenteen ja logistiikan toimivuus seudullisesti sekä kaupungin sisällä.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista

yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankoh-tia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

NRO 8 HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tiivistelmä lausunnosta

- Helsingin seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se on laadittu huolellisesti ja perusteellisesti. Yleiskaavan lähtökohdat olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämiseksi, joukkoliikenneverkoston kehittämiseksi ja luontoarvojen säilyttämiseksi noudattavat kestävän kehityksen mukaisia arvoja.
- Seurakuntayhtymän verotulojen vähentyessä pääomatulojen merkitys kasvaa entisestään. Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen.
- Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää, että tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjusta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin niin, että ainoastaan joen ranta jäisi virkistyskäyttöön.
- Leinelän pohjoispuolella olevien asuntoalueiden tulisi olla laajuudeltaan kaavaehdotuksessa esitettyä laajempia ja mahdollistaa tehokas asuntorakentaminen. Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tulisi kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilualueita.
- Kulomäen nykyisen asuinalueen eteläpuolelle tulisi mahdollistaa asuntorakentamista. Elmon urheilupuistoalue on suunniteltu täysimääräisesti seurakuntayhtymien omistamille maa-alueille. Alueen kehittämisessä tulisi ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulisi taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymien muiden alueiden kaavamerkinnoissä ja mahdollisissa maanvaihoissa seurakuntayhtymille mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.
- Seurakuntayhtymiä tulisi kohdella yhdenvertaisesti muiden kiinteistönomistajien kanssa. Seurakuntayhtymät antavat jo merkittävän panoksen Vantaan kaupungin

metsä- ja kulttuurimaiseman sekä luontoarvojen turvaamiseksi. Seurakuntayhtymien tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhunkin hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin uutta asumisen (A) aluetta Hiekkaharjun golfkentän alueelle siten, että golftoiminnot voisivat edelleen pääosin säilyä. Asumisen luontevana rajana pidettiin Rekolanpuroa, joka toimii maisemallisena puskurina Hanabölen kulttuurimaiseman reunassa. Yleiskaavaehdotusta laadittaessa alueen asumisen edellytyksiä tutkittiin edelleen. Alueella tehtyjen selvitysten (mm. maaperäkairaukset) perusteella todettiin, että paksut savikerrokset yhdessä raideliikenteen aiheuttaman värinän kanssa rajoittavat asuinrakentamiseen soveltuvan alueen hyvin pieneksi. Lisäksi edellä mainitut tekijät nostavat rakentamisen kustannuksia ja edellyttävät rakentamisen merkittävää tehokkuutta, mikä ei sovellu kulttuurimaiseman reunaan sen arvojen vuoksi. Tästä johtuen golfkentän alueen asuinaluevaraukset on poistettu ehdotuksesta ja alue on merkitty urheilun ja virkistysvapaa-ajan toimintojen alueeksi (VU). Lisäksi yleiskaavaluonnoksesta saatiin useita golftoimintojen säilyttämistä puolestuvia mielipiteitä.

Leinelässä Rekolanmetsän asumisen rajausta on tarkistettu perustuen luontovaikutusten arviointiin siten, että ekologinen runkoyhteys ja virkistysmahdollisuudet säilyvät. Luonnoksen ratkaisusta saatiin myös runsaasti asukaspalautetta, jossa vastustettiin Leinelän asumisen alueiden laajennuksia Rekolanmetsän suuntaan. Kaavaehdotuksessa aluerajausta on hieman supistettu luonnoksesta siten, että metsän ydinalueet ja niiden lähiympäristöt ulkoilumahdollisuuksineen säilyvät. Asumisen painopistettä on siirretty lähemmäs Leinelän aseman ympäristöä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Pääkaupunkiseudun kasvavalle väestölle virkistäytymisen mahdollisuudet ja muut metsän tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä. Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus ja olennainen osa seudullista viheralueiden verkostoa. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäoan korven ja Kylmäoanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuksessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen vain noin neljän hehtaarin verran siitä huolimatta, että erittäin monet osalliset vastustivat näiden alueiden varaamista rakentamiseen. Osalliset toivat muistutuksissaan esille aivan todellisia ja tärkeitä syitä olla varaamatta Rekolanmetsästä rakentamiseen alueita voimassa olevaa yleiskaavaa laajemmin.

Yleiskaava yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana ei ota kantaa, tai perustu maanomistajuuteen, vaan lähtökohtana on toimivan ja kestävä kaupunkirakenteen mahdollistaminen. Rakennusoikeutta ei määritellä yleiskaavassa ja yleiskaavan osoittamat aluerajaukset ja muut merkinnät tarkentuvat tarkemman asteisessa suunnittelussa. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada taloutaan tasapainoon sitä kautta.

NRO 9 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE HSL

Tiivistelmä lausunnosta

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaavan kokonaisuus on erittäin onnistunut ja tarjoaa mahdollisuuksia kehittää kokonaisuutena kestävä maankäyttöä ja liikennejärjestelmää. Yleiskaavaehdotus on hyvin linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.
- Väyläviraston 12.5.2020 valmistuneessa varikkoselvityksessä on tunnistettu tarve kolmelle lähijunavarikolle HSL:n lähijunaliikenteelle, joista yksi tulisi Kehäradan varteen Petakseen. Selvityksen mukaan varikkokokonaisuuden toteutus on aloitettava Rantaradan tai Petaksen kunnossapitovarikosta, jotta uusi kalustohankinta voidaan käynnistää. Jos kalustohankinta aloitetaan 2020, ensimmäisen kunnossapitovarikon tulisi olla toiminnassa 2020-luvun puolivälissä. Junavarikon toteuttaminen on aikataulukriittistä ja ensimmäisen junavarikon tulisi sijaita Petaksessa myös kaavoitukseen liittyvistä aikataulusyistä. HSL pitää ehdottoman tärkeänä, että Petaksen varikko merkitään edellä esitetyin perustein Vantaan yleiskaavaan. Yleiskaavassa tulee olla Petaksen junavarikolle riittävät tilavaraukset, jotka koskevat sekä liikennealuetta (erkaantumisraiteet) että itse varikkoaluetta. Alue tulee varata kaavamerkinnällä nimenomaisesti junavarikon käyttöön. Lisäksi varikko tulee kuvata kaavaselostuksessa.

- HSL pitää tärkeänä, että raitiotien linjaus on Tikkurilan keskustassa mahdollisimman suora, jotta tarjoaa erinomaiset vaihtomahdollisuudet junaan, kuten Vantaan kh on linjannut.
- HSL pitää hyvänä, että Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on tehty varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. HSL:n näkemyksen mukaan on tärkeää, että Keimolaan suunnitteilla oleva raskaan liikenteen väliaikainen pysäköintialue on käytössä Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen palvelualueen käyttöönottoon saakka. Muita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueita ei ole esitetty kaavassa. HSL haluaa muistuttaa, että myös Lahdenväylän käytävään tarvitaan varaus raskaan liikenteen palvelualueelle, ja se tulisi esittää Vantaan yleiskaavassa.
- Yleiskaavakartalla esitetyt oikeusvaikutteiset merkinnät (linja-autovarikko) tukisivat vahvemmin tärkeän tuki-infran edistämistä esim. valitustilanteissa kuin nyt esitetty ratkaisu (selostus ja liitekartta).
- Vaihtoterminaaleista eniten haasteita vaihtojen sujuvuudessa on Myyrmäen asemalla ja siksi sen kehittämiseen tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan ratikan yleissuunnitelman loppuvuodesta 2019 ja päätti samalla ratikan ensisijaiseksi linjaukseksi Tikkurilan terminaalin alittavan vaihtoehdon. Tämän päätöksen pohjalta Valkoisenlähteentietä pitkin kulkeva ratikan linjaus on poistettu hyväksyttävästä yleiskaavaehdotuksesta.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankoh-tia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

16.11.2020

Linja-autoliikenteen varikoita ei ole merkitty erikseen Vantaan yleiskaavaan. Ojangan varikko on jo rakenteilla ja Länsi-Vantaan varikon sijainti on kaupungilla määritetty yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Varikon toteutuminen varmistetaan alueen jatkosuunnittelussa.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että "kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun". Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

NRO 10 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT HSY

Tiivistelmä lausunnosta

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

- HSY pitää hyvänä Vantaan yleiskaavaehdotuksen tavoitetta eheyttää yhdyskuntarakennetta ja ohjata rakentamista ilmastonmuutosta hillitseväksi ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia kestäväksi. Myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen on huomioitu sekä laajoilla viheralueilla että kaupunkirakenteen sisäisen viherrakenteen määräyksillä. Sateisuuden lisääntymiseen on varauduttu varaamalla alueita hulevesialtaille sekä ohjaamalla rakentaminen vesistötulva-alueiden ulkopuolelle.
- HSY suosittelee Ilmastoviisas alue suunnittelutyökalun käyttöä yleiskaavassa osoitettujen pääkeskusten sekä muiden kestävä kasvun vyöhykkeelle sijoittuvien asemien jatkosuunnittelussa.

Ilmansuojelu

- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja tiivistäminen erityisesti raideliikenteeseen tukeutuen parantaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen houkuttelevuutta, mikä vuorostaan auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja niille altistumista sekä ilmanlaatu- ja terveyshaittoja.
- Liikennesuunnittelun keinoin on syytä pyrkiä vähentämään autoliikenteen tarvetta ja liikennemääriä sekä ruuhkautumista, mikä tuottaa parempaa ilmanlaatua sekä viihtyisämpää ja terveellisempää kaupunkiympäristöä. Kaupunkisuunnittelussa tulee huomioida myös kadunkunnossapidon tarpeet, jotta katupölyntorjuntaa voidaan tehdä tehokkaasti.
- Kaupunkirakenteen eheyttäminen voi lisätä liikenteen, energiantuotannon ja puunpolton päästöille altistumista. Altistumista ilmansaasteille voidaan vähentää erilaisilla suunnittelun ja kaavoituksen keinoilla. Ilmalaadun suojaetäisyydet tulee huomioida tarkemman tason suunnittelussa ja lähimmäksi väylää voidaan sijoittaa vähemmän herkkiä toimintoja, kuten pysäköintiä, toimistoja ja suoja viheralueita. Maankäytön suunnittelun mahdollisuudet puunpolton savuhaittojen torjumiseksi ovat rajalliset, mutta haittoja voidaan ehkäistä esimerkiksi välttämällä tiiviiden pientaloalueiden sijoittamista huonosti tuulettuviin notkelmiin ja suosittelemalla puuvajoja pientaloihin, joissa on tulisija.

Vesihuolto

- Teknisen huollon verkoston liitekartassa on esitetty vesihuollon osalta ainoastaan raakavesitunneli ja jätevesitunneli, kun taas esim. maakaasun osalta on esitetty kattavasti runkolinjoja. Yhdenmukaisuuden vuoksi kartalla olisi syytä esittää myös vesihuollon tärkeimmät runkolinjat, vesitornit (Kivistön vesitornin aluevaraus mukaan lukien) ja raakavesi- ja jätevesitunnelin suojavaöhykkeet. Teknisten verkostojen merkintöjen selitykset poikkeavat kartalla esitetyistä viivatyöliinien osalta.
- Yleiskaavaehdotukseen on lisätty yleismääräys yhdyskuntateknisten laitteiden ja tilojen sijoittamisesta. Yleismääräyksen olisi kuitenkin toivonut olevan lähempänä HSY:n kaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa esitettyä sanamuotoa: ”kaikkien maankäyttötyyppien alueilla saa rakentaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita”.
- Kaavaselostuksen kappaleessa 7 on yleiskaavaehdotus esitetty suuralueittain. Vesihuoltoa ei ole mainittu lainkaan suuralueiden teknistä verkostoa käsittelevissä kohdissa.
- HSY esittää, että olemassa olevat vesitornit, Kivistön rakentamaton vesitorni sekä raakavesitunnelin suojavaöhyke merkittäisiin yleiskaavakarttaan. Suojavaöhykkeellä toimimista koskevaan ohjeeseen olisi hyvä lisätä viittaus.
- Raakavesi- eli Päijänne-tunnelin toimintaedellytykset ja toiminnan varmistaminen on turvattava korostetun suurella huolellisuudella.
- Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluvaiheessa on esitetty tilavaraus uutta jätevedenpuhdistamoa varten. Puhdistamon kaksi tulotunnelia ja pääpurkutunneli tulisivat esiselvityksen mukaan sijaitsemaan osin Vantaan alueella. Tunneleille suojavaöhykkeineen tulee esittää varaus Vantaan yleiskaavassa.
- Vesihuoltojärjestelmien toimintaedellytykset tulee turvata jatkosuunnittelussa ja yleiskaavassa riittävin tilavarauksin. Kaavan jatkotyössä ja tehtävissä selvityksissä ja suunnitelmissa tulee huomioida vesihuolto reunaehtoineen, ja ratkaisuja pohdittaessa tulee toimia jatkossakin yhteistyössä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Jätehuolto

- Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu hyvin jätehuollon ja kiertotaloustoimintojen tarpeita, erityisesti TT- ja TY-alueet. HSY:n tarkoituksena on kehittää omistamaansa Seutulan aluetta vastaavanlaiseksi ekoteollisuuskeskukseksi (Ekomo-alueeksi) kuin Espoossa sijaitsevan Ämmässuon aluetta. HSY esittää alueen kehittämistä laajempaan maakunnallisena kohteena. Yleiskaavaehdotuksessa kaavamerkintä TT (tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue) mahdollistaa alueen kehittämisen kiertotalousalueena, mutta vielä selkeämpi kiertotalousaluetta osoittava merkintä vahvistaisi alueen luonnetta kehittyvänä kiertotalousalueena.

- Pääkaupunkiseudun Sortti-asemaverkostoa on tarpeen täydentää Vantaan osalta. Alustavissa tarkasteluissa mahdolliseksi uuden aseman sijainti alueeksi on hahmoteltu Luoteis-Vantaalta Petaksen aluetta. Petaksen alueella olisikin syytä merkitä ET-alue uutta Sortti -asemaa varten.
- Jätehuoltoratkaisuja tarkemman jatkosuunnittelun yhteydessä mietittäessä tulisi tehdä jatkossakin yhteistyötä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja HSY:n asiantuntijoiden avusta yleiskaavan vaikutusten arviointien laadinnassa. Kaupunki jatkaa mielellään yhteistyötä HSY:n asiantuntijoiden kanssa vesi- ja jätehuollon suunnittelussa sekä mm. "ilmastoviisas alue"-suunnittelutyökalun käytön kokeilussa.

Ilmansuojelu

Yleiskaavan ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu myös kaupunkirakenteen tiivistymisen osalta. Yleiskaava on yleispiirteinen ja tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan tapauskohtaisesti tarvittavat keinot ilmanlaatuhaittojen ja niille altistumisen vähentämiseksi.

Vesihuolto

Mahdolliseen Östersundomin jäteveden puhdistamoon liittyviä esiselvitykseen ja Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan perustuvia tunneliyhteyksiä ei ole täydennetty kaavakarttaan, mutta tarve kirjataan yleiskaavan selostukseen. Yleiskaavan yleismääräyksiin on linjattu, että alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Hankkeen täsmennyttyä niille voidaan laatia asema-kaava.

HSY esittää lausunnossaan, että teknisen huollon verkoston liitekartassa tulisi esittää myös vesihuollon tärkeimmät runkolinjat, vesitornit sekä raakavesi ja jätevesitunnelien suojavyöhykkeet. Lisäksi vesitornit ja raaka- ja jätevesitunnelien suojavyöhykkeet tulisi esittää kaavakartassa. Vesitorneja ei katsottu tarpeellisiksi merkitä yleiskaavakarttaan vaan niille on osoitettu tilavarukset tarkemman tason suunnittelussa. Yleiskaavaselistukseen on kuitenkin lisätty vesihuollon liitekartta, jossa esitetään vesitornit sekä tärkeimmät vesihuollon yhteydet. Lisäksi selostukseen on lisätty vesihuoltoa koskeva kappale suuraluekohtaisiin kappaleisiin teknistä verkostoa käsitteleviin kohtiin.

Raaka- ja jätevesitunnelien toimintaedellytykset turvataan oikeusvaikutteisen yleiskaavan määräyksissä. Lisäksi yleiskaavaselistukseen on lisätty viittaus suojavyöhykkeellä toimimista koskevaan ohjeeseen. Teknisen huollon verkoston liitekartan viivatyylillä eroavat yleiskaavan viivatyyleistä luettavuuden tulkinnan helpottamisen vuoksi.

Yleiskaavan yleismääräyksissä sanotaan: ”Alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita”. Määräys mahdollistaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevat tilat ja laitteet kaikille pääkäyttötarkoituksialueille sitä häiritsemättä. Toimintojen yhteensovittaminen tehdään tarkemman asteisessa suunnittelussa, joten määräystä ei ole tarkoitus muuttaa.

Jätehuolto

HSY:n esittää lausunnossaan Hankallion työpaikka-alueiden merkitsemistä yleiskaavassa kiertotalousalueena. Yleiskaavan tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TT) mahdollistaa Hankallion alueen kehittämisen kiertotalousalueena, mutta seudullista nykyistä merkittävästi laajempaa kiertotalouskeskittymää ei asutuksen läheisyyteen voi sijoittaa. Alueen kehittämistavoitteita voidaan arvioida tulevaisuudessa uudelleen, kun maantie 152 jatke rakennetaan.

Helsingin seudun ympäristökeskus HSY:n jätehuollon investointiohjelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman rakentamiseen. Täyden mittakaavan sorttiasema edellyttää noin 2 hehtaarin tilavarauksen. Yleiskaava mahdollistaa sorttiaseman sijoittamisen Petaksen esimerkiksi TT-alueelle ja teknisen verkoston liitekartalla on esitetty sorttiaseman tarve. Tarkempi sijainti voidaan täsmentää esimerkiksi mahdollisen Petaksen osayleiskaavan tai muun jatkosuunnitelman yhteydessä HSY:n kanssa yhteistyössä.

NRO 11 KERAVA

Tiivistelmä lausunnosta

Raja-alueiden maankäyttö

- Kerava pitää hyvänä, että kuntien rajalle on varattu lähivirkistysaluetta, joka suojaa Vantaan puolista asumista Keravan puoleisilta teollisuustoiminnoilta.
- Kerava on varannut riittävät tilavaraukset pyöräilyn baanoille pääradan varrelta ja jatkaa mielellään keskustelua muiden ylikunnallisten pyöräilyreittien kehittämisestä.

Lentokoneiden laskeutumisvyöhyke

- Vantaan yleiskaavaehdotuksen kaavakarttaan on merkitty lentomelun laskeutumisvyöhyke. Uusimaa-kaavan ehdotuksesta kyseinen laskeutumisvyöhyke on luonnosvaiheen jälkeen poistettu ja se on siirretty oikeusvaikutuksettomalle liitekartalle.
- Nyt kun laskeutumisvyöhyke ei ole Uusimaa-kaavan ehdotuksessa, on johdonmukaista, ettei merkintää käytetä myöskään kuntakaavoituksessa. Muiden lentomelukuntien näkökulmasta olisi hyvä, että yleiskaavoissa noudatettaisiin yhtenäistä linjaa

lentomeluvyöhykkeiden suhteen, merkitsemällä kaavakartoille vain riittäviin selvityksiin perustuvat lentomelualueet (lentomeluvyöhyke 1 LDEN yli 60 dB ja lentomeluvyöhyke 2 LDEN 55-60 dB).

- Nykyinen merkintä tulisi poistaa Vantaan yleiskaavasta, sillä Vantaan käyttäessään merkintää omassa yleiskaavassaan, luo se painetta muille kunnille käyttää merkintää omissa kaavoissa.
- Lentomelun laskeutumisvyöhyke-merkinnän käyttäminen saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa vaikutuksia niin rakentamiskustannusten nousuun kuin alueiden monipuoliseen hyödyntämiseen.
- Mikäli merkintä jää yleiskaavakartalle, tulee perusteet merkinnän käyttämiselle avata kaavaselostuksessa selkeästi. Oikea esitysmuoto kyseiselle kaavamerkinnälle olisi oikeusvaikutukseton liitekartta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Ylikunnallisten pyöräilyreittien jatkuvuuden kannalta yhteistyö naapurikuntien kanssa on tärkeää. Vantaan kaupunki jatkaa mielellään keskustelua tällaisten yhteyksien kehittämisestä Keravan kanssa.

Vantaalla lentokoneiden laskeutumisvyöhyke Länsi-Vantaalla on kiitoteiden 1 ja 3 lounaispäässä alueella, joilla lentomelu on voimakasta sellaisina vuorokaudenaikoina, joina on runsaasti laskeutumisasia. Alueella on tästä huolimatta täydennysrakentamisen potentiaalia. Vaikka osa laskeutumisvyöhykkeestä jää mallinnetun Lden yli 55 dB alueen ulkopuolelle, voi lentomelu olla vilkkaimpina aikoina häiritsevää. Laskeutumisvyöhyke-merkinnällä asetetaan kiitoteiden jatkeilla laskeutumislinjan alla oleville alueille ääneneristysvaatimus, jolla pyritään turvaamaan riittävä ääneneristys asuinrakennuksissa ja siten mahdollistamaan hyvät asuinolosuhteet samalla, kun varmistetaan lentokentän toimintaedellytysten säilyminen.

Laskeutumisvyöhyke on osoitettu hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusi-maa-kaava 2050) selostuksen liitekartassa. Vantaan yleiskaavassa laskeutumisvyöhykkeeksi on osoitettu Länsi-Vantaalla se osa, joka sijaitsee aivan laskeutumisreittien alla ja kasvaa voimakkaasti täydennysrakentamisen kautta. Merkinnällä varmistetaan uuden rakennuskannan riittävä ääneneristys. Yleiskaavan tavoitteena on ollut mahdollistaa kaupungin kasvun mahdollisuudet ja samalla varmistaa lentokentän kasvun edellytykset sekä lentämisen ympäristöhäiriöiden hallinta.

NRO 12 METSÄHALLITUS

Tiivistelmä lausunnosta

- Metsähallitus muistuttaa, että yleiskaava on luonnonsuojelulain 65§:n mukainen suunnitelma, jonka vaikutukset Natura 2000 -verkostoon on arvioitava. Metsähallitus katsoo, että yleiskaavan yhteydessä ei ole vielä tehty luonnonsuojelulain 65§:n edellyttämää arviointia, jossa kaavan mahdollistamat maankäytön muutokset kunkin Natura2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luotoarvoihin olisi arvioitu laji- ja luontotyyppikohtaisesti asianmukaisella tavalla, ja että arviointi tulee tehdä vielä.
- Metsähallitus katsoo myös, että olisi selkeämpää, että Östersundomin alue rajattaisi pois Vantaan yleiskaavasta, koska Östersundomin kaava on otettu mukaan sellaiseenaan, vaikka kaava merkittävästi heikensi suojelun perusteena olevia arvoja, ja on nyt valitusprosessissa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisuihin ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa. Yhteisen yleiskaavan osalta valitusprosessi on kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuihin.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta. Länsisalmen uuden asuinalueen rajaaminen ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa ja sen rajaaminen pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

NRO 13 MTK UUSIMAA

Tiivistelmä lausunnosta

Metsien terveys

- MTK ehdottaa, että kaavaselostuksessa noteerattaisiin metsien riittävän hyvän terveydentilan olevan tavoiteltava asia. Metsien terveydentilaan kohdistuviin merkittäviin uhkiin, kuten hyönteistuhoihin, on voitava metsälain alla olevilla aluevarauksilla (M- ja V-alkuiset) reagoida metsälain sallimin keinoin.

Puurakentaminen

- Kaavaselostuksessa todetaan (s. 47), että rakennettaviksi tarkoitetut alueet on määrätty toteutettaviksi vihertehokkaasti, esimerkiksi puita säästäen. Sen sijaan puurakentamisesta ei mainita sanallakaan. Mielestämme puurakentaminen pitäisi nähdä mahdollisuutena kasvattaa pitkäkestoista hiilivarastoa, hyödyntää lähialueen resursseja ja pitää yllä suomalaista puurakentamiskulttuuria.

Luonnonsuojelualueet

- Uusia luonnonsuojelualueita osoitetaan yksityismaille noin 250 hehtaarin alueella. Omistus jakautuu usean kymmenen maanomistajan kiinteistöille. Pidämme ongelmallisena luonnonsuojelualueiden osoittamista SL-merkinnällä ennen kuin alueesta on tehty suojelupäätös. Kaavaan merkitty SL-alue jää rajoittamaan maankäyttöä kaavan voimassaoloajaksi riippumatta siitä, toteutuuko suojelualue kaavan rajauksen mukaisesti. Maanomistajia on lähestytty kirjeitse niin myöhään, että mahdollisiin neuvotteluihin ei ole varattu riittävästi aikaa. Suojelualueiden osalta viitataan METSO-ohjelmaan, joka perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Kaavan suojelualueella ei voida enää puhua aidosta vapaaehtoisuudesta. Olisi neuvoteltava ennen kaavamerkintöjä kartalla. Koska kaavan rajaukset eivät ota huomioon kiinteistöjen rajoja tai maanomistusta, on mahdollista, että suojelumerkinnällä pirstotaan tarpeettomasti pääasiallista maankäyttömuotoa tai tullaan tilanteeseen, jossa pienehkö suojelualue osuu usean kiinteistön alueelle. Tällaisessa tilanteessa on epätodennäköistä, että kukin maanomistaja pääsisi neuvottelemaan kohtuullisesta korvauksesta tai aiheutunut haitta ylittäisi korvausrajaa.
- Selostuksessa todetaan (s. 49), että ”Kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.” Onko näin myös yksityisillä suojelualueilla ja ohjataan asukkaita virkistäytymään näille alueille?

Virkistysalueet, EV-alueet ja luo-alueet

- MTK muistuttaa, että MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.
- Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovitava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa sekä mahdollisista korvauskäytännöistä tilanteissa, joissa maata ei voi käyttää kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.
- Luo-merkintä aiheuttaa käytännössä hämmennystä ja aiheuttaa tarpeetonta lisärajoitetta oikeusvaikutteisena merkintänä ja toimisi paremmin informatiivisena merkintänä. Lajiesiintymien merkitseminen oikeusvaikutteiselle liitekartalle rajoittavana tekijänä on ongelmallista siksi, ettei esiintymä ole välttämättä pysyvä, ei noudata kaavan rajausta ja voi muuttua kaavan voimassaoloaikana. Potentiaalisten METSO-kohteiden perusteella ei merkintää myöskään pitäisi tehdä, sillä METSO-ohjelma perustuu maanomistajille vapaaehtoiseen suojeluun ja merkitsemällä kohteita kaavaan rikotaan ohjelman periaatteita. Sama näkökulma koskee myös suojelualueeseen kytkeytyneisyyttä. Tällaisissa tilanteissa vapaaehtoinen suojelu voi johtaa suojelun laajentamiseen viereisille alueille, mikä vie pohjaa suojeluohjelman toteuttamiselta. Liitekartan määräyksestä ei käy ilmi, että luo-merkintä velvoittaa hakemaan MRL 128 § mukaista lupaa osalla alueista myös puunkaatoon.

Ohjeellinen ulkoilureitti

- Ennen ulkoilureitin perustamista yksityismaille on maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut reitin toteutusvaihtoehtojen selvittämiseksi. Samalla sovitaan vastuut ja korvaukset.

Arvokas kulttuuriympäristö (arvokkaat maisema-alueet, pellot)

- Ainoa taloudellisesti järkevä tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on turvata maatalouden harjoittaminen alueella. Mikäli toiminnasta tulee liian rajoitettua ja käytännön kannalta mahdotonta, menetetään nämä monipuolisen maisemankin kannalta tärkeät alueet.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla "Metsät kasvavassa kaupungissa". Metsien terveydentilan liittymistä yleiskaavaan pohditaan lyhyesti tässä yhteydessä. Puurakentamista aiotaan Vantaalla edistää puurakentamisen linjausten kautta. Asemakaavoilla ohjataan asemakaavoitettavan maa-alueen käyttöä ja siinä yhteydessä määritellään myös, mitä kasvillisuutta tontilla säästetään, ja mitä

16.11.2020

istutetaan. Vihertehokkuus on uudenlainen, entistä joustavampi työkalu asemakaavan kasvillisuutta koskevien määräysten tuottamiseen. Vihertehokkuuden määrittelyyn on olemassa laskureita, joita voidaan myös kehittää edelleen. Vihertehokkuuden määrittely asemakaavoissa antaa jatkosuunnitteluun, kuten rakennuslupavaiheen pihasuunnitteluun, monia erilaisia mahdollisuuksia saavuttaa vihertehokkuutta. Puurakentaminen sen sijaan on suoraan rakentamiseen, eikä niinkään maankäytön suunnitteluun, liittyvä tärkeä keino hiilineutraalisuuden saavuttamiseen.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita on osoitettu myös yksityisille maille. Suojelualuevaraus yleiskaavassa rajoittaa alueen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin luonnonsuojeluun, eikä metsälaki ole voimassa SL-alueella, jolloin maanomistaja ei voi saada Kemera-tukea. Maanomistaja voi kuitenkin hakea Metso-tukea. Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Hyväksyttävään yleiskaavan on luonnonsuojelualueiden rajauksia korjattu noudattamaan tarkemmin kiinteistöjen rajoja.

Kiitos luonnonsuojelualueiden virkistyskäyttöä koskevasta hyvästä huomiosta. Korjasimme asian selostukseen: ”Kaikki Vantaan kaupungin omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet, ja valtion omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet niiltä osin kuin valtion laatimissa hoito- ja käyttösuunnitelmissa esitetään, ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.” Yli miljoonan asukkaan pääkaupunkiseudulla ihmiset löytävät tiensä luontoalueille joka tapauksessa ja virkistyskäyttöä on siksi tarpeen ohjata esimerkiksi ulkoilureittiverkostoja suunnitteleamalla ja perustamalla.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yleiskaavassa esitetään koko kaupungin viher- ja virkistysalueverkosto. Lähivirkistysalueiden, retkeily- ja ulkoilualueiden ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden varaukset ovat pienentyneet verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin 5 296 hehtaaria 4 498 hehtaariin, eli noin 15 %. Kysyä siis voisi, onko virkistysalueita varattu riittävästi kasvavalle väestölle. Yleiskaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa onkin pohdittu tätä kysymystä.

16.11.2020

Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Alueita ei perusteta yleiskaavalla. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Luo-alueet ovat luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvokkaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Kuten muillakin yleiskaavan merkinnöillä ja määräyksillä, luo-merkinnällä ohjataan tarkemman asteista suunnittelua. Määräyksellä ohjataan asemakaavoitusta ja erityisesti kaupungin omilla mailla myös metsän- ja maisemanhoitoa. Sellaisilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, merkinnällä kerrotaan, että alueella on erityisiä luonnon arvoja, ja vaaditaan MRL128§ mukaista maisematyölupaa, jos maastoa halutaan muokata. Luo-alueita (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvaikutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-merkintä ei velvoita hakemaan MRL 128 § mukaista lupaa puunkaatoon. Sen sijaan SL-, VL-, VR- ja EV-alueilla maisematyölupaa on haettava puunkaatoon. Virkistysalueiksi varatuilla alueilla maisematyölupaa puiden kaatoon vaaditaan, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Yleiskaavassa esitetään ulkoilureittien sijainniltaan ohjeellinen verkosto. Reittien suunnittelu ja siinä yhteydessä yhteistyö maanomistajien kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yksityisille maille reittejä perustettaessa Vantaalla on mm. käytetty ulkoilulain mukaista ulkoilureittitoimitusta.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 14 PUOLUSTUSVOIMAT

Tiivistelmä lausunnosta

- Puolustusvoimat on lausunut yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan asiakirjalla BN17984 27.11.2017, jossa on pyydetty huomioimaan yleiskaavaan yleismääräys tuulivoimaloista:
- *”Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista koko kunnan alueella tulee aina pyytää erillinen lausunto puolustusvoimien Pääesikunnalta.*
- *Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pientuulivoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.”*

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaalla yleiskaavassa ei esitetä korkeusrajoituksia ilmailun tai tuulivoimaloiden osalta, vaan ne esitetään asemakaavoissa tai rakennusluvuissa. Lentoliikenteen turvallisuuden vuoksi lentokentän lähistöllä on asetettu rajoituksia rakentamisen korkeudelle. Lentokentän lentoesterajoituspinnat on kuvattu yleiskaavaselostuksen liitteessä 6.

NRO 15 SIPOO

Tiivistelmä lausunnosta

- Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen Hämeenlinnan väylälle asti (maantien 152 jatke) on kannatettava, seudullisesti merkittävä hanke. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisu ei riittävästi huomioi Kulomäentien (mt 152) toimimista osana tätä seudullisesti keskeistä poikittaista liikenneyhteyttä. Kulomäentien osoittaminen vain paikallista liikennettä palvelevana väylänä, jolle on osittain osoitettu katukuvan kehittämisvyöhyke -merkintä, on ristiriidassa seudullisten kehittämistavoitteiden ja ylemmän asteisten kaavojen (Uusimaa-kaava 2050) kanssa. Vantaan yleiskaavaratkaisulla ei tule heikentää tieyhteyden toimintavarmuutta.
- Kulomäentien (mt 152) kaavamerkintä tulee muuttaa siten, että se huomioi paremmin raskaan liikenteen ja elinkeinoelämän tarpeet sekä tieyhteyden roolin jo nyt osana seudullista liikenneverkkoa, eikä heikennä sen nykyistä asemaa.

- Sipoon kunta muistuttaa, että tiemaksujen toteuttamiseen liittyen on tehty vasta selvityksiä eikä niiden toteuttamisesta ole poliittista päätöstä tai sopimusta. Tämä on mainittu myös Vantaan yleiskaavaselostuksessa. Tästä syystä kaavaratkaisua ja sen toteutuspolkua ei voi perustaa ainoastaan tiemaksujen toteutumisen varaan. Sipoon kunta pitää tarpeellisena, että osana Vantaan yleiskaavatyötä on esitettävä myös vaihtoehtoinen kaavaratkaisun toteutuspolku ilman käyttöön otettavia tiemaksuja.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavatyötä ohjaavassa voimassa olevassa maakuntakaavassa Kulomäentie on seututie, joka ”voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena”. Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) Kulomäentie on seudullisesti merkittävä tie tai katu, jolla on merkitystä tavaraliikenteen tai joukkoliikenteen reittinä. Jälkimmäistä ei ole tarkoitus heikentää. Vantaan yleiskaavaratkaisu mahdollistaa edelleen seudullisen liikenteen sekä raskaan liikenteen läpiajon Kulomäentien ja Liikenneyhteys-merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.” Raskaan liikenteen määrää tiellä ei kuitenkaan haluta lisätä, koska Kulomäentie on jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä ja tämä on myös Uudenmaan ELY-keskuksen kanta. Yleiskaava osoittaa Vantaan maankäytön tavoitetilan vuonna 2050 ja yhteyttä onkin tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi kaavan tavoitevuoteen mennessä.

Vuoden 2018 lopulla on valmistunut Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet -selvitys (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018), jossa on tarkasteltu ja luokiteltu seudun tieverkkoa vuosien 2030 ja 2050 tilanteissa. Kyseisessä selvityksessä Kulomäentietä ei ole esitetty osana tieverkkoa eikä sitä siis ole nähty osana keskeisimpiä valtakunnallisen ja pitkämatkaisen tavaraliikenteen reittejä. Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tämä reitti ja Kehä IV on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä tie -merkinnällä ensisijaisesti maantien 148 kautta. Vantaan yleiskaavan ratkaisut tukevat tätä tarkoitusta ja merkinnät ovat myös johdonmukaisia edellä mainitun selvityksen kanssa.

Aiempien selvitysten mukaan Bastukärin työpaikka-alueen liikenteen tulisi ensisijaisesti ohjautua maantien 148 kautta länteen tai tietä 1521 (Jokivarrentie) pitkin Lahdenväylälle.

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevarausuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty

yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Vantaan yleiskaava mahdollistaa kaupungin melko voimakkaankin kasvun, mutta suurin osa kasvusta sijoittuu vaikutusten arvioinnin mukaan kestäväen liikkumisen vyöhykkeille. Vyöhykkeet muuttuvat liikennejärjestelmän vaikutuksesta ja yleiskaavan ratkaisusta vyöhykkeitä laajentaa muun muassa Vantaan ratikka. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2050 ja huomioiden muun muassa Vantaan kaupungin sekä yleiset hiilineutraalisuustavoitteet, kasvu ei voi samassa suhteessa lisätä henkilöautoilua. Liikenne-ennusteiden mukaan matkamäärien kasvu painottuu jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen.

Joukkoliikennehankkeiden lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa myös tie- ja katuverkon kehittämisen ja monilla pääväylillä onkin varauduttu esimerkiksi kolmansiiin kaistoihin liikenteen sujuvoittamiseksi.

NRO 16 SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC OCH NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND (SLC NYLAND)

Tiivistelmä lausunnosta

- Luonnonsuojelua ei pidä toteuttaa kaavalla, vaan luonnonsuojelulain mukaisin menettelyin.
- Suojelualuemerkinästä ei saa aiheutua maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Siltä osin, kun suojelualueiksi on osoitettu muitakin alueita, kuin LSL:n suojeltuja tai lakiperusteisesti suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, kaavamerkinä tulee poistaa kaavaehdotuksesta. Suojelualuemerkinän lisääminen talousmetsäalueille, joiden suojelukriteerien täyttymistä ei ole yksiselitteisesti voitu osoittaa, sotii perustuslain kohtaa vastaan, jossa turvataan oikeus hyödyntää omaisuuttaan.
- Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensatioon suojelluille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. Suojelualuemerkinä kaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Periaatteena pitää olla ensin suojelupäätös, sitten vasta merkinä kaavaan. Suojelualueista ja luontoarvoista tehdyt selvitykset eivät ole riittäviä ja ajan tasalla. Kaavamerkinätojen vaikutusarviointi metsätalouden osalta on myös ollut puutteellinen ja arvioinnin valmistuttua sen tulokset on huomioitava kaavassa.

- Maa- ja metsätalouden harjoittaminen ja kehittäminen pitää varmistaa myös siellä missä luo-merkintä. Luo-merkintä toimisi paremmin informatiivisena merkintänä. Kaikki maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitetut alueet pitäisi merkitä M tai MT-merkinnällä.
- Yksityismaita ei pidä osoittaa virkistysalueiksi ilman erittäin painavia perusteita. Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa, sekä mahdollisista korvauskäytännöistä.
- MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.
- Kaavan mahdollisista rajoituksista ja vaikutuksista yksityismaille on maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut ja sovittava mahdollista korvauksista.
- Järkevin tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on turvata maatalouden harjoittaminen alueella.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla "Metsät kasvavassa kaupungissa".

Luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ihmiskuntaa uhkaava ilmiö. Vantaan kaupunki on halunnut reagoida tähän uhkaan varaamalla ekologiselle verkostolle tilaa kasvavassa kaupungissa. Ekologisen verkoston rungon muodostavat luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet. Luonnonsuojelualueiden varaaminen yleiskaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain hengen mukaista.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita (SL) on osoitettu myös yksityisille maille.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä. Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös valmisteilla olevassa maakuntakaavassa (hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020).

16.11.2020

Luo-alueita (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvai-
kutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-alueet ovat luon-
nonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvok-
kaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Alueita
koskee MRL128§ maisemalupavaatimus silloin, kun kyse on maaston muokkaamisesta. Vir-
kistysalueiksi varatuilla alueilla maisematyölupaa puiden kaatoon vaaditaan, jotta metsä-
maisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voi-
daan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla
huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunki-
seutua. Tilaa tarvitaan rakentamiselle ja asukkaiden virkistykselle. Metsätalous on vähitellen
väistyvä maankäyttömuoto tällaisella alueella. Luonnonsuojeluun taas alueita halutaan va-
rata luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja samalla julkisesti omistettuja luonnon-
suojelualueita voidaan kehittää virkistyskäyttöön luontoarvoja suojellen. Maa- ja metsäta-
louden harjoittamiseen tarkoitettut alueet on merkitty maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- tai maatalousvaltainen alue (MT) -merkinnällä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin
kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yksityisessä omistuksessa olevat virkis-
tysalueet ovat kuitenkin edelleen virkistyskäytössä vain jokamiehen oikeudella. Pelkästään
jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä
on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tar-
kentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä
hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alu-
eella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kau-
poin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkimin-
en kaupungin omistukseen on hidaskäynnissä.

Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan
kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maan-
käyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelu-
alueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyt-
tää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan
haitasta korvauksen. Kaavojen luonnonsuojelualueiden toteuttaminen on pääosin valtion
asia. Vantaan kaupungin kanssa neuvottelut käydään ja korvauksista sovitaan joko maan-
hankinnan prosessissa tai maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä. Tähän mennessä kau-
punki on esimerkiksi tarjoutunut ostamaan hakkuuhakemusalueita, joilla on luonnonsuoje-
luarvoja. Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on arvioitu vaikutuksia metsä-
talouteen.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 17 SLC NYLANDIN PAIKALLISOSASTO HELSINGE

Tiivistelmä lausunnosta

- Meille, jotka harjoitamme maa- ja metsätaloutta ammatiksemme Vantaalla, talousmetsä on osa liiketoimintaamme ja talouttamme. Me hoidamme talousmetsiämme säännönmukaisia käytäntöjä noudattaen. Me omistamme istutettuja metsiä, nuoria metsiä, harvennettuja metsiä ja metsiä, jotka pian kohtaavat päätehakkuun. Yhdistävä tekijä talousmetsiemme välillä ovat hyvin hoidetut metsäkuviot läpi koko Vantaan alueella.
- Me vaadimme, että talousmetsät, jotka eivät kuulu luonnonsuojeluohjelmaan, eivät saa SL-merkintää yleiskaavaan Vantaalla. Maanomistajan tulee saada täysi korvaus niistä rajoituksista ja tappioista, jotka yleiskaavan merkinnät tuovat mukanaan.
- Omaisuus on turvattu Suomen lainsäädännön mukaan (mm. perustuslaki). Jos suojelualue ei ole määritelty valtion tai ELY-keskuksen toimesta, on kunnan maksettava korvaus maanomistajalle.
- Kaupunki on 15 vuoden aikana itse tuhonnut suuret ja yhtenäiset metsäalueet lentokentän eteläpuolella logistiikkakeskusten tieltä pois. Nyt tuntuu siltä, että yksityisten metsämaat suojataan SL-merkinnällä ja, että yksityisiltä metsänomistajilta viedään oikeus harjoittaa talousmetsää. Useat maa- ja metsätilat Vantaalla ovat entuudestaan kuormitettuja teiden ja lentokenttien rakentamisen seurauksena.
- Luonnonsuojelulaki vaatii maanomistajan hyväksynnän niin aluerajauksen kuin maksettavan korvauksen osalta. Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensatioon suojatuille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. SL-merkintä Vantaan yleiskaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Tämä johtaa siihen, että maanomistajalla on epävarmat ajat edessään odotellessaan päätöstä siitä, täyttyvätkö luonnonsuojelun kriteerit vai ei ja, että onko hän oikeutettu kompensatioon.
- Metsien monimuotoisuus turvataan parhaiten vapaaehtoisilla luonnonsuojelutoimenpiteillä, kuten esimerkiksi Metso-ohjelmalla. Aikarajoitteisten vapaaehtoisten suojelualueiden ei tule saada SL-merkintää yleiskaavaan. Metsälaki ei ole voimassa SL-alueilla. Tällöin maanomistajalla ei ole oikeutta Kemera-tukeen. Metsätuholaki ei myöskään ole voimassa. Tällöin metsänomistaja ei ole velvollinen korjaamaan vioittuneita puita metsästä pois. Jos metsälaki olisi voimassa, olisi maanomistaja

16.11.2020

velvollinen korjaamaan vioittuneet puut metsästä ja välivarastoista, kuten metsälajissa 1087/2013 6 § on todettu. Vioittuneet puut voivat levittää metsätauteja naapurimetsiin ja virkistysalueille. Talousmetsät kaupungin hoitamattomien virkistysalueiden läheisyydessä huolettaa erityisen paljon. Kuka on korvausvelvollinen?

- Maa- ja metsätaloudella on tärkeä rooli hiilen sidonnassa ja kun halutaan saavuttaa hiilineutraali yhteiskunta. Hyvin hoidetut kasvavat metsät ovat paras hiilinielu ja viihdyttävämpi virkistysalue kuin hoitamaton metsä. Meidän mielestämme liian paljon yksityisomisteisia talousmetsiä on varattu virkistysalueiksi yleiskaavassa. V-merkintä ei ole tarkoitettu suurille alueille. Yksityisiä maita ei tule merkitä virkistysalueiksi ilman painavaa syytä. Jokamiehen oikeus tuo maa- ja metsätaloukselle haittatekijöitä, joten virkistyskäyttö tulee ohjata alueille, jotka valtio, kunta tai yhdistykset omistavat tai hallitsevat. Vaadimme myös, että jalka- ja pyörätiet tai ulkoilureitit jokien varsilla meidän metsissämme poistetaan Vantaan yleiskaavaehdotuksesta. Vaadimme, että ekoloogiset runkoyhteydet poistetaan yksityisomisteisista metsistä. Maa- ja metsätaloudella on osa ja suuri merkitys, jotta kulttuuriympäristö ja kulttuuriperintö säilytetään kaupunkimaisemmassa ympäristössä. Me emme saa unohtaa, että maa- ja metsätalouden ansoista meillä on kulttuuriympäristö kaupungissa. Merkinnät yleiskaavassa alueille, jotka ovat tärkeitä kulttuuriympäristölle tai maisemansuojelulle, eivät saa uhata aktiivista maa- ja metsätaloutta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla "Metsät kasvavassa kaupungissa".

Luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ihmiskuntaa uhkaava ilmiö. Vantaan kaupunki on halunnut reagoida tähän uhkaan varaamalla ekologiselle verkostolle tilaa kasvavassa kaupungissa. Ekologisen verkoston rungon muodostavat luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet. Luonnonsuojelualueiden varaaminen yleiskaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain hengen mukaista.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita (SL) on osoitettu myös yksityisille maille.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä.

16.11.2020

Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050, hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020).

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunki-seutua. Tilaa tarvitaan rakentamiselle ja asukkaiden virkistykselle. Metsätalous on vähitellen väistynyt maankäyttömuoto tällaisella alueella. Luonnonsuojeluun taas alueita halutaan varata luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja samalla luonnonsuojelualueita voidaan kehittää virkistyskäyttöön luontoarvoja suojellen.

Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitoja, mutta vanhat metsät ovat merkittäviä hiilivarastoja ja sitovat myös edelleen hiiltä. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahoppuun väheneminen, metsien puulajisuhteiden muutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen. Suojelualueiksi varatuissa metsissä on yleensä monilajinen ja moni-ikäinen puulajisto ja hyönteislajisto, joiden joukossa on myös tuholaisien luontaisia vihollisia. Hyönteistuhojen mahdolliset korvaukset maanomistajalle määrittyvät lakien mukaan.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yksityisessä omistuksessa olevat virkistysalueet ovat kuitenkin edelleen virkistyskäytössä vain jokamiehen oikeudella. Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupun. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kaavojen luonnonsuojelualueiden toteuttaminen on pääosin valtion asia. Suojeluun varatuille alueille on mahdollista hakea Metso-tukea. Vantaan kaupungin kanssa neuvottelut käydään ja korvauksista sovitaan joko maanhankinnan prosessissa tai maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä. Tähän mennessä kaupunki on esimerkiksi tarjoutunut ostamaan hakkuuhakemusalueita, joilla on luonnonsuojeluarvoja.

Yleiskaavassa esitetään ulkoilureittien sijainniltaan ohjeellinen verkosto. Reittien suunnittelu ja siinä yhteydessä yhteistyö maanomistajien kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yksityisille maille reittejä perustettaessa Vantaalla on mm. käytetty ulkoilulain mukaista ulkoilureittitoimitusta.

Yleiskaavan ohjeellisen ekologisen runkoreitistön ajatus on mahdollistaa kytkeytyneisyys eri luonnonsuojelualueiden välillä eli mahdollistaa eliölajien liikkuminen ensisijaisesti metsäisiä reittejä pitkin. Paikoitellen nämä ohjeelliset yhteydet on osoitettu yksityisten maanomistajien alueiden kautta. Ekologisten runkoyhteyksien kohdilta ei vaadita maankäyttö- ja rakennuslain 128§:n mukaista maisematyölupaa, koska niiden sijainti ei yleiskaavassa ole tarkka.

Virkistysalueiksi varatuilla alueilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 18 SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO, UUDENMAAN PIIRI JA VANTAAN YHDISTYS RY.

Tiivistelmä lausunnosta

- Suurin osa lausunnonantajan kaavaluonnoksesta antamista esityksistä, jotka koskivat yksittäisiä aluevarauksia, sekä ehdotus kaavan pohjaksi tarvittavien luontoselvitysten täydentämisestä, oli jätetty huomioimatta ehdotuksen valmistelussa. Lausunto keskittyy toimivan viherrakenteen säilyttämisen sekä arvokkaiden luontokohteiden riittävän turvaamisen kannalta olennaisiin kysymyksiin ja uusii valtaosan luonnoksen sisällöstä.
- Kaavan jatkotyöstölle ehdotetaan lisääaikaa, joka mahdollistaisi tarvittavien lisäselvitysten teon, keskeisimpänä vuoden 2007 yleiskaavasta siirtyviin asemakaavoittamattomiin metsäalueiden rakentamisvarauksiin.
- Kaavan kasvutavoitteista aiheutuva metsämaiden mittava tuhoutuminen ei ole saanut samanlaista huomiota kuin ruuhkat ja joidenkin lähivirkistysalueiden nakertuminen. Vantaan keskeisen vahvuuden eli hyvän viheralueverkoston säilymisen

kannalta on kaikki perusteet laskea asukasmäärätavoitetta esimerkiksi 300 000–320 000 asukkaaseen, myös työpaikkatavoitteiden tulisi olla maltillisempia.

- Kaavan viherrakenteen työkalupakkia eli suojelualueet, luo-alueet, erilaiset virkistysalueet sekä ekologiset runkoyhteydet, pidetään onnistuneena. Onnistuneena pidetään myös suojelualueiden varaamisen perinteen jatkamista, luo-alue-merkinnän säilyttämistä, ekologisten runkoyhteyksien tuomista oikeusvaikutteiselle kaavakartalle ja pienvesiluonnon suojelun kaavallista tehostamista.
- Kritiikkiä saavat samoja luontoalueita koskevat ristiriitaiset suojelualuevarauksille ja vesistöjen varsille osoitetut. Kritiikkiä ansaitsee se, että yleiskaavan kautta ollaan synnyttämässä turhan paljon tilanteita, joissa samoja luontoalueita koskevat erilaiset, tavoitteiltaan ristiriitaiset kaavavaraukset, ohjeelliset reittivaraukset sekä ominaispiirre- ja kehittämismarkinnat. Varsinkin suojelualuevarauksilla sekä vesistöjen varsilla on luotu runsaasti selkeitä kaavallisia ristiriitatilanteita luontoarvojen säilyttämisen ja virkistyskäytön kehittämisen välille.
- Kaavan luontotietopohjaa pidetään riittämättömänä. Kaavassa esitetään useampia tuhansia hehtaareja sellaisia rakentamisvarauksia, joiden luontoarvoista ei ole varsinkaan mahdollisten luontotyyppi-arvojen osalta olemassa mitään dokumentoitua 2000-luvun selvitystä. Kaavaa tehtäessä ei selvästikään ole huomioitu edes kaikkea olemassa olevaa kaupungin omaa luontotietoa, muun muassa kaupungin omistamien metsien metsänhoitosuunnitelmien luontotietoja. Lausunnossa esitetään hanketta, jossa käydään läpi ne laajemmat viheralueet, joiden luontotietopohja on vähäinen ja joihin ollaan osoittamassa rakentamisvarauksia, tieyhteyksiä, uusia ulkoilureittejä, uusia ratsastusreittejä, uusia kaasuputkia tai uusia voimalinjoja.
- Kaavan mahdollistama metsämaan tuleva väheneminen ja pirstoutuminen katsotaan liian voimakkaaksi. Esitetään rakennettavien alueiden määrän vähentämistä noin kolmanneksella, lausunnon aluevarauskohtaisissa huomioissa esitetään noin 40 aluetta, joilla rakentamisvarauksia tulisi perustellusti vähentää luonto- ja virkistysarvojen takia, mm. Kehä, IV linjaus, Tikkurilantien jatkon tielinjaus.
- Tikkurilan keskuspuisto esitetään rajattavaksi omalla kaavamerkinnällä, joka kattaa yhtenäiset virkistys- ja suojelualueet etelästä Koivuhaasta pohjoiseen Korson koillisosan Ankkalampien alueeseen asti.
- Kaikkia yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät lausunnonantajan arvion mukaan luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset. Kuitenkin joidenkin alueiden laajentamista ja joukkoa uusia suojelualuevarausalueita esitetään lausunnon kohdekohtaisissa huomioissa.
- Lausunnossa esitetään poistettavaksi kaavan suojelualuevarauksille osoitettu kaavamääräystä, joka sallii ulkoilureittien rakentamisen, kunhan luontoarvot eivät vaarannu. ("Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojelu-arvo ei vaarannu").

- Suojelualueille ja -varauksille osoitettujen ulkoilureittien ja ohjeellisten ratsastusreittien määrää pidetään kohtuuttoman suurena ja olevan ristiriidassa yleiskaavan suojelualueille esitetyn yleisen, ulkoilureittien luontoarvojen huomiointivelvoitetta koskevan suunnittelumääräyksen kanssa. Haitallisimmat ja toteuttamiskelvottomimmat ovat lausunnonantajan mukaan Pitkäsuon täyttömäen eteläpuolen reitit, Vestra-Herukkapuron suojelukokonaisuuden reitit, Raappavuoren pohjoisosan uusi reitti ja Hagakärrsbergenin SL-varauksen halkaiseva reitti. Myös Sipoonkorpeen suunniteltu liikaa ulkoilu- ja ratsastusreittejä, vaikka reitit tulisi suunnitella hoito- ja käyttösuunnitelmaprosessin kautta. Lausunnonantaja katsoo, että ohjeelliset ulkoilureitit eivät perustu riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin, niille ei ole ELY-keskuksen hyväksymää reittisuunnitelmaa. Esitetyt uudet reitit olisivat lausunnonantajan mukaan poistettavissa ongelmitta.
- Kaavaan osoitetut luo-alueet ovat lausunnonantajan mukaan perusteltuja, erityisen kiitoksen saa puoluonnnon huomiointi. Joidenkin luo-alueiden tulisi kuitenkin olla laajempia, ja joitakin arvokkaita kohteita vielä puuttuu, joidenkin kohteiden tulisi olla SL-alueita luo-alueen sijaan.
- Ekologiset runkoyhteydet pääosin tunnistettu hyvin, taustaselvitys on erinomainen, mutta niistä puuttuu länsi-itäsuuntainen yhteys Aviapoliksen itäosan Tikkurilantien pohjoispuolella Kytökalliolta Aviabulevardin ylitse itään Pyttisbergetille.
- Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen merkintää selkeitä luontoarvoja omaavilla jokiosuuksilla merkintää pitäisi vähentää. Merkintä on syytä poistaa Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueeseen sisältyvä osa Keravanjoen varresta. Vähintäänkin kaavamääräystä tulee muokata siten, ekologisen runkoyhteyden alueella sijaitsevilla osuuksilla virkistyskäytön kehittämisessä tulee painotetusti huomioida kyseisen yhteyden luonnonsuojelubiologisen laadun säilyttäminen.
- Lausunnonantaja on kommentoinut 75 yksilöityä maankäyttöratkaisua, ja toimittanut niihin liittyvät karttatäsmennystä 1.9.2020. Kommentit 75 yksilöityyn maankäyttöratkaisuun, esitetty suuralueittain alla.
- Myyrmäen alueelle esitettyjä muutoksia
 - Raappavuoren suojelualuevarauksen lounaispuoliset A-alueet VL-alueeksi.
 - Kaivokselan länsiluoteispuoliset metsäiset alueet lähivirkistysalueena.
 - Mätäoanlaakson suojelualueen viereen ei ole järkevää osoittaa viljelypalstaa.
 - Linnaistenmetsän SL-varausta syytä laajentaa koillisosasta.
 - Pöllökallio, esitetään luo-kohteeksi.
 - Furumossen-Tuomiston SL-alueen ja Lammaslammen välinen arvometsä, AP-varausta supistetaan.
 - Lammaslammen luo-rajaukseen tulisi sisällyttää Lammaslammen lounais- ja länsipuoliset rantaluhdat ja -lehdot.

- Variston sähköasema, ET-varauksen esitetyn laajennuksen poistamista.
 - Askistonmetsän luo-alueajaukseen tulisi sisällyttää koillisosan monipuoliset vanhat ja varttuneet metsät.
 - Pitkäjärven SL-suojeluvaraukseen on perusteltua laajentaa.
 - Koivurinteen luo-alue laajennus etelässä Vihdintien yli kiinni Timmermalmin suojelualueeseen.
 - Friimetsän suojelualueetta syytä laajentaa etelälounaispuolelta.
 - Karhusuo esitetään nimettäväksi Karhusuo-Tyttömäeksi Petikon luo-alueetta tulisi laajentaa.
 - Alkärrin suojelualueeseen esitetään laajennusta.
 - Tikkurilantien jatkon tielinjausta esitetään poistettavaksi.
 - Petikonhuipun täyttömäen jatkokäyttö, esitetään luontoarvojen huomiointia koskeva kehittämistavoitteen sisällyttämistä osaksi täyttömäen jatkokäytön suunnittelumääräyksiä.
 - Herukkapuron laakson VU-varaus, todetaan että Pyymosan laakso kuvaisi paremmin varauksen sijaintia. Esitetään VU-alueen supistamista kattamaan vain keskiosan eli nykyisen golf-kentän.
- Kivistön suuralueelle esitettyjä muutoksia
 - Petikon VR-alueetta syytä laajentaa (luo-alueet, kuntorata ja ulkoilumaja mukaan).
 - Petas-Vehkalan alueilla esitetyt yli 70 ha esitetty TY- ja TP-varaukset syytä esittää säilyttävillä varauksilla, sekä Tyttömäen SL-varausta on syytä idässä ja kaakossa laajentaa.
 - luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin metsiin, varauksia pidetään luontoarvojen kannalta yleiskaavaehdotuksen ongelmallisimpina.
 - Vestra-Herukkapuron SL-alueetta tulisi laajentaa.
 - Kivistön alueen metsät, Kehäradan ja Tikkurilantien välinen metsäalue AC-alueen sijasta VL/luo-alueeksi. Murronpuiston, Lippupuiston sekä Kivistönkorventien itäpuolisen yhtenäisen metsäalueen säilyminen varmistaa nykyistä säilyttävämällä merkinnöillä.
 - Lapinniityn luo-alueetta on syytä laajentaa.
 - Sotilaskorven SL-alueen länsilounaispuolella oleva AP-alue a liian laaja ja tulisi osoittaa VL-alueena tai mieluiten VL/luo-alueena.
 - Linnan joenvarsimetsän yk 2007:n luo-alue tulisi osoittaa SL-varauksena.
 - Yli-Kistolän uutta luo-alueetta tulisi laajentaa koillisessa.
 - Lavangon VU-aluevarausta on syytä supistaa.
 - Kiilan VU-aluevarausta esitetään poistettavaksi ja sille haetaan uusi sijainti.
 - Lamminsuon kaakkoispuolen metsän SL-aluevarausrajausta tulisi laajentaa.

- Syväojan suojelualuevarauksen ja Sompiontien välissä oleva liito-oravankin käyttämä sekametsäalue tulisi kaavoittaa joko osaksi SL-aluevarausta tai VL-alueeksi.
- Konkoonkalliot M/luo-alue tulisi muuttaa SL-varaukseksi.
- Palokallion kaupungin omistamat osat luo-alueesta on perusteltua M/luo-alueen sijaan esittää SL-varauksena, myös pohjoisempana olevia yksityismaisen osia.
- Rauhamaan metsä SL-varausta olisi syytä laajentaa.
- Kehä IV -kaavavaraus tulee joko poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti osoittaa ohjeellisena linjauksena. Mikäli tievaraus esitetään yleiskaavassa, pitää olla tiesuunnitelma, joka sisältää a) kaikki vaadittavat vihersillat, nyt vain Josvholm ja Tuusulanjoen kohta b) siltajärjestelyt, jotta lähteikkö ei vaurioidu c) tielinjauksen tunnelointi Königstedtin vuoren alueella, tunneli pitää merkitä myös kaavaan. Esteeksi tulee nähdä myös huoltoasemakompleksin rakentaminen Kehä IV:n ja Hämeenlinnanväylän risteysalueen tuntumaan.
- Aviapoliksen suuralueelle esitetyjä muutoksia
 - Silvolanmetsän suojelualueen koillispuolinen AP-varaus VL-alueeksi.
 - Hagakärnsbergenin ja lähiympäristön huomiointi, Hagakärnsbergenin sl-alue on raja-alue liian suppea. Luo-alueen piiriin tulisi liittää myös Hakasuontien länsipuolinen VL-alue. Myös Blåbärskärnsbergenin voisi laajentaa itäpuolella kaupungin haapavaltaisella metsäkuviolla 3125. Alueen poikki esitetyn liikenneyhteyden tunnelinosuutta tulee pidentää pohjoisessa noin 250 metrillä, siten että uusi varaus kulkee tunnelissa koko metsäalueen osalta, alueen virkistyskäytöarvon takia.
 - Tammiston luonnonsuojelualueetta kannattaisi laajentaa sen lounaispuolella.
 - Viinikan luo-alue tulisi osoittaa SL-alueeksi luo-merkinnän sijaan.
 - Plootukallion virkistysalueeseen esitetään laajennusta.
 - Kytökallion ja Pyttisbergetin yhdistävä ekologinen yhteys puuttuu.
 - Pyttisbergetin virkistysaluetta tulisi laajentaa etelälounaassa, etelässä ja kaakossa arvokkain alue on vanhan metsän alue Pyhtäänkorvenkujan ja Tikkurilantien risteyksen Pohjoisluoteispuolella ja Pytinojan lehto- ja kangasmetsät. Liito-oravan ydinalue myös täällä (Savola K. 2020).
- Korson ja Koivukylän suuralueelle esitetyjä muutoksia
 - Vierumäen luo-alueetta tulisi laajentaa eteläpuolen lehto- ja kangasmetsillä, myös luonnontilainen lähde puuttuu.
 - Vierumäen metsä, esitetään TY-varauksen pienentämistä kaupungin metsien poistamisella aluevarauksesta.

- Myllyniitynojan luo-alue pitäisi laajentaa lännessä Lehmustonttiehen, pohjoisluoteispuolen A-aluevarauksen eteläosa VL-alueeksi noin 100 m leveän kais-tan verran. Tilhitien ja Savimaantien AP-varaus VL-alueeksi.
- Anttilanpuiston alueen AP-alue tulisi pienentää, osoittaa siitä puolet VL-alu-ueeksi.
- Metsolansuon VL-aluevarauksen ja Lahdenväylän väliset asemakaavoitta-mattomat metsä muutettava VL-alueeksi, ET-aluevaraus syytä poistaa.
- Leppäkorven VL-alue rajataan Lumikkopuiston kohdalta etelään Leppäkor-ventielle ulottuva Lähivirkistysaluekaistale.
- Siimapuisto-Karppipuisto-Ahvenpuisto-Siikapuiston kokonaisuus, virkistysalu-eeena (VL) säilyvien metsien määrää lisätään olannaisesti.
- Heinäsirkanpuisto ja Lukkipuisto esitetään osoitettavaksi yleiskaavassa VL-varauksella.
- Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alue, esitetään luo-alueen laajentamista.
- Esitämme Leinelän pohjoiskoillispuolisten sekä Rekolanmäen alueiden osoit-tamista yleiskaavassa lähivirkistysalueina vähintään vuoden 2007 yleiskaavan laajuudessa.
- Simokylän urheilupuisto, selostuksesta ei käy ilmi urheilurakentamisen laa-juus, mutta se tulisi rajoittaa avoimelle maatalousalueelle max.n.8 ha, jos ur-heilurakentaminen enemmän kuin 5-6 ha, merkintä pitää poistaa.
- Kylmäojan metsän luo-alueeseen tulisi liittää se etelä- ja kaakkoispuolen noin 15 ha metsäalue. Esitetään suojelualueharkintaa em. 23 ha luontoalueelle, koska Tikkurilan ympäristöstä puuttuvat SL-alueet. Vähintäänkin luo-alueena.
- Tikkurilan suuralueelle esitetyjä muutoksia
 - Simonkyläntien itäpuolen metsät VL-alueeksi.
 - Simonkylän koulun itäpuolen Simpparinmäen A-varaus VL-kokonaisuuteen.
 - Simonkallion Maitikkapuisto syytä osoittaa virkistysalueeksi.
 - Kaikki perusteet täydentää luo-aluetta Kylmäojan varrella ja lähilehdoilla poh-joisessa rataan ja Kylmäojan luo-alueen länsireunaan asti.
 - Hanabölen peltoalueen etelä- ja itäosan metsät, alueelle kannatta vakavasti harkita kaksiosaista luo-aluetta.
 - Kuninkaalan Variskallio, luo-alueeksi.
 - Kuninkaalan Untipakka syytä osoittaa virkistysalueeksi.
 - Kalkkikallion suojelualuevaraukseen syytä osoittaa SL-varauksella siihen poh-joispuolelta.

16.11.2020

- Hakunilan suuralueelle esitettyjä muutoksia
 - Kuusijärven esitetty luo-alue ei ole riittävä, etelä- ja lounaispuoliset metsät osoitetaan SL-alueena, vähintäänkin luo-alueena.
 - Oravamäki, AP-varaus syytä muuttaa VL/luo-alueeksi.
 - Nissaksenpuisto-Saagapuisto, esitetään että luo-alue (Itä-Hakkilanojan alajuoksu ja Liinapelto) täydennetään tällä arvokkaalla metsäalueella.
 - Rukinpyörän alue, esitetään että Palttintien eteläpuolelle kaavoitetaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen lähivirkistysalue, joka turvaa ekologisen kytkeytyneisyyden säilymisen.
 - Kelokallio, perusteltuna kaavoittaa VL/luo-alueeksi (nyt pelkkä VL).
 - Fazerintien, Länsimäen sekä Metsätien väliset metsät, esitetään T/AP varauksen sijaan VL-alue (karttaliite).
 - Kuussillan luo-alue.
 - Långmossen, A-varauksen sijaan VL/luo-merkintä.
 - Myllymäki, esitetään SL-aluevaraukseksi.
 - Länsisalmen alueen maankäyttö on valtaosin nykyisten lainvoimaisten maakuntakaavojen vastainen. Raskasta rakentamista esitetty Sipoonkorven ja Mustavuoren välisen nykyisen laadukkaan metsäekologisen yhteyden päälle. Korvaava yhteys esitetty lännempänä. Rakentamisen alle jää myös Länsimetän SL-varaus ja sen eteläpuolen luo-alue. Kaavan ratkaisua ei siten voida pitää hyväksyttävänä.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Lausunnossa on esitetty lisäaikavaatimus yleiskaavan laadintaan, mutta näin ei ole tarkoitus toimia vaan pitäytyä yhden valtuustokauden mittaisessa prosessissa. Kaavan hyväksyminen etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti kaupunginvaltuustoon vuoden 2020 lopulla.

Kasvun mitoitus

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunki-seutua. Yleiskaavan tavoitteita varten laadituissa väestö- ja työpaikkaskaenaarioissa Vantaan kasvun ennustetaan jatkuvan vahvana tulevana vuosikymmeninä. Kaupungin tulee varautua kasvuun ja yleiskaavan tehtävänä on mahdollistaa se, vaikka todellisuudessa kasvu voi olla hitaampaa. Yleiskaavan väestö- ja työpaikkakasvuennusteet ovat linjassa seudullisten MAL- ja maakuntakaavan selvitysten kanssa.

Kaavan luontotietopohja

Kaavaratkaisun kannalta keskeisiä selvityksiä löytyy Vantaan yleiskaava 2020:n nettisivulta <https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020> kuten Vantaan ekologiset yhteydet -selvitys, jonka pohjalta kaavaan on tuotu ekologisen runkoyhteyden merkintä sekä Uudet suojelu- ja luo-alue-ehdotukset suuralueittain –selvitys, josta löytyvät perustelut uusille SL- ja luo-alueille. Muita luontoselvityksiä on ollut luettavissa osoitteessa:

https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/julkaisut/maankayton_rakentamisen_ja_ympariston_toimiala/ymparistokeskuksen_julkaisut

Näiden lisäksi on alla lueteltu vielä julkaisemattomia 2000-luvulla tehtyjä luontoselvityksiä, joita on pyydettyäessä voinut saada suoraan Vantaan ympäristökeskuksesta.

KASVILLISUUS- JA LAJISTOSELVITYKSIÄ

- 2020–2017 Lahokaviosammalinventoinnit
- 2017–2004, Alueellisia käpäräraportteja (n. 40 kpl)
- 2012, Korson suuralueen kasvillisuus selvitys
- 2011, Katrinebergin kartanopuiston kasvillisuus selvitys
- 2011, Aviapoliksen alueen kasvikartoitus
- 2011, Vantaan Myyrmäen suuralueen kasvillisuus selvitys
- 2010, Marja-Vantaan kasvillisuus kartoitus
- 2008, Pohjois-Nikinmäen kasvillisuus
- 2006, Vestran luonnonsuojelualueen, Herukkapuron lehdon ja Pyymosan lehdon sammalinventointi
- 2005, Kalkkikallion kasvillisuus
- 2004, Rekolanojan kasvillisuus selvitys
- 2004, Rosenlundin metsäalueen kasvillisuus selvitys
- 2004, Leinelän kasvillisuus
- 2003, Kormuniitynojan kasvillisuus kartoitus

HYÖNTEISSELVITYKSIÄ

- 2016–2015, Purtojuurisurviaiskoin seuranta ja selvitys Vantaan Alkärrissä ja Keimolassa
- 2015, Puilla elävien uhanalaisten perhos- ja kovakuoriaislajien selvityksiä Vantaan Tikkurilassa vuonna
- 2014–2012, Vantaan Myyrmäen suuralueen uhanalaisten hyönteisten selvityksiä
- 2014, Vantaan lentokenttäalueen ja Aviapoliksen sudenkorento- ja vesihyönteisselvitys
- 2014, Pähkämökirjokääriäisen esiintymisselvitys Vantaan Tikkurilassa

16.11.2020

- 2012, Kalliosinisiiven elinympäristöjen selvitys Pohjois-Vantaalla vuonna
- 2012, Huomionarvoisten hyönteislajien esiselvitys ja selvityksiä Vantaan Veromiehenkylässä vuonna
- 2011, Halavasepikkä Pikku- ja Pitkäjärven alueella
- 2007–2006, Haapasepikän (halavasepikän) esiintyminen Vantaan Mätäojan alueella
- 2007, Uhanalaiset perhoset Vantaan Keimolassa: ketosukkulakoiesiintymän rajaus ja yhteenveto lajistosta
- 2004, Vantaan Viinikanmetsän perhosselvitys
- 2004, Kovakuoriais- ja perhosselvityksiä Vantaalla vuonna 2004: Mätäoja-Vaskivuori, Pitkäkoski ja Vehkalanmäki
- 2001–2000, perhosten linjalaskentaa seitsemällä hoitoniittykohteella

MUITA ELÄIMISTÖSELVITYKSIÄ

- 2019–2012, Kivistön liito-oravaselvitykset ja tilanteen seuranta
- 2018, Vantaan viitasammakkokartoitus
- 2018, Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys
- 2017, Vantaan linnustonselvityksiä jokien ja purojen varsilla ja kosteikoilla
- 2016, Myyrmäen-Kivistön-Ylästön liito-oravaselvitys
- 2015, Vantaan saukkoselvitys
- 2014–2001, Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla
- 2014, Länsi-Vantaan liito-oravaselvitys
- 2013–1990, Useita alueellisia lintuselvityksiä aikavälillä
- 2013, Eteläisen Vantaanjokilaakson linnustonselvitys
- 2012 Vantaan Krakanojan saukkoselvitys
- 2011, Marja-Vantaan alueen matelija- ja sammakkoeläinselvitys
- 2010, Vantaan metsälinnusto muutoksista kahden vuosikymmenen aikana 2000-luvun vaihteessa
- 2009, Marja-Vantaan lepakot
- 2007, Hakunilan-Ojangon lepakkonselvitys
- 2006, Itä-Hakkilan lepakkonselvitys
- 2005, Länsi-Vantaan liito-oravakannan suojelusuunnitelma
- 2002–2001, Vantaan lepakkokartoitus

VIRTAVEDET

- 2011, Vantaan virtavesiselvitys
- 2009, Vantaan pienvesiselvitys hulevesiohjelman osaselvityksenä
- Opinnäytetöitä mm. purojen ekologisesta tilasta

MUITA JULKAISUJA

- 2019, Vantaan ekologiset yhteydet
- 2012, Vantaan kaupungin metsien METSO-inventointi
- 2005, Vantaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet
- 2003, Vantaan Marja-radon rakentamisen luontoselvitys

Yleiskaavan ratkaisujen taustalla ovat olleet nämä selvitykset. Asemakaavaprosessissa on tehtävä omat asemakaavatasoiset luontoselvitykset.

Yleiskaavan metsien rakentuminen

Kaupungin rakennettua alaa ei olla lähdetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Yleiskaavaluonnoksen laatimisen yhteydessä käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja voimassa olevien yleiskaavojen viheralueilla, mutta niistä luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia.

Yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa selitettiin valitettavan monitulkintaisesti Vantaan metsien tulevaisuutta koskevia lukuja, ja syntyi väärinkäsitys, että uuden yleiskaavan takia jopa kolmannes Vantaan metsistä rakennettaisiin. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa metsäisten alueiden rakentumista on tarkennettu. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa todetaan, että Vantaan noin 9400 hehtaarin metsäalueista yli 50 hehtaarin metsäalueita on noin 4800 hehtaaria, ja näistä rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoituksalueilla on 725 hehtaaria. Tämä luku on lähellä yleiskaavan todellista vaikutusta metsiin. Metsäisiä ja pienempiä puustoisia alueita, ei siten varsinaisia metsiä, sijaitsee noin 3300 hehtaaria rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoituksalueilla. Monet näistä alueista ovat yleiskaavan mukaisesti jo rakentuneita alueita ja metsät ja puustoiset alueet ovat asemakaavoitetuilla viheralueilla. Uusi yleiskaava ei siis tällaisessa tapauksessa muuta tilannetta. Tiivistämisen paineessa kuitenkin joudutaan pohtimaan joidenkin asemakaavoitettujen viheralueiden ottamista rakentamiskäyttöön. Silloin tehdään asemakaavan muutos, jota ohjaa yleiskaava määräyksineen. Yleiskaavaan 2020 on tuotu alueiden sisäistä viherrakennetta tukevia määräyksiä ja merkintöjä, joten tilanne on rakennettavien alueiden sisäisten metsien kannalta parempi kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.” Yleiskaava ei siis missään tapauksessa aiheuta sitä, että kaikki asemakaavoitetuilla viheralueilla olevat metsät rakennettaisiin.

16.11.2020

Tikkurilan keskuspuisto esitetään rajattavaksi omalla kaavamerkinnällä, joka kattaa yhtenäiset virkistys- ja suojelualueet etelästä Koivuhaasta pohjoiseen Korson koillisosan Ankkalampien alueeseen asti. Tikkurilan keskuspuiston kokonaisuutta on syytä selvittää ja suunnitella yleiskaavaa tarkentavissa suunnitelmissa.

SL-alueen kaavamääräys ”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu.” on mukana, koska lähtökohtana on, että luontoarvot ja virkistyskäyttö on sovitettava yhteen. Koska osa uusista SL-aluevarauksista, Raappavuori ja Myyrmäen lehto tästä hyvänä esimerkkinä, ovat yhä tiivistyvien taajamien läheisyydessä, niihin tulevaa kulutuspainetta on tärkeä ohjata reiteillä, joko rakentamalla uusia tai vahvistamalla olemassa olevaa reitistöä. Ulkoilureittejä on perustettu luonnonsuojelualueille ennenkin. Lause, joka kieltää suojeluarvon vaarantamisen on tuotu määräykseen turvaamaan suojeluarvoja ulkoilureittejä perustettaessa. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa on arvioitu vaikutusmekanismeja Natura-alueisiin. Arvioinnissa mm. todetaan ”Alueet, joilla ei ole valmista selvää polkuverkostoa, ovat herkimpiä laajemmallekin kulumiselle, koska polkuverkoston puutteen takia liikkuminen ei kanavoidu selvästi. Keskeisimpiä keinoja vähentää kulumista onkin polkuverkoston rakentaminen.”

Ohjeellinen ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto

Yli miljoonan asukkaan pääkaupunkiseudulla ihmiset löytävät tiensä luontoalueille joka tapauksessa ja virkistyskäyttöä on siksi luonnon säilymisen näkökulmasta tarpeen ohjata ulkoilureittejä suunnittelemalla ja perustamalla. Luonnossa liikkuminen myös lisää luonnon arvostusta, ja sitä kautta ihmisten tahtoa suojella luontoa. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa on käsitelty virkistyskäytön vaikutusmekanismeja luontoon ja viitattu tutkimuksiin, jotka tukevat ulkoilureittien perustamisen tarvetta. Arvioinnissa todetaan mm: ”Ulkoilun kanavoimisessa oleellista on toteuttaa virkistysreitistöt ja muut virkistyspalvelut ennen asuinrakentamisen toteuttamista uusilla, asuinkäyttöön otettavilla alueilla tai asukasmäärältään huomattavasti kasvavilla alueilla.” Yleiskaavassa esitetään sijainniltaan ohjeellinen ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto. Yleiskaavassa esitetty verkosto turvaa sen, että pala kerallaan toteutetut reitit lopuksi liittyvät toisiinsa ja muodostavat verkoston. Reittiverkosto perustuu voimassa olevissa yleiskaavoissa esitettyyn verkostoon, jota on tarkennettu paikoin. Ei ole tarkoituksenmukaista lyödä lukkoon reittiverkoston täsmällistä sijaintia yleiskaavassa, jonka muuttaminen on hidas ja työläs prosessi. Reittien tyyppiä ja sijaintia tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Reittejä ei perusteta suoraan yleiskaavan pohjalta. Sijainti voi jatkosuunnittelussa muuttua paljonkin. Tekeillä on koko kaupungin kattava yleiskaavaa tarkempi tavoitereittisuunnitelma. Toimintatapa reittien suunnittelussa on viime aikoina ollut, että toteutuksen pohjaksi tehdään ensin valituista reittiosuudesta yleissuunnitelma ja sitten vielä tarkempi rakentamissuunnitelma. Luonnonsuojelualueilla reittejä suunnitellaan suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman yhteydessä. Sipoonkorvessa Metsähallitus suunnittelee

16.11.2020

kansallispuiston rajojen sisäpuolella olevat reitit kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman prosessissa.

Ekologiset runkoyhteydet

Ekologiset runkoyhteydet yhdistävät luonnonsuojelualueita. Kytökallio ja siihen kytkeytyvä Tikkurilantien pohjoispuolen kasvullinen alue ovat jo voimassa olevassa yleiskaavassa lentokenttäaluetta. Ekologisen runkoyhteyden osoittaminen tätä kautta on käytännössä mahdotonta. Veromiehen alueen viherrakenteen muodostumista on pyritty turvaamaan esittämällä alueelle useita virkistysalueyhteyksiä.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen merkintää

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke on kartan päällä oleva kehittämistavoitetta ilmaiseva merkintä. Merkintää on esitetty joen varsille paikoilla, joiden lähellä asuu paljon ihmisiä, tai joilla on muuten erityistä virkistys- tai matkailukäytön painetta. Maankäyttömerkintä alueella, jolla virkistyskäyttöä kehitetään, on useimmiten lähivirkistysalue, jota koskee määräys: "Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemipalvelut." Jokea koskee määräys: "Vesialue, jonka lähialueella rakennettaessa vesistön ja sen rantojen luontoarvot ja ekosysteemipalvelut tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää... ". Jatko-suunnittelussa ja toteutuksessa sovitetaan yhteen virkistyskäytön ja luontoarvojen tavoitteita. Päiväkummussa ja Matarissa luo-alueerajaus on olennainen lähtökohta alueen suunnittelulle.

Natura vaikutusten arvioinnin ja SLL:n lausunnon pohjalta on täydennetty "Joenselän virkistyskäytön kehittämisvyöhyke" -määräystä: "Merkinnällä osoitetaan ensisijaiset virkistyskäyttöön kehitettävät jokien rannat. Rantoja kehitetään siten, että veden äärelle pääsee helposti ja monenlainen ulkoilu ja virkistys on mahdollista. Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaanjoki on liitetty Natura 2000-verkostoon."

Mätäojarinlaakson viljelypalsta viljelypalstamerkintä on ohjeellinen, ja palsta-alueen sijaintia voidaan tarkentaa jatkosuunnittelussa.

Lammaslammen luo-alueerajaus

Lammaslammen alueen monipuolisia luontoarvoja ja virkistyskäyttöä sovitetaan tarkemmin yhteen jatkosuunnittelussa. Pitäydytään Puoluontotoselvityksen mukaisessa rajauksessa.

Tikkurilantien jatke Hämeenlinnanväylältä Vihdintielle on säilytetty Vantaan yleiskaavassa pitkän aikavälin varauksena. Katu kulkee tärkeän viheralueyhteyden läpi ja tunneliosuudella

16.11.2020

pyritään varmistamaan viheryhteyksien jatkuvuus sekä eri eliölajien esteetön kulku alueella. Yhteyden tarkemmat ratkaisut, kuten esimerkiksi tunneliosuuden pituus, ratkaistaan sen jatkosuunnittelun yhteydessä ottaen huomioon myös kustannukset.

Maantien 152 jatke (ns. Kehä IV) kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Yhteystarve sekä siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu voimassa olevassa ja uudessa maakuntakaavassa. Mt 152 linjauksesta on laadittu YVA-menettely, ELY-keskuksen YVA-hankkeen loppupäätelmän mukaan myös yleiskaavaan merkittyä linjausta voidaan pitää toteuttamiskelpoisena. Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Hakakorven tunneli Hakakorven tunnelin merkintä on vuoden 2007 yleiskaavan sekä sen pohjalta laaditun selvityksen mukainen. Yleiskaava on kuitenkin yleispiirteinen maankäytön suunnitelma ja yhteyden tarkemmat ratkaisut, kuten esimerkiksi tunneliosuuden pituus, ratkaistaan sen jatkosuunnittelun yhteydessä. Tunneliosuudella pyritään varmistamaan viheryhteyksien jatkuvuus sekä eri eliölajien esteetön kulku alueella.

Länsisalmen alueen maankäytön osalta pitäydytään kuntien yhteisen yleiskaavan ratkaisussa.

Muut lausunnossa esitetyt muutokset ja täydennykset on käyty läpi ja niiden osalta on pitäydytty ehdotuksen ratkaisuihin. Luontoarvot tutkitaan joka tapauksessa tarkemmin aikanaan asemakaavaprosessissa, kun tehdään asemakaavatasoiset luontoselvitykset. Osa lausunnossa esitetyistä muutoksista ei ole yleiskaavan tarkkuustasoa. MRL 54 §:n asemakaavan sisältövaatimusten mukaan luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä siihen liittyviä erityisiä luonnonarvoja saa hävittää.

NRO 19 SUOMEN METSÄKESKUS

Tiivistelmä lausunnosta

Kaavan valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa.

Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (metsätuholaki). Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä esimerkiksi laki metsätuhojen torjunnasta. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Metsäkeskuksen lainsäädännöllisiin tehtäviin kuuluu metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta Suomen metsäkeskuksen tulee olla riittävässä yhteistyössä kuntien kanssa Metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteen sovittamiseksi.

Suomen metsäkeskuksessa haluamme uudistaa suomalaista metsäalaa ja tehdä metsän omistamisen, hoitamisen, hyödyntämisen ja suojelun mahdollisimman palkitsevaksi ja helpoksi. Lisäksi tuemme metsänomistajien tavoitteisiin perustuvaa metsien käyttöä ja hoitoa. Kunnan kaavoittaessa omistamiaan metsäalueita kunta huomioi tavoitteensa kaavaprosessin yhteydessä. Yksityisten metsänomistajien alueita kaavoitettaessa metsänkäyttöön mahdollisesti kohdistuvat rajoitukset heikentävät metsänomistajien mahdollisuuksia hoitaa ja käyttää metsiään tavoitteidensa mukaisesti.

Metsätalous ja ilmastotavoitteet Vantaalla

Yleiskaavassa voidaan maankäytön suunnittelulla vaikuttaa metsien hiilinielujen ja -varaston ylläpitoon, säilymiseen ja kasvattamiseen. Metsien hiilinielujen kannalta suunnittelussa on tärkeintä huomioida, että metsäalueita ei osoiteta muuhun maankäyttöön ilman erityisiä perusteita. Eheä yhdyskuntarakenne, haja-asutuksen leviämisen rajoittaminen ja yhtenäisten metsätalousvaltaisten alueiden säilyttäminen tukevat hiilinielujen ylläpitoa, säilymistä ja lisäämistä.

Metsien hiilinielut ovat kuntien ilmastotavoitteiden saavuttamisessa merkittävässä osassa. Maankäyttösektorilla hiilinieluja tulisi kasvattaa ja tähän voidaan vaikuttaa

16.11.2020

merkittävästi hyvällä metsänhoidolla. Hiilensidonnan määrään voidaan vaikuttaa lisäämällä puuston kasvua. Laadukkaalla tukkipuulla sidotaan hiiltä pitkäksi aikaa lopputuotteisiin, kuitupuulla korvataan uusiutumattomia raaka-aineita ja lisäksi sivuvirtoja käytetään bioenergiana korvaamaan fossiilisia polttoaineita.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen keinoja tarkasteltaessa on tärkeää huomioida, miten eri toimenpiteet vaikuttavat hiilensidontaan. Hakkuiden vähentäminen lisää lyhyellä aikavälillä metsien hiilinielua, mutta pidemmällä aikavälillä hakkuiden rajoittamisella on monimutkaisemmat vaikutukset hiilitaseeseen ja kokonaisuus voi kääntyä negatiiviseksi. Luonnonvarakeskus on kartoittanut ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä metsätaloudelle. Metsätaloudessa suurimpien riskien on arvioitu liittyvän mahdollisiin metsätuhoihin. Yhdeksi tärkeimmäksi toimenpidesuositukseksi metsätalouden ilmastoriskien vähentämiseksi on määritelty käytössä olevien metsänhoitosuositusten noudattaminen. Yleiskaavan Ilmastovaikutusten arvioinnissa todetaan, että ”Riittävän isot ja monipuoliset metsäalueet ovat vastustuskykyisempiä esimerkiksi myrsky- ja tuholaisvahingoille.”. Monipuolisilla metsäalueilla on syytä kiinnittää huomioita myös puuston ikäjakaumaan. Vantaan yleiskaava-alueen metsien ikä painottuu kehitysluokiltaan varttuneisiin kasvatus- ja uudistuskypsiin metsiköihin, joiden kasvu alkaa hidastua ja on heikompaa kuin nuorissa kasvatusmetsiköissä. Nuoria metsiä Vantaalla on vähän. Ikääntyvä puustorakenne saattaa lisätä metsien tuhoriskiä, mikä vaikuttaa taloudelliseen tuottoon ja voi vaarantaa hiilinielujen kasvun.

Uudenmaan metsäohjelman tavoitteena on, että metsävarat Uudellamaalla ovat runsaat, terveet ja hyväkasvuiset. Vantaan yleiskaavalla 2020 tuetaan tätä tavoitetta, kun metsät Vantaalla ovat aktiivisessa käytössä ja yleiskaavassa tunnistetaan metsänhoidon vaikutukset metsien kasvuun ja hiilensidontaan. Hyvällä ja aktiivisella metsänhoidolla turvataan metsien hiilen sidonta, hyvä kasvu ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen.

Vantaan yleiskaavan 2020 metsätalouteen merkittävimmin vaikuttavat kaavamerkinnät

Maa- ja metsätalousvaltaiset ja maatalousvaltaiset alueet

Metsien käyttöä ei uudessa yleiskaavassa rajoiteta maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, mikä on metsien kehityksen ja metsäelinkeinojen näkökulmasta hyvä asia. Luonnonvarakeskus on arvioinut, että M-alueilla asetettavat kuitenkin edelleen epämääräisiä rajoituksia alueen metsäelinkeinojen harjoittamiselle.

Suojelualuevaraukset

Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoitusten perusteella alueilla, joille ei vielä ole perustettu suojelualuetta, on harjoitettu aktiivista metsätaloutta. Myös ilmakuviista tarkasteltuna osalla alueista on tehty avohakkuita. Näin ollen suojelualuevaraukset ja niiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin. Osa alueiden rajauksista on epätarkkoja eivätkä ne esimerkiksi vastaa kiinteistörajajoja, jolloin pienten suojelualueiden perustaminen voi yksittäiselle maanomistajalle käydä mahdottomaksi.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että suojelualuevaraukset rajauksineen tulee arvioida uudelleen ja alueiden metsänomistajat tulee osallistaa alueiden rajaukseen.

Virkistysalueet

Virkistysalueilla puunkaatoon vaaditaan maisematyöluupa, jonka hinta on Vantaalla vähintään 540 € ja enintään 1050 €. Lisäksi naapurin kuulemisesta koituu lisäkustannuksia. Vähäisiin toimenpiteisiin maisematyölupaa ei vaadita, mutta vähäisiä metsätalouden toimenpiteitä ei ole määritelty. Mikäli metsänhoitotoimenpiteet tehdään talousmetsissä ajallaan, voidaan arvioida, että pelkästään uudistuskypsiin metsikkökuvioiden päätehakkuiden maisematyöluvut tulevat maksamaan metsänomistajille vähintään 300 000 € (seuraavan 10 vuoden aikana).

Kun alueita on tarpeen ottaa erityisen tehokkaaseen virkistyskäyttöön, osoitetaan alueet virkistysalueiksi. Virkistysalueiden toteuttamisvastuu tulisi määritellä kunnalle tai valtiolle ja toteuttamisesta ja korvauksista tulisi keskustella maanomistajan kanssa.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että yksityisten maanomistajien omistuksessa olevat alueet, jotka on suunniteltu varattavaksi virkistysalueiksi, arvioidaan uudelleen ja harkitaan alueiden kaavoittamista maa- ja metsätalousalueiksi. Metsätalousalueita voidaan käyttää jokamiehenoikeudella ulkoiluun ja virkistykseen. Mikäli yksityisessä omistuksessa olevia maita kaavoitetaan virkistysalueiksi, tulee näiden yhteydessä luopua maisematyöluupa vaatimuksesta puunkaatoon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-alue).

Luo-alueita on esitetty myös aukeille, siemenpuumetsiköihin, pieniin taimikoihin ja vartuneisiin taimikoihin, mikä viittaa, että luontoselvitykset ovat joko vanhoja tai alueiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin. Ottaen huomioon, että alueilla, joilla metsälaki on voimassa, noudatetaan luonnonsuojelulain, vesilain ja ympäristönsuojelulain velvoitteita asettaa luo-merkinnät erillislainsäädäntöä laajempia rajoituksia alueiden metsätaloukseen.

Metsälaissa on säädetty monimuotoisuuden säilyttämisestä ja erityisen tärkeistä elinympäristöistä. Metsäkeskus vastaa metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajauksesta, valvonnasta ja ilmoittamisesta maanomistajille. Metsäkeskuksen on ilmoitettava

ELY-keskukselle, jos metsänkayttöilmoitus kohdistuu tai sen lähialueella on luonnonsuojelulaissa tarkoitettu erityisesti suojeltava laji, suojellun luontotyypin esiintymä tai Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Yleiskaavan oikeusvaikutteisessa liitekartassa 2 (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet) luo-alueita ei ole indeksoitu niin, että monimuotoisuuden kannalta tärkeät ominaispiirteet olisivat tarkasteltavissa metsätaloustoimenpiteitä suunniteltaessa. Mikäli liitekartan -luo tiedot esitetään kartalla tulisi luo alueet indeksoida niin että alueiden piirteet, on helposti löydettävistä kaavan muusta materiaalista. Yleisenä huomiona, että yleiskaavamerkinnöissä on luo-alueiden kaavamääräyksessä eroa suomeksi ja ruotsiksi.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (-luo-alue) ei esitetä alueilla, joilla metsälaki on voimassa. Vaihtoehtoisesti alueet merkitään yleiskaavaan informatiivisina merkintöinä ilman kaavamääräystä. Näin kaavamerkinnät voidaan huomioida vallitsevan tilanteen mukaan ja metsänomistajan tavoitteet huomioiden.

Metsätalousvaikutusten arviointi

Huomioiden maa- ja metsätalouteen varattujen alueiden vähäisyyden ja rajoitetussa metsätalouskäytössä olevien yksityisten metsäalueiden laajuuden voi todeta, että yleiskaavalla on metsätalouden harjoittamiseen merkittävät taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisten ja yksityisten virkistysalueiden metsäpinta-alasta metsätalouskäyttöä rajoitetaan laskelmiemme mukaan yhteensä 59,3 % pinta-alasta.

Kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulisi arvioida kattavammin ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden riittävyttä Vantaalla tulisi arvioida uudelleen. Nyt laajat yksityisessä omistuksessa olevat metsäalueet kaavoitetaan virkistysaluevarauksella, vaikka näillä alueilla harjoitetaan aktiivista metsätaloutta. Jokamiehen oikeudet turvaavat alueiden käytön ulkoiluun ja virkistyskäyttöön.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että yleiskaavan vaikutukset metsäelinkeinoon tulee arvioida vähintään virkistys-, suojelualuevarausten ja -luo kohdemerkintöjen osalta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla "Metsät kasvavassa kaupungissa". Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita on osoitettu myös yksityisille maille. Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.

Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitoja, mutta vanhat metsät ovat merkittäviä hiilivarastoja ja sitovat myös hiiltä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta Vantaan varttuneet metsät ovat arvokkaita. Vanhat metsät ovat rakenteeltaan nuorta metsää monipuolisempia. Metsärakenteen monipuolisuus ja erityisesti lahoppu ylläpitää monipuolisempaa eliölajistoa. Vanhoihin metsiin on ehtinyt pitkän ajan kuluessa muodostua monipuolinen eliöyhteisö. Lahopuusta tavalla tai toisella riippuvaisia eliölajeja hyönteisistä, kääväkkäistä ja jäkälistä lintuihin on paljon ja näiden lajien uhanalaistuminen on kasvanut. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahoppuun väheneminen, metsien puulaajuusmuutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä. Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (hyväksytyt maakuntavaltuustossa 25.8.2020). Luonnonsuojelualueiden rajauksia on korjattu noudattamaan tarkemmin kiinteistöjen rajoja. Luonnonsuojelualueiden maanomistajia on tiedotettu erikseen.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yleiskaavassa esitetään koko kaupungin viher- ja virkistysalueverkosto. Lähivirkistysalueiden, retkeily- ja ulkoilualueiden ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden varaukset ovat pienentyneet verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin 5 296 hehtaaria 4 498 hehtaariin, eli noin 15 %. Kysyä siis voisi, onko virkistysalueita varattu riittävästi kasvavalle väestölle. Yleiskaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa onkin pohdittu tätä kysymystä.

16.11.2020

Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Alueita ei perusteta yleiskaavalla. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Virkistysalueiksi varatuilla alueilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Luo-alueita (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvai-kutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-alueet ovat luonnon-suojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvokkaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Kuten muillakin yleiskaavan merkinnöillä ja määräyksillä, luo-merkinnällä ohjataan tarkemman asteista suunnittelua. Määräyksellä ohjataan asemakaavoitusta ja erityisesti kaupungin omilla mailla myös metsän- ja maisemanhoitoa. Sellaisilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, merkinnällä kerrotaan, että alueella on erityisiä luonnon arvoja, ja vaaditaan MRL128§ mukaista maisematyölupaa, jos maastoa halutaan muokata.

Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on arvioitu luonnonsuojelualue- ja virkistysaluevarausten sekä luo-alueiden taloudellisia vaikutuksia. Yksityisen maan varaaminen luonnonsuojelualueeksi tarkoittaa tappioita metsän myynnin tuloissa, mutta toisaalta yksityinen maanomistaja voi myydä suojelualueen tai saada korvauksen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta tai alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta aiheutuvasta taloudellisesta menetyksestä. Alueet, joilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, pienevät verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin jo yleiskaavaluonnoksessa. Yleiskaavaehdotukseen maisematyöluvan vaatimus korjattiin koskemaan puiden kaatoa vain SL-, VL-, VR- ja EV-alueilla, joten maisematyöluvan vaatimus poistui entistä laajemmin. Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa todetaan, että maisematyölupavaatimus ja kaavamääräykset aiheuttavat metsätaloudelle lisäkustannuksia, jotka ovat merkittäviä metsäomistajille. Luonnonsuojelualueiden laajentamisesta syntyvät yksityiselle sektorille kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat kokonaisuudessa vähäisiä ja Vantaan alueen talouden kannalta marginaalisia.

NRO 20 HELSINGIN SEUDUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS TRINGA

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaavaehdotus mahdollistaa nykyisellään kestäättömän määrän rakentamista metsäisille alueille: kaava-aineiston luontovaikutusten arvioinnin mukaan yli kolmannes nykyisistä metsistä ja puustoisista alueista sijoittuu rakentuville alueille.
- Erityisen ongelmallisia Petikon-Vestran ja Friimetsän alueiden rakentamisesta: tulisi esittää vain nykyinen asutus. Länsisalmen keskus ja asuminen pois kokonaan.
- Näiden lisäksi rakentamiselle varattua alaa olisi niin luontoarvojen kuin virkistyskäytönkin kannalta järkevää supistaa etenkin Petaksen pohjois-, itä- ja eteläpuolisten alueiden (TY-varauksia) osalta.
- Kaavaehdotuksessa esitetään runsaasti (n. 800 hehtaaria) uusia suojelualuevarauksia. Tuemme lämpimästi kaikkia esitetyjä uusia suojelualueita ja kiitämme Vantaan kaupunkia tehokkaasta luonnonsuojelutyöstä, jossa uusien suojelualueiden perustaminen on todellakin keskeinen toimenpide. Toivomme muidenkin alueen kuntien ottavan tästä mallia.
- SL-alueille kaavamääräystä, joka mahdollistaa ulkoilureittien rakentamisen (*"Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu"*), jonka lisäksi monille suojelualueille esitetään ohjeellisia ulkoilureittejä. Esitämme ko. määräyksen poistamista SL-alueiden määräyksistä.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Kaupungin rakennettua alaa ei olla lähdeetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Yleiskaavaluonnoksen laatimisen yhteydessä käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja voimassa olevien yleiskaavojen viheralueilla, mutta niistä luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia.

Yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa selitettiin valitettavan monitulkintaisesti Vantaan metsien tulevaisuutta koskevia lukuja, ja syntyi väärinkäsitys, että uuden yleiskaavan takia jopa kolmannes Vantaan metsistä rakennettaisiin. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa metsäisten alueiden rakentamista on tarkennettu. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa todetaan, että Vantaan noin 9400 hehtaarin metsäalueista yli 50 hehtaarin metsäalueita on noin 4800 hehtaaria, ja näistä rakentamisen

mahdollistavilla käyttötarkoitualueilla on 725 hehtaaria. Tämä luku on lähellä yleiskaavan todellista vaikutusta metsiin. Metsäisiä ja pienempiä puustoisia alueita, ei siten varsinaisia metsiä, sijaitsee noin 3300 hehtaaria rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoitualueilla. Monet näistä alueista ovat yleiskaavan mukaisesti jo rakentuneita alueita ja metsät ja puustoiset alueet ovat asemakaavoitetuilla viheralueilla. Uusi yleiskaava ei siis tällaisessa tapauksessa muuta tilannetta. Tiivistämisen paineessa kuitenkin joudutaan pohtimaan joidenkin asemakaavoitettujen viheralueiden ottamista rakentamiskäyttöön. Silloin tehdään asemakaavan muutos, jota ohjaa yleiskaava määräyksineen. Yleiskaavaan 2020 on tuotu alueiden sisäistä viherrakennetta tukevia määräyksiä ja merkintöjä, joten tilanne on rakennettavien alueiden sisäisten metsien kannalta parempi kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.” Yleiskaava ei siis missään tapauksessa aiheuta sitä, että kaikki asemakaavoitetuilla viheralueilla olevat metsät rakennettaisiin.

Osa yleiskaavan uusista SL-alueista on osoitettu nykyisin virkistyskäytössä oleville alueille, kuten Raappavuori ja Myyrmäen lehto. Liikkumista alueella on ohjattu rakennetuilla reiteillä, mikä osaltaan on säästänyt muuta ympäröivää luontoa kulumiselta. Yleiskaavan SL-alueen kaavamääräyksen ”*Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu*” ajatuksena on, että kulkua SL-alueilla nimenomaan tulee ohjata hallitusti, varsinkin jos tiedetään, että alueelle kohdistuu voimakasta käyttöpainetta. Siksi myös alueen käyttötarkoitusta palveleva reittien rakentaminen tarvittaessa, suojelualueen arvoja vaarantamatta, tulisi sallia myös kaavamääräyksessä. SL-alueiden yksityiskohtaiset hoito- ja käyttösuunnitelmat tehdään myöhemmin alueiden perustamisvaiheessa.

NRO 21 TUUSULA

Tiivistelmä lausunnosta

- Kulomäentien (mt 152) liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Sen tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4–kt45 välillä. Kulomäentie (mt 152) on merkitty myös Uusimaa-kaavaan seudullisesti merkittäväksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät mm. kuljetusten palvelutasoa.

- Mt 152 jatkeelle tulee esittää vain yksi linjaus. Tuusulan näkemys on, että yleiskaavassa tulee esittää ve 1 mukainen tielinjaus.
- Ruskeasannan aseman toteutusta tulee kiirehtiä.
- Tuusula näkee hyvänä, että Vierumäen työpaikka- alueelle on lisätty liikenteen yhteystarve - merkintä ja määräys suunnitelmien tekemisestä yhteistyössä Tuusulan kanssa. Tuusula on tyytyväinen ratkaisuun osoittaa Lentorata / Tallinna-tunneli raskaan raideliikenteen yhteystarpeena lentokenttäalueelta pohjoiseen, ja ettei Lentoradan varausta ole osoitettu Vierumäen alueelle.
- Tuusula on teettänyt selvityksen Hyrylän joukkoliikenteen laatukäytävästä (Sitowise 2020) ja työn laajassa ohjausryhmässä on ollut mukana Vantaan edustus aktiivisesti. Tuusulan kaavoitus toteaa, että raitiotielinjauksen osoittaminen Vantaan yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä ei liene realistista. Pidemmän tähtäimen suunnitelmissa tällainenkin vaihtoehto kannattaa kuitenkin pitää mielessä ja pohtia joukkoliikenteen merkintää myös kohti Tuusulaa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavatyötä ohjaavassa voimassa olevassa maakuntakaavassa Kulomäentie on seututie, joka "voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena". Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) Kulomäentie on seudullisesti merkittävä tie tai katu, jolla on merkitystä tavaraliikenteen tai joukkoliikenteen reittinä. Jälkimmäistä ei ole tarkoitus heikentää. Vantaan yleiskaavaratkaisu mahdollistaa edelleen seudullisen liikenteen sekä raskaan liikenteen läpiajon Kulomäentien ja Liikenneyhteys-merkinnän määräämistä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: "Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus." Raskaan liikenteen määrää tiellä ei kuitenkaan haluta lisätä, koska Kulomäentie on jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä ja tämä on myös Uudenmaan ELY-keskuksen kanta. Yleiskaava osoittaa Vantaan maankäytön tavoitetilan vuonna 2050 ja yhteyttä onkin tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi kaavan tavoitevuoteen mennessä.

Vuoden 2018 lopulla on valmistunut Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet -selvitys (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018), jossa on tarkasteltu ja luokiteltu seudun tieverkkoa vuosien 2030 ja 2050 tilanteissa. Kyseisessä selvityksessä Kulomäentietä ei ole esitetty osana tieverkkoa eikä sitä siis ole nähty osana keskeisimpiä valtakunnallisen ja pitkämatkaisen tavaraliikenteen reittejä. Tekeillä olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tämä reitti ja Kehä IV on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä

tie -merkinnällä ensisijaisesti maantien 148 kautta. Vantaan yleiskaavan ratkaisut tukevat tätä tarkoitusta ja merkinnät ovat myös johdonmukaisia edellä mainitun selvityksen kanssa.

Aiempien selvitysten mukaan Bastukärin työpaikka-alueen liikenteen tulisi ensisijaisesti ohjautua maantien 148 kautta länteen tai tietä 1521 (Jokivarrentie) pitkin Lahdenväylälle.

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Yleiskaava ei ota kantaa asemien tarkempaan toteutumisaikajankohtaan tai toteutusjärjestykseen vaan ne ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti*. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

NRO 22 UUDENMAAN ELY-KESKUS

Tiivistelmä lausunnosta

- Vantaan yleiskaavaa on työstetty osallistavasti ja vaikutuksia arvioiden. Yleiskaavaehdotus jatkaa onnistuneesti pitkäjänteistä strategisen suunnittelun perinnettä Vantaalla. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisu tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varressa tarjoaa Vantaan kaupungille hyvät mahdollisuudet ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Yhdyskuntarakenne

- Yleiskaavaehdotus tiivistää yhdyskuntarakennetta joukkoliikenteen äärellä huomioiden naapurikuntien maankäytön suunnittelun tilanteen.
- Yleiskaavassa on käytetty hajarakentamisen poikkileikkausvuotena vuotta 1983. Sitä on käytetty kaikissa Vantaalle vuoden 1983 jälkeen hyväksytyissä yleiskaavoissa. Asumisen ratkaisun vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden asemakaavoittamattomilla alueilla 1959–1983 tapahtunut rakentaminen suhteessa 1983 jälkeen tapahtuneeseen vastaavaan rakentamiseen.

Tarkastelun tarkoituksena on varmistaa, että vuosina 1959–1983 ei ole tapahtunut niin merkittävää rakentamista, etteikö yleiskaavaehdotuksessa esitettyä poikkileikkauksivuoden käyttöä voisi jatkaa asemakaavoittamattomien alueiden rakentamisen mitoituksessa.

- Yleisistä määräyksistä on syytä poistaa lunastusta koskeva määräys. Määräyksellä ei voi ohittaa lainsäädäntöä (MRL 43§).

Kulttuuriympäristö

- Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden, kulttuuriympäristö on huomioitu sekä kaavakartalla, oikeusvaikutteisella liitekartalla sekä kaavamääräyksiin asianmukaisesti. Määräykset ovat esimerkillisen tarkat. Ratkaisu perustuu riittäviin selvityksiin ja kaavaratkaisun vaikutuksia kulttuuriympäristöön on arvioitu selkeästi.

Kaupan ratkaisu

- Kaupan ohjaamisen periaatteet ovat kannatettavia ja toteuttavat valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita ja MRL:n sisältövaatimuksia.
- ELY kiinnittää huomioita siihen, että yleiskaavassa ei ole esitetty maakuntakaavassa määriteltyä kaupan alueiden mitoitusta. Näin ollen maakuntakaavan ohjausvaikutus ei ole riittävästi välittynyt yleiskaavaan.
- Yleiskaavan tavoitteena on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan paikkoina. Kaupan alueiden aluekohtaiset määräykset Vantaanportissa, Tammistossa ja Porttipuistossa eivät tue edellä mainittua. Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioon ottaen näillä alueilla voi seudullinen kauppa olla vain tilaa vaativaa kauppaa. Sen sijaan paikallinen kauppa voi olla muutakin, mikäli selvityksin osoitetaan kaavaratkaisun täyttävän MRL:n sijainninhjauksen sisältövaatimukset. KM-määräys tulisi näiden alueiden osalta muuttaa siten että ”muun keskustahakuisen erikoiskaupan” osalta seudullinen sana korvataan paikallista-sanalla.

Liikennejärjestelmä

- Raskaan liikenteen taukopaikkoihin ja raskaan raideliikenteen varikoihin liittyvät ratkaisut eivät ole vielä riittäviä.
- Raskaan liikenteen taukopaikka on todettu voivan sijoittua maantie 152 jatkeen liittymän liikennealueelle Hämeenlinnanväylän varteen. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi. TT aluetta ei ole Koivukylänväylän varrella Tuusulanväylän itäpuolella, joka on myös tunnistettu erääksi potentiaaliseksi taukopaikka-alueeksi. Keimolassa Hämeenlinnanväylän varrella ei ole TT aluetta ja taukopaikkaa ei ole osoitettu edes muuntuvan maankäytön merkinnällä,

joka osoittaisi mahdollisen väliaikaisen sijaintipaikan. Käytännössä Vantaan yleiskaava ei edistä akuutin taukopaikkaongelman ratkaisemista. Uudenmaan ELY-keskus esittää edelleen, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti.

Kehäradalla soveltuvimmaksi alueeksi on määritelty Petaksen kohta, jonne on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu aluevarausmerkintä merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle tuotanto- ja varastotoiminnoille (TY). Petaksen kohta tulisi merkitä raskaan raideliikenteen alueena (LR), joka mahdollistaisi sekä varikon että sen vaatiman erkanemisraiteen suunnittelun etenemisen.

- Joukkoliikenteen vaihtopaikkamerkinnyt: kaavakartalla vaihtopaikkojen merkintänä on LJ, mutta merkintöjen listauksessa JL. Asia on syytä korjata kaavan viimeistelyssä.
- Maantien 152 jatketta koskeva yhteystarvemerkinnyt Tuusulan kautta on syytä poistaa yleiskaavaehdotuksesta.
- Vierumäen työpaikka-alue (TT) koskeva ajoitusmääräys on myös Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan tarpeen.
- Viheryhteyden kehittämiskohta - merkinnän määräystä tulisi muokata muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku”.

Melun käsittely

- Yleiskaavaratkaisu huomioi suunnittelualueen melutilanteen. Tausta-aineiston meluselvityksissä melua on käsitelty monipuolisesti. Liikennemäärien muutoksien ja uusien väylien aiheuttamat muutokset on huomioitu. Kaava-aineistossa on käsitelty viheralueiden ja hiljaisten alueiden sijoittumista ja luonnetta. Kaavaratkaisussa on pyritty vähentämään melua liikennesuunnittelun keinoin. Yleiskaava jättää kuitenkin paljon asemakaavasunnittelun varaan meluntorjunnan ja täydennysrakentamisen määrän osalta.
- Uudenmaan ELY-keskus nostaa esille lentomelun suhteen WHO:n uudet suositukset. Lentomelun aiheuttamasta häiriöstä ja terveyshaitasta saadun uusimman tiedon perusteella WHO antoi vuonna 2018 linjauksensa, jonka mukaan lentomelusta aiheutuu haittaa jo tasolla 45 dB (LDEN) / 40 dB (Lyö).

Pohjavedet

- Vedenottamoiden sijainnit sekä suoja-alueääräykset ja rajaukset tulee ottaa huomioon kaavan valmistelussa, vaikka niitä ei esitetä kartalla.
- Fazerilan (1-luokka) pohjavesialueella tulee säilyttää nykyiset rakentamattomat alueet rakentamattomina, jotta pystytään turvaamaan riittävä pohjavedenmuodostuminen ja pohjaveden laatu. Raitiotien rakentamisen vaikutukset vedenottamoihin tulee

16.11.2020

huolellisesti selvittää ja tarvittaessa siirtää raitiotien linjausta, jos se aiheuttaa vaaraa vedenotolle.

- Lentoaseman (1-luokka) pohjavesialueella / Ruskeasanta molemmat alueet (TT ja TP) tulee jättää rakentamatta vedenottamon läheisyyden vuoksi.
- Vantaanpuistossa (1-luokka) TY-alueita tulee supistaa niiltä osin kuin se on asemakaavoittamatonta ja jättää lähialue rakentamatta.
- Valkealähteen (1-luokka) pohjavesialueella oleva TT-alueita supistetaan etelälaidasta rajautumaan virkistysviheralueyhteyteen. Lisäksi rakentamattomat A-alueet on vedenottamon läheisyyden vuoksi jätettävä rakentamatta. TT-alue ei lähtökohtaisesti sovellu pohjavesialueelle.
- Backasen (1-luokka) pohjavesialueella on HK-ruokatalon vedenottamo. Pohjavesialueelle on merkitty TT-alue, joka ei sovellu pohjavesialueelle. Vedenottamon läheisyyden vuoksi Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että TT-merkintä poistetaan kartalta ja alue jätetään rakentamattomaksi.
- Kaivokselan (1-luokka) pohjavesialueella on Kaivokselan vedenottamo. Alueen maankäytön muuttuminen A-alueeksi ja rakentaminen tulee aiheuttamaan pohjavesialueella rakentamisen aikaista pohjaveden tilan muuttumista, mikä tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.
- Kaavaselostukseen ei ole selvitetty yleiskaavan vaikutuksia pohjaveteen ja pohjavedenottamoihin. Vaikutusten arviointia varten tulee tarkastella pohjavesialuekohtaisesti, mitä maankäytön muutoksia vedenottamoiden ympäristössä sekä pohjavesialueilla on kaavaan merkitty ja miten nämä muutokset maankäytössä tulevat vaikuttamaan pohjaveden laadulliseen ja määrälliseen tilaan.
- Pohjavesialueen kaavamääräystä tulee muuttaa siten, että viimeinen virke kuuluu seuraavasti: "Maankäyttö tulee suunnitella siten, että maankäytön muutoksen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle ja määrälle voidaan välttää." Lisäksi määräykseen tulee lisätä, että jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin ja että olemassa olevien pohjaveden ottamoiden vedenlaatua tai määrää ei saa vaarantaa ja jos mahdollista niiden ympärille on jätettävä riittävä rakentamaton vyöhyke.

Hulevedet ja pintavesien laatuun vaikuttavat asiat

- Hulevesiä koskevia yleismääräyksiä on edelleen syytä täsmentää siten, että niissä edellytetään alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä tehtävät hulevesien hallinnan suunnitelmat. Lisäksi on suositeltavaa määrätä rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnan ja käsittelyn suunnittelusta.
- Uusi rakentaminen ohjataan tulvariskialueiden ulkopuolelle. Tulviminen on otettava huomioon ja riittävät rakentamiskorkeudet määritettävä niillä kehittyvillä alueilla, jotka sijoittuvat jokien tai purojen läheisyyteen.

Vesihuolto

- Vantaan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma on tehty viimeksi 2017, ajanjaksolle 2017–2026. Suunnitelma tulee päivittää vastaamaan Vantaan yleiskaavan tilannetta. Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivittäminen ja aikataulu tulee mainita kaavaselostuksessa. Muutokset on huomioitava myös Vantaan kaupungin vesihuollon toiminta-alueissa ja toiminta-alueiden laajenemisalueiden suunnittelussa.

Pilaantuneet maat

- Pilaantuneet maat tulee huomioida yleiskaavassa. Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tulee kuvata ja käsitellä pilaantuneet maat sekä tarvittaessa merkitä ja määrätä ne kartalle.

Luonto

- Yleismääräyksissä esitetty lunastuskohta on ongelmallinen. Valtion lunastus on mahdollinen vain erityislaeissa tarkoin määritellyissä tilanteissa. Määräys on syytä poistaa.
- Vaikutukset Natura-alueisiin arvioitava.
- Östersundomin yleiskaava on kumottu Helsingin hallinto-oikeudessa ja siitä on valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Östersundomiin esitetty maankäyttö ei voi olla kumotun kaavan mukainen, koska Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen mukaan ratkaisu on lainvastainen vaikutusten arvioinnin ollessa puutteellinen ainakin Naturan osalta.
- SL-alueen kaavamääräys mahdollistaa käyttötarkoitusta palvelevan vähäisen rakentamisen. Määräyksen tarpeellisuutta on syytä harkita. Luo-alueet on merkitty oikeusvaikutteiselle liitekartalle. Kaavaselostuksen mukaan alueilla (muilla kuin M-alkuisilla) on voimassa MRL 128§:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee mm. puidenkaatoa. Kaavamääräyksestä puiden kaato kuitenkin puuttuu. Määräystä on syytä tämentää tältä osin.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan alue

- Östersundomin yhteisen yleiskaava alue tulisi rajata pois yleiskaavasta valitusprosessin takia. ELY esittää nimenomaan metromerkinnän poistamista ja Kehä III itäpuolisen ja Porvoonväylän eteläpuolisen alueen rajaamista pois Vantaan yleiskaavasta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Yhdyskuntarakenne

Yleiskaavassa 1983 määritelty hajarakentamisen ohjaamisen periaate on toiminut käytännössä hyvin ja sitä on tarkoituksenmukaista jatkaa myös tällä yleiskaavalla. Yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arviointia täydennetään tarkastelulla asemakaavoittamattomien pientalo- ja kyläalueiden asuntorakentamisen määriä rakennuslain voimaan tulosta tähän päivään (1959–2019). Tarkastelu osoitti, että kehitys on ollut hallinnassa yleiskaavan 1983 linjausten jälkeen ja vuosittainen määrä on hyvin tasainen, jopa laskeva, jos ottaa huomioon muun asuntotuotannon määrän kasvun. Hajarakentamisen hallinta on tärkeää voimakkaasti kasvavassa kaupungissa, jotta voidaan aikanaan mahdollistaa kestävä kasvu tulevaisuuden uusilla kasvusuunnilla. Asumisen vaikutusten arviointia on täydennetty esitetysti. Kyläalueen (AT) määräystä ei ole muutettu, jotta ei synny väärinymmärryksiä ohjausmekanismin muuttumisesta nykyisestä.

Yleismääräyksistä on poistettu ELY:n ja Finavian lausuntojen perusteella lunastukseen viitattaava määräys: ”Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.”

Kaupun ratkaisu

Kuten lausunnossa todetaan, ohjaa yleiskaavatyötä 2. vaihemaakuntakaavan ratkaisut ja hyväksymisvaiheessa oleva maakuntakaava (Uusimaa-kaava 2050) on otettu selvityksenä huomioon. Kuitenkin vähittäiskaupan ohjaamisen osalta lainsäädäntö on uudistunut 1.5.2017 (MRL), joten 2. vaihemaakuntakaavan kaupan ratkaisu on osittain vanhentunut.

Uudenmaan liiton ja ELY:n lausunnon perusteella on kaupan alueiden enimmäismitoitus täydennetty hyväksyttävän yleiskaavan kaupallisten palvelujen alueen (KM) määräykseen. Mitoitus on osoitettu Uusimaa-kaava 2050:n mukaisena, koska ratkaisu vastaa paremmin alueiden nykytilannetta ja uuden maakuntakaavan voidaan olettaa tulevan voimaan ennen yleiskaavan hyväksymistä.

Kaupun laadun suhteen ei tavoitteita ole muutettu: yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palvelujen paikoina. Tammiston, Vantaanportin ja Porttipuiston osalta kaupallisten palvelujen alueiden määräystä ei kuitenkaan ole muutettu lausunnossa esitetyllä tavalla. Alueilla on jo nyt enemmän muuta keskustahakuista erikoiskauppaa kuin tilaa vievää kauppaa. Kaikkien kolmen

alueen rooli kaupan palveluverkossa on seudullinen, eikä paikallinen vain yhtä kuntaa palveleva. Mutta uusien hankkeiden keskustoihin kohdentuvien vaikutuksien hallitsemiseksi on KM-alueen määräystä täydennetty näin: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

Liikennejärjestelmä

Vihdintie

Selostusta on täsmennetty Vihdintien osalta lausunnon mukaisesti siten, että siinä ei oteta kantaa väylän hallinnolliseen luokkaan. Lisäksi Liikenneyhteys-merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.” Näin yleiskaava vastaa paremmin Uusimaa-kaava 2050:n ratkaisua muun muassa Vihdintien osalta ja tuo esiin yhteyden seudullisen merkityksen.

Mt 152 jatke

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraus suunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraus suunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankoh- tia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Muut liikenneasiat

Viheryhteyden kehittämiskohta määräys on täsmennetty hyväksyttävään ehdotukseen muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku”.

Tärkeää joukkoliikenteen vaihtopaikkaa koskeva kirjainyhdistelmä JL on hyväksyttävään ehdotukseen korjattu oikeaan muotoon LJ.

Melun käsittely

Yleiskaava on pitkän tähtäimen, koko kaupungin strateginen suunnitelma, jossa linjataan kaupungin kasvutavat yleispiirteisesti. Vaikka yleiskaavassa on käsitelty kattavasti melua, jättää se paljon jatkosuunnittelun varaan meluntorjunnan ja täydennysrakentamisen määrän osalta. Yleiskaava kuitenkin takaa hyvät lähtökodit kattavalle meluntorjunnalle koko kaava-alueella.

Maankäytön suunnittelussa Vantaalla hyödynnetään Finavian mallintamia lentomelu-
vyöhykkeitä (Finavian ympäristölupa 2008). Lentomelualue on jaettu eri vyöhykkeisiin me-
lun voimakkuuden perusteella. Varsinaisten melualueiden (lentomeluvyöhyke 2, LDEN 55-
60 dB ja lentomeluvyöhyke 1 LDEN ≥ 60 dB) lisäksi rakentamisen ääneneristävyyttä ohja-
taan lentomeluvyöhykkeellä 3 (LDEN 50-55 dB). 45 dB (LDEN) / 40 dB (Lyö) Lentomelu-
vyöhykkeiden mallintamiseen liittyy kuitenkin huomattavia epävarmuuksia, jonka vuoksi niitä
ei ole mallinnettu.

Pohjavedet

Uudenmaan ELY-keskus esittää monia muutoksia sekä vielä rakentamattomien alueiden
jättämistä rakentamattomiksi yleiskaavaan merkityillä pohjavesialueilla.

Yleiskaavan ratkaisu on kasvaa sisäänpäin ilman suurempia uusia aluevarauksia. Tämä
tarkoittaa olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä mm. olemassa olevien työ-
paikka-alueiden muuttamista asumiselle. Kasvun mahdollistamisen vuoksi olemassa ole-
vista rakentamisen aluevarauksista ei ole voitu luopua. Vantaan kaupunki kasvaa. Yleiskaa-
vavaranto on laskennallisesti mitoitettu 335 000 asukkaalle vuonna 2050. Kasvun mahdol-
listamiseksi on olemassa olevien realististen asemakaavavarantojen lisäksi oltava uutta va-
rantoa reilut 7 miljoonaa kerrosneliometriä. Työpaikkaskenaarioissa työpaikkojen määrä
vuonna 2050 vaihtelee skenaarioittain 128 000 ja 221 000 työpaikan välillä.

Yleiskaavassa on tarkistettu 1-luokan pohjavesialueiden alueiden maankäyttöratkaisuja ja
niiden tila on parantunut monissa tapauksissa suhteessa voimassa olevaan yleiskaavaan.
Tilaa on parannettu ennen kaikkea muuttamalla työpaikka-alueita (TT-TY) asumiseen tai
asumisen ja työpaikkojen alueiksi Vaaralassa, Hakkilassa ja Kaivokselassa. Asumisen alu-
eilla vaikutuksia pohjavesiin on helpompi hallita kuin työpaikka-alueilla, koska asuintalot
ovat yleensä pinta-alaltaan pienempiä kuin työpaikkarakennukset ja asuinalueilla on viher-
alueverkosto ja viherrakennetta myös piholla.

Vedenottamoiden sijainnit ja suoja-alerajaukset sekä määräykset otetaan huomioon tar-
kemman tason suunnittelussa, kun aluekohtaiset ratkaisut täsmentyvät.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon pohjalta pohjavesialueen määräystä on tarkennettu
lisäyksellä: ”Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.
Vedenottamojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.”

Hulevedet ja pintavesien laatuun vaikuttavat asiat

Vantaalla laaditaan asemakaavoituksen yhteydessä hulevesisuunnitelmat. Lisäksi yksittäis-
ten tonttien rakennuslupavaiheessa edellytetään yksityiskohtaisia pintavesi- ja

16.11.2020

hulevesisuunnitelmia sekä hulevesilaskelmia. Hulevesien määrällisellä hallinnalla voidaan vaikuttaa välillisesti myös huleveden laatuksymyksiin.

Kaupungin hulevesien hallinta nojautuu yleiskaavan ohella vuonna 2009 laadittuun hulevesiohjelmaan ja kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli vuodelta 2014. Nämä asiakirjat huolehtivat, että hulevedet eivät heikennä vastaanottavan pintavesien tai pohjavesien tilaan.

Uudisrakentaminen sijoittuu lähtökohtaisesti tulva-alueiden ulkopuolelle ja määritetyn tulva-korkeuden (1/250a) yläpuolelle. Yleiskaavan lisäksi tulvien hallintatoimet nojautuvat kaupungin tulvaohjelmaan vuodelta 2015. Selostusta voidaan täydentää näiden osalta.

Kaikki em. asiakirjat löytyvät seuraavien linkkien takaa:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124676_Hulevesiohjelma_nettiin.pdf

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120411_Hulevesien_hallinnan_toimintamalli.pdf

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/128558_713368vantaan_tulvaohjelma1251346820.pdf

Vesihuolto

Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2017–2026. Sen mukaan Vantaan kaupungin alueella on HSY:n vesijohtoverkosta noin 800 km ja jätevesiviemäri-verkosta 750 km. Uusi vesihuollon kehittämissuunnitelma vuosille 2021–2030 laaditaan yhteistyössä HSY:n kanssa vuoden 2020 aikana. Vesihuollon kehittämissuunnitelman laadinta-aikataulu on lisätty yleiskaavaselostukseen.

Pilaantuneet maat

Yleiskaava osoittaa tavoitetilaa kaupunkikehittämisessä. Pilaantuneet maat ja pilaantuneeksi epäilyt maat on käsitelty yleiskaavojen ajantasaisuuden arvioinnissa (Vantaan kaupunki 2017) ja ne ovat olleet osana yleiskaavan valmisteluaineistoa läpi yleiskaavaprosessin. Yleiskaavaselostukseen on lisätty kappale pilaantuneista maista ja niiden sijainneista sekä esitetty ne omalla liitekartalla. Pilaantuneet maat selvitetään aina tarkemman suunnittelun ja hankkeiden yhteydessä. Selvitysten pohjalta ratkaistaan tarvittavat toimenpiteet.

Luonto

Vähäinen käyttötarkoitusta palveleva rakentaminen, kuten ulkoilureitit, levähdyspaikat, laavut tms. on ollut SL-alueilla sallittua tähänkin saakka, eikä ole aiheuttanut ongelmia. Suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa suunnitellaan tarkemmin suojelualueen mahdollista jakoa enemmän ja vähemmän virkistyskäytössä oleviin vyöhykkeisiin ja tarvittavaa palveluvarustusta.

16.11.2020

Luo-alueen määräyksessä ei ole tarpeen mainita, että puiden kaatoon tarvitaan MRL 128§ lupa, koska puiden kaatoon tarvitaan MRL128§ lupa kaikilla SL-, VL-, VR- ja EV -alueilla joka tapauksessa. M-alueilla taas lupaa puiden kaatoon ei voida vaatia.

Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisusta ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa.

Kuten ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, on yhteisen yleiskaavan valitusprosessi kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuihin.

Östersundomin yhteinen yleiskaava

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta.

Länsisalmen uuden asuinalueen raja- ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa ja sen rajaaminen pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Metrolinjaus itään on esitetty voimassa olevassa maakuntakaavassa, joten sen säilyttäminen Vantaan yleiskaavassa on perusteltua.

NRO 23 UUDENMAAN LIITTO

Tiivistelmä lausunnosta

Vantaan koko kaupungin yleiskaava on erittäin merkittävä suunnitelma, jolla on paljon vaikutuksia seudun kokonaisuuteen. Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestäväan liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.

Yleiskaavassa strategisella kestäväan kasvun vyöhyke -merkinnällä osoitetaan suurpiirteisesti sijainteja, joille väestönkasvua tulee ensisijaisesti keskittää, ja joilla liikkuminen voi tukeutua kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestäväan kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemaseudut sekä kaupungin poikittaisia liikenneyhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Uudenmaan liitto katsoo, että kestäväan kasvun vyöhyke -merkintä tukee sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kasvun kestäväan ohjaamisen tavoitteita.

Elinkeinot ja kauppa

- Tavoite ohjata vähittäiskaupan suuryksiköt keskusta-alueille ja kaupan alueille ei näy määräyksissä. Kauppaa koskeva määräys tulee lisätä kaupunkikeskustan alueen määräykseen.
- Määräyksissä Länsimäen ja Länsisalmen kauppaa on rajoitettu paikalliseksi, mutta Lapinkylän keskuksen osalta ei. Kaupunkikeskustan alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.
- Aviapoliksen kaupunkikeskustan alueen rajausta tulee tarkistaa. Pakkalan keskusta-toimintojen alueen laajentaminen valtakunnallisesti merkittäväan Kehä III:n, pohjoispuolelle ei tuota kävelyyn perustuvaa keskusta-aluetta. Kehä III aiheuttaa suuren estevaikutuksen keskustamaisen kaupunkitilan jatkumiselle eikä Aviapoliksen keskustatoimintojen alue muodosta yhtenäistä toiminnallista kokonaisuutta olemassa olevan Pakkalan keskustan kanssa. Ratkaisu ei ole voimassa olevan eikä hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen.
- Seudullisen kaupan kokoraja ja maakuntakaavassa määritellyt KM-alueiden enimmäismitoitukset tulee täydentää määräyksiin.
- Tammiston, Porttipuiston ja Vantaanportin kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa kaupan laadun osalta. Alueita kehitetään yleiskaavaselostuksen mukaan monipuolisina kaupan alueina, joilla kaupan toimiala ja laatu ei kuitenkaan saa haitata merkittävästi keskusta-alueiden kehittämistä. Tavoitetta ei

kuitenkaan ole osoitettu kaupan alueiden merkinnöissä ja määräyksissä kyseisten alueiden osalta. Määräystä tulisi tarkentaa tältä osin.

Liikenne

- Uudenmaan liitto katsoo, että maantie 152 liikennealueen aluevaraus sekä vaihtoehtoinen nuolimerkinnoilla esitetty linjaus ovat yhteneviä maakuntakaavojen ohjeellisen linjauksen kanssa, kun otetaan huomioon maakuntakaavojen tarkkuustasot. Liitto pyytää huomioimaan, että Tuusulan kunta ei ole kaavoituksessaan varautunut maantie 152 vaihtoehtoiseen, osin Tuusulan puolella kulkevaan linjaukseen.
- Lentorata ja Tallinnan tunneli: näiden merkittävien hankkeiden suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että hankkeiden suunnittelu etenee yhteistyössä.
- Petaksen raidevarikon suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että varikko huomioitaisiin yleiskaavassa.
- Uudenmaan liitto toivoo, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitaisiin raskaan liikenteen palvelualueet.

Östersundomin alueen maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavan suhde

- Yleiskaavaratkaisu Östersundomissa ei ole voimassa olevan maakuntakaavan mukainen. Vantaan yleiskaavassa osoitetaan Länsisalmen metroon tukeutuva kaupunkikeskusta ja siihen tukeutuva asuinalue maakuntakaavan vastaavaa taajamatoimintojen aluetta idemmäs siten, että se peittää lähes kokonaan alueen, jonne on maakuntakaavassa osoitettu tärkeä pohjoiseteläsuuntainen virkistysalue (rakentamisrajoitus), joka toimii myös ekologisena yhteytenä Sipoonkorven ja Salmenkallion sekä meren rannan välillä, ja johon virkistysalueen suunnittelumääräyksessä kiinnitetään erityistä huomiota. Yleiskaavassa osoitettuun korvaavaan, Kehä III:n ylittävään viheryhteyteen liittyy epävarmuutta sekä sen toteutumisen että toimivuuden suhteen, ja viheryhteyden korvaaminen yleiskaavan mukaisesti voi tältä osin vaikeuttaa maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.
- Koska sekä Östersundomin yhteinen yleiskaava että voimassa oleva Östersundomin vaihemaakuntakaava ovat tällä hetkellä valitusprosessissa Korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ja koska Östersundomin alueeseen liittyy erityisesti Natura-vaikutusten arviointia ja arviointitulosten tulkintaa koskevia merkittävästi erilaisia kuntien ja viranomaisten tulkintoja, Uudenmaan liitto katsoo, että Östersundomin maakuntakaavan ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois yleiskaavasta. Östersundomin maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois Vantaan yleiskaavasta keskeneräisen valitusprosessin takia.

Yleiskaavan muut teemat ja vuorovaikutus

- Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavan ratkaisut muiden kaavan teemojen (viherrakenne, kulttuuriympäristöt, lentokenttä ja tekninen verkosto) osalta tukevat hyvin sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan tavoitteita. Erityisesti virkistykseen, suojelun ja ekologisen verkoston osalta kaavan ratkaisut ovat kunnianhimoisia ja onnistuneita.
- Vuorovaikutus ja kaavan aineistot on toteutettu esimerkillisen hyvin nähtävillöön ajankohdan haasteet huomioiden. Kaavan esittelyaineisto on toteutettu käyttäjäystävällisesti ja tarjoaa informaatiota helposti lähestyttävässä muodossa.

Uudenmaan liitto pitää lausunnolla olevaa Vantaan yleiskaavan ehdotusta erinomaisena pohjana jatkosuunnittelulle.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Keskustatoimintojen alueet

Keskustatoimintojen alueen määräystä on täsmennetty Uudenmaan liiton lausunnon pohjalta siten, että Lapinkylä on lisätty mukaan alueisiin, joille ”voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”. Keskustojen ensisijaisuutta ei kaupan osalta keskustatoimintojen alueen määräyksessä ole erikseen korostettu, koska asia on määritelty Maankäyttö- ja rakennuslaissa (71 c §) ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltu.”

Yleiskaava 2020 huomioi Aviapoliksessa käynnissä olevan kaupunkikehityksen suunnan ja Pakkalassa olemassa olevan toiminnallisen kaupungin. Yhtälöstä rakentuu tulevaisuudessa yksi seudun merkittävin keskus. Vantaan ratikan myötä Pakkalan keskustapalvelut yhdistyvät käytävämäisellä rakenteella (kaavarungon ”kiinnostavuuden kehä”) Aviapoliksen asemahubiin ja sen ympärillä kasvavaan lentokenttäkaupunkiin. Keskustatoiminnot kehittyvät sekä Kehä III:n pohjois- että eteläpuolella. Kehäväylän aiheuttama kaupunkirakenteen estevaikutus on tarkoitus ratkaista parhaalla mahdollisella tavalla niin ratikkakäytävän ja kehäväylän risteyskohdissa kuin myös useiden kävelyn ja pyöräilyn reittien avulla.

Kaupan mitoitus

Uudenmaan liiton ja ELY:n lausunnon perusteella on kaupan alueiden enimmäismitointus täydennetty hyväksyttävän yleiskaavan kaupallisten palveluiden alueen (KM) määräykseen. Mitoitus on osoitettu hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukaisena, koska ratkaisu vastaa paremmin alueiden nykytilannetta ja uuden maakuntakaavan voidaan olettaa tulevan voimaan ennen yleiskaavan hyväksymistä. Ohje seudullisen kaupan kokorajan huomioon ottamisesta on täydennetty selostukseen.

Kaupan alueet: Tammisto, Porttipuisto ja Vantaanportti

Kaupan laadun suhteen ei tavoitteita ole muutettu: yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palvelujen paikoina. Uusien hankkeiden keskustoihin kohdentuvien vaikutuksien hallitsemiseksi on KM-alueen määräystä täydennetty näin: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

Mt 152 jatke

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevarausuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevarausuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti*. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan

yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohdista. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Östersundom

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta, mutta kaupunkirakenteellisesti ratkaisu on sama kuin yhteisessä yleiskaavassa ja poikkeaa maakuntakaavasta.

Länsisalmen uusi ”metrokeskus” on voimassa olevassa maakuntakaavassa rajattu Kehä III, Itäväylän ja satamaradan risteuksen jakamalle alueelle. Tarkemman tasoisessa suunnittelussa tämä ratkaisu osoittautui mahdottomaksi toteuttaa, joten ristiriita yhteisen yleiskaavan ja voimassa olevan maakuntakaavan välillä on todellinen. Vantaan yleiskaavassa Länsisalmen uuden asuinalueen raja ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa. Sen rajaaminen

pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Ratkaisua odotetaan loppuvuodesta. Metrolinjaus itään on esitetty voimassa olevassa maakuntakaavassa, joten sen säilyttäminen Vantaan yleiskaavassa on perusteltua.

Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisusta ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa.

Kuten Uudenmaan liiton lausunnossa todetaan, on yhteisen yleiskaavan osalta valitusprosessi kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuisissa.

NRO 24 VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Voimassa olevassa yleiskaavassa on voimajohton yhteys esitetty Ruskeasannan sähköaseman läheisyydestä kohti itää Tuusulanväylän yli. Yhteys on tarpeellinen ja se tulee palauttaa yleiskaavakarttaan takaisin.
- Kehitettävä voimajohtomerkintä esittää voimajohtojen sijoittamista maan alle mm. Tammistossa ja Väinö Tannerin tiellä. Aluetta kehitettäessä voimajohtojen osalta tulee voida tarkastella myös muita mahdollisia teknisiä ratkaisuja kaapeloinnin ohella. Kaapelointi vaihtoehtona on kallis ja aiheuttaa seurannaisvaikutuksia muualle sähköverkkoon.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan Energia sähköverkot Oy lausui, että yleiskaavasta puuttuu Ruskeasannan sähköaseman läheisyydestä kohti itää Tuusulanväylän yli kulkeva voimajohtoyhteys, joka on esitetty voimassa olevassa yleiskaavassa. Kyseessä oli tekninen virhe ja voimajohtoyhteys on lisätty kaavakartalle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy lausuu, että kehitettäviä voimajohtoja mm. Tammistossa ja Väinö Tannerin tiellä tulee voida tarkastella myös muita teknisiä ratkaisuja kaapeloinnin ohella. Kehitettävä voimajohto -merkinnän ympäröiviä alueita kehitettäessä johtojen maakaapeloimista ja muita vaihtoehtoja kustannuksineen ja vaikutuksineen selvitetään tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä yhteistyösää kantaverkkoyhtiöiden kanssa.

NRO 25 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Tiivistelmä lausunnosta

Vantaan kaupunginmuseo antaa asiasta lausunnon sekä arkeologisen kulttuuriperinnön, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta. Vantaan kaupunginmuseo on osallistunut yleiskaavaehdotuksen valmisteluun.

Yleiskaavassa kulttuuriympäristön säilymistä edistetään kaavan pääkartalla olevalla yleisellä kulttuuriympäristön rasterimerkinnällä, joka sisältää valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat Vantaan kulttuuriympäristöt. Merkintään liittyy määräys, jossa on viitattu oikeusvaikutteiseen liitekarttaan. Lisäksi kulttuuriympäristön vaaliminen on huomioitu kaava-karttaan liittyvässä yleismääräyksessä. Molemmissa määräyksissä on viitattu museon kulttuuriympäristötietokantaan. Näiden mainintojen kautta saadaan hyvin esille kartalla liittyvien arvokkaiden alueiden lisäksi myös yksittäiset merkittävät kohteet ja huomioidaan ajantasaisin tieto kulttuuriympäristön arvottamisessa. Museon ylläpitämän tietokannan lisäksi tulee kuitenkin huomioida Museoviraston ylläpitämä muinaisjäänösrekisteri, josta saa ajantasaisen tiedon muinaisjäänösten osalta. Luonnosvaiheessa muinaisjäänösrekisteri oli mainittu määräyksessä ja se tulisi mainita siinä edelleen. Museo pitää hyvänä, että arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen määräykseen on otettu mukaan MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Pääkartalta on otettu pois RKY-kohteiden pistemäinen merkintä ja ne on siirretty liitekartalle. Merkinnän tarkoitus oli tuoda pääkartalle valtakunnallisesti merkittävät kohteet siinä tapauksessa, että ne eivät sisälly arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen sisälle. Olisi tärkeää, että nämä kohteet palautettaisiin takaisin pääkartalle.

Arvokas kulttuuriympäristö -liitekartalla on pääkartan rasterilla merkittyjen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden alueiden lisäksi kohteet, joilla on Vantaalla paikallista merkitystä. Luonnosvaiheessa liitekartta rakentui siten, että siihen oli merkittynä paikallisesti merkittävät rakennusperintökohteet pistekohteina, muinaisjäänökset, sekä muut kulttuuriympäristökohteet pistekohteina ja aluerajauksina. Lisäksi eriteltiin arvokkaat

16.11.2020

viljelymaisemat sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaat 1960–1980-lukujen asuinalueet eri värein väritettyinä alueina. Museo ehdotti luonnosvaiheen lausunnossaan, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maisema-alueiden aluekohteille, sekä muinaisjäänöksille lisätään vielä liitekarttaan tarkemmat määräykset. Asia on ratkaistu kaavaehdotuksessa siten, että liitekartalla on kolme erityyppistä rasterimerkintää: Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema sekä kaupunkikuvallisesti arvokas 1960–1980-lukujen asuinalue. Kahden ensin mainitun merkinnän määräykseen on sisällytetty lause: "Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaakaan siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu". Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta olisi tarpeen vielä täsmentää kunkin alueen ominaispiirteitä ja muokata määräyksiä niiden mukaisiksi. Purkamista koskeva lauseesta tulee poistaa maininta ilman lupaa, koska purkaminen on joka tapauksessa aina luvanvaraista.

Ehdotuksessa liitekartalle ei ole lainkaan merkitty muinaisjäänöksiä. Museon näkemys on, että muinaisjäänökset tulisi esittää myös yleiskaavan liitekartalla. Muinaisjäänökset tulee huomioida maankäyttöä suunniteltaessa ja yleiskaavan avulla kohteet tuodaan kaavoittajien ja muiden maankäytön kanssa työskentelevien tietoisuuteen. Merkintä yleiskaavassa ohjaa tarkastamaan ajantasaiset tiedot muinaisjäänösrekisteristä. Lisäksi muinaisjäänökset ovat osa alueen luonnetta, mikä on usein tärkeä huomioida maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä.

Museo kiinnitti huomiota lausunnossaan siihen, että Sahamäessä Hanabölen arvokkaan maisemakokonaisuuden osana olevalle pellolle on esitetty pientalovaltaista asuinalueita. Lausunnon vastineessa on todettu, että rakentamiseen tarve ylittää tällä alueella pellon suojeluarvon. Ratkaisu on kirjattu kaavaselostuksen lukuun, jossa käsitellään kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Museo pitää myönteisenä, että Myyrmäessä Husbacka II-muinaisjäänösalueelle luonnoksessa osoitettu täydennysrakentamisen alue on poistettu ehdotuksesta ja alue on palautettu virkistysalueeksi.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Muinaisjäänöksiä koskeva määräys palautettiin yleismääräykseen. Muut kulttuuriympäristökohteet mainitaan määräyksessä erikseen, koska ne eivät ole muinaismuistolain suojaamia. Kulttuuriympäristöä koskeva yleismääräys on: "Asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet

16.11.2020

sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäänösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäänökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset.”

Yleiskaavaluonnoksessa ei vielä ollut kulttuuriympäristöä koskevaa liitekarttaa. Selostuksessa oli kuitenkin jokaiselta alueelta kartta, jossa oli valtakunnallisten ja maakunnallisten inventointien mukaiset aluerajaukset sekä rakennusperintö, muinaisjäänökset ja muut kulttuuriperintökohteet kaupunginmuseon ja museoviraston tietokannoista tulostettuina. Näistä kartoista saa käsityksen siitä, kuinka merkittävä rakennusperintö ja muinaisjäänönteet ovat olleet määriteltyjen arvokkaiden kulttuuriympäristöjen rajausten yhtenä perusteena. Näissä kartoissa oli luonnosvaiheessa esitettynä myös eriteltyt kulttuurihistorialliset ympäristötyypit. Kartat, joissa on esitetty merkittävä rakennusperintö ja muinaisjäänönteet, löytyvät edelleen yleiskaavaselostuksesta.

Oikeusvaikutteisella liitekartalla esitetään aluerajaukset ja kohteet, joihin kohdistuu määräys. Yllä mainitussa koko Vantaata koskevassa yleismääräyksessä viitataan päivittyvään tietoon. Suunnittelussa hyödynnetään digitaalisia aineistoja, joita voidaan ruudulla tarkastella päällekkäin, jolloin liitekartan taustalle ei kannata tulostaa vanhenevaa tietoa.

Liitekartalla on esitetty eriteltyt kulttuurihistorialliset ympäristötyypit siten, että niihin liittyy määräys, jossa kerrotaan, miten käsiteltynä juuri tämän ympäristötyypin arvot säilyvät parhaiten. Oikeusvaikutteisella liitekartalla olevista merkinnöistä ja määräyksistä on keskusteltu Vantaan kaupunginmuseon edustajien kanssa. Määräykset ovat pitkälti samoja kuin yleiskaavassa 2007. Tavoitteena on jatkaa kulttuuriympäristön yleiskaavallista suojelua Vantaalla yhtä selkeillä ja tarkoilla määräyksillä kuin tähänkin saakka. Yleiskaavan kulttuuriympäristöä koskevalle oikeusvaikutteiselle liitekartalle vietiin myös RKY-kohteet. Tällä kartalla ne erottuvat selkeämmin kuin muita merkintöjä täynnä olevalla pääkartalla.

Jos määräyksessä lukisi, että rakennusperintökohteita ei saa purkaa, vaikuttaisi se siltä, että purkaminen ei missään olosuhteissa ole sallittua. Määräyksen teksti ”ilman lupaa” selvittää, että on tarkoitus toimia normaalien lupakäytäntöjen mukaisesti.

NRO 26 VANTAAN KAUPUNKI / KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA

Tiivistelmä lausunnosta

Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa. Nykyiseen yleiskaavaan verrattuna luonnonsuojelualueiden määrä kasvaa merkittävästi uudessa yleiskaavassa. Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Vastine

Kaupunkiympäristön toimiala kiittää saamastaan lausunnosta. Pidämme tärkeänä riittävän ja hyvin saavutettavissa olevan palveluverkon olemassaoloa ja kehittämismahdollisuuksia osana kuntalaisten arjen toimintaympäristöä. Vaikka yleiskaava yleispiirteisyytensä vuoksi ei osoitakaan palvelujen sijainteja kaavakartalla, siinä halutaan kuitenkin antaa entistä joustavampia mahdollisuuksia palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen korostamalla sitä asumisen (AP, A, AC) ja kaupunkikeskustan (C) alueiden määräyksissä.

Yleiskaavan lähtökohtana on kestävyuden raami, jonka olennaisena osana on ekologinen kestävyys, jota sovelletaan maankäytön suunnitteluun mm. varaamalla luonnoltaan arvokkaita alueita luonnonsuojelualueiksi. Luonnonsuojelualueina alueet ovat edelleen myös virkistyskäytössä. Luonnonsuojelualueiden jatkosuunnitteluun, palveluvarustuksen rakentamiseen ja ylläpitoon tulee jatkossa suunnata nykyistä enemmän resursseja. Luonnonsuojelualueen määräyksessä on maininta ulkoilureittien perustamisen sallimisesta siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu, korostamassa sekä reittien perustamisen että luontoarvojen merkitystä.

NRO 27 VANTAAN KAUPUNKI / LIIKUNNAN PALVELUALUE

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaupungin kasvaessa myös palveluiden tarve ja niiden käytössä olevien tilojen ja alueiden tarve kasvaa. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa.
- Alueiden houkuttelevuus asumisen ja yrittämisen paikkana perustuu muun muassa palveluiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Näiden saavutettavuus on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen edellyttää panostusta kaupunkiympäristön ja virkistysalueiden laatuun sekä palveluiden saavutettavuuteen.
- Yleiskaavamääräyksissä edellytetään, että asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään lähipalvelujen riittävyys ja varataan niille tarvittaessa riittävästi tilaa. Näistä on huolehdittava maankäytön tarkemman asteisessa suunnittelussa.
- Liikunnan palvelualue esittää lausunnossaan uusia merkintöjä tai muutoksia kaavakartalle, niin VU-alueiden ja -symbolien, kuin ulkoilureittien ja virkistysalueyhteyksien osalta:
 - Lisättävä Urheilu- ja virkistyspalveluiden VU-alue: Rekolan liikuntapuisto, Lipunkantaja Kivistössä, Keimolan maja merkinnällä VU tai VR (retkeily- ja ulkoilualue), Helsingin skolan, Päiväkummun Sahamäki, Leppäkorven maa-uimala
 - Urheilu- ja virkistyspalveluiden paikka, VU-symboli: Askisto, Hämeenkylä, Nikinmäki, Aviapoliksen itäosa tai Tikkurilan suuralueen länsiosa
 - Siirrettävät merkinnät: VU-symboli Simonkylänpuistosta Leinelään, Puukullan pelto
 - VU- tai lähivirkistysalueen (VL) rajausta muutettava: Lounaniityssä Vantaanjokilaaksossa, Rekolanajan varressa laajennettava, Kuusijärven itäpuolella asemakaavan mukaiseksi
 - Virkistysalueyhteyksiä lisää: Myyrmäestä Vantaanjoelle (Vaskivuori-Ruostepuisto), Sahrapuistossa pallokentälle asti, Mäkipuisto–Tarinapuisto välille Ilolassa, Pallopuiston läpi Latupuistoon, reitti yhteydet varmistettava Aviapoliksesta laajemmille viheralueille
 - Ohjeellista ulkoilureittiä muutettava: Petikossa Pyymosantien ylittävä, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen risteys (myös siltayhteys), Veromiehestä laajemmille viheralueille

- Luonnonsuojelualueet (SL): Tuusulanjoen aluetta laajennettava, varmistettava riittävä etäisyys teollisuusalueeseen ja Seitsemän veljeksien vaellusreitillä toteuttaminen
- Vesialueita lisää: Tuusulanjoki ja Luhtaanmäenjoki kaavakartalle
- Viljelypalsta siirrettävä idemmäksi Tilkunpeltoon Kartanonkoskella, Tarhurinniityssä liian vähän tilaa purolle, reiteille ja asutukselle.
- Voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Ylästöntien etelä- ja pohjoispuolella on säilytettävä golfkentän toteuttamista varten (yleiskaavaehdotuksessa eteläosaa ehdotettu maatalousvaltaiseksi alueeksi, pohjoisosa VL-alueella). Alueelle on voitava toteuttaa golfin harrastamiseen soveltuva kenttä. VU-aluevarauksella ei nähdä olevan vaikutusta avoimen maiseman kulttuurihistorialliseen arvoon, sillä vastaava VU-alue on sijoitettu ja toteutettu kulttuuriympäristöön muun muassa Hiekkaharjussa.
- Voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Hiekkaharjun golfkenttää varten on säilytettävä. Golfkentän laajentamistarve on otettava huomioon nimenomaan pohjoiseen, Havukosken suuntaan. Kentän toteuttaminen Keravanjoen itäpuolelle ei ole tarkoituksenmukaista, koska se edellyttäisi vaativia ja kalliita siltaratkaisuja.
- Päiväkummun Sahamäestä on poistunut merkittävän kokoinen VU-alue. Yleiskaavaehdotuksesta ei ilmene, minne vastaavankokoinen aluevaraus on tehty. Aluevaraus ehdotetaan sijoitettavaksi Hiekkaharjun golfkentän pohjoispuolelle palvelemaan kentän laajentamistarvetta.
- Nykyisin Hiekkaharjun tennishallien ja -kenttien käytössä oleva pääradan ja Tennistien välisellä alueella on turvattu nykyisen laajuiset liikuntapalvelut.
- Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä, esimerkiksi ulkoilu-, latu- ja pyöräilyreittejä. Kuten yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita. Myyrmäen suuralueella luonnonsuojelualueet ovat laajentuneet merkittävästi esimerkiksi Raappavuoren ja Petikon alueella verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Alueella on jatkossakin turvattu ulkoilureittien, latujen ja lähiliikunnan palveluiden kehittäminen (esim. lähiliikuntapaikat, frisbeegolfradat, pulkkamäki).
- Jokamiesoikeuksien mukainen vapaa-ajan liikkuminen on pysyttävä sallittuna pääulkoilureittien lisäksi myös luonnonsuojelualueiden alemmalla polkuverkostolla. Jokamiehen oikeudet koskevat myös hiihtoa, maastopyöräilyä sekä rajoitetusti ratsastusta. Maastopyöräilyn harrastamisen mahdollisuudet ja reittien jatkuvuus on turvattava myös uudessa yleiskaavassa, sekä tarkemman asteisissa maankäytön suunnitelmissa ja luonnonsuojelualueiden määräyksissä.
- Friimetsän AP-alueella on harkittava poistettavaksi kaavasta, koska alue on irrallaan muusta asutuksesta ja sijoittuu tärkeälle Petikon virkistysalueelle.

- Rekolanojan varren ulkoilureittien toteuttamiseen Hiekkaharjun golfkentän kaakkoispuolella ei ole varattu riittävästi tilaa (asumisen ja joen välissä). Asutus leviää liian pitkälle Keravanjoen jokilaaksoon Maarinojalla, joka on Tikkurilan parhaiten säilyneitä yhtenäisiä viheralueita. Jokilaakso on käytetyimpiä Tikkurilan alueen virkistysalueita ja kevyenliikenteen reittiyhteyksiä niin työmatka- kuin ulkoilukäytössä. Lisäksi alueelle on jätettävä tilaa lähiliikunnan kasvavalle kysynnälle.
- Elmon urheilupuistoalueen läpi kulkee ekologinen runkoyhteys. Yhteyden toteuttamisessa on huomioitava sen toiminnallisesti järkevä sijoittuminen suhteessa urheilupuiston palveluihin.
- Yleiskaavaehdotuksessa viitataan monin paikoin, että alueiden suunnittelussa kiinnitetään huomiota kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksien toteuttamiseen; palveluiden saavuttamiseen sekä jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämiseen. Tämän tavoitteen toteutuminen on turvattava tarkemman asteisessa suunnittelussa. Pyöräilyn baanoilta on turvattava yhteydet julkisen liikenteen asemille, palveluihin ja pienemmille, paikallisille reittiyhteyksille.
- Virkistykseen teemakarttaa koskevan tekstiä tulisi selventää selostuksessa.

Vastine

Kaupunkiympäristön toimiala kiittää saamastaan lausunnosta. Pidämme tärkeänä riittävän ja hyvin saavutettavissa olevan palveluverkon olemassaoloa ja kehittämismahdollisuuksia osana kuntalaisten arjen toimintaympäristöä. Vaikka yleiskaava yleispiirteisyytensä vuoksi ei osoitakaan palvelujen sijainteja kaavakartalla, siinä halutaan kuitenkin antaa entistä joustavampia mahdollisuuksia palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen korostamalla sitä asumisen (AP, A, AC) ja kaupunkikeskustan (C) alueiden määräyksissä.

Liikunnan palvelualue esittää useita uusia merkintöjä tai muutoksia kaavakartalle, niin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueiden (VU-alue) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden paikkojen (VU-symboli), kuin ulkoilureittien ja virkistysalueyhteyksien osalta. Yleiskaavassa osoitetaan sen tarkkuustasoon soveltuen VU-alueita, jotka ovat yli 2 hehtaarin laajuisia, sekä uusia ja kehittyviä kohteita VU-symbolilla, joita on kaikkiaan 8 kappaletta. Symbolit on pyritty sijoittamaan siten, että ne toteutuessaan ovat saavutettavissa mahdollisimman hyvin ja laajalle joukolle asukkaita siten, että ne kytkeytyvät muuhun virkistykseen ja ulkoilun verkostoon sekä niin, että luontoarvot eivät vaarannu. Liikunnan palveluita voidaan kehittää virkistykseen ja asumisen alueilla yleiskaavamääräysten sitä estämättä. Ohjeelliset merkinnät, kuten VU-symbolit, ulkoilureitit, viljelypalstat sekä ratsastusreitit tarkentuvat sijainniltaan ja laajuudeltaan tarkemman tason suunnittelussa. Lisäksi yleiskaavan aluerajaukset ovat yleispiirteisiä ja ne tarkentuvat tarkemmassa suunnittelussa.

16.11.2020

Ylästön golfkenttävaraus

Valtioneuvoston valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva 14.12.2017 tehty päätös tuli voimaan 1.4.2018. Päätös edellyttää, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot, kohteiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerrosisuus turvataan maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan suomalaisen kulttuuriympäristön kokonaisuus perustuu viranomaisten laatimiin valtakunnallisiin inventointeihin, jotka koskevat valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) ja valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita. Ylästöntien varren pellot ovat osa Backaksen - Elannon suurtilan RKY-rajausta. Backas - Elannon suurtilan valtakunnallisen arvon perusteluissa todetaan, että talouskeskus peltoineen on suurmaataloudesta kertova saareke kaupungistuneessa ympäristössä, ja että samaan maisemakokonaisuuteen kuuluu viljelyaukean ympäröimä vanha kapteenin virkatalo Petas. Peltojen häviäminen tilojen ympäriltä alentaisi maiseman arvoa, ja oikeusvaikutteisen liitekartan määräyksessä onkin edellytetty, että maisemallisesti merkittävät pellot tai niityt säilytetään. Kokonaisuuden arvoa nostaa alueen läpi kulkeva Suuri rantatie, joka on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.

Kulttuurimaisemaselvityksessä 2005 arvioitiin ja tunnistettiin maaseudun kulttuurimaiseman parhaiten säilyneet ja arvokkaimmat ydinalueet. Yleiskaavan 2007 arvokasta kulttuuriympäristöä koskevat rajaukset ja määräykset tehtiin selvityksen pohjalta. Yleiskaava 2020 jatkaa kulttuuriympäristön suojelua samoilla periaatteilla ja kriteereillä, jotka on avattu Kulttuurimaisemaselvityksessä 2005. Yleiskaavan 2007 ”kyläkuvallisesti arvokkaat” maisemat nimettiin informatiivisemmin kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaiksi kylämaisemiksi. Backas on nostettu tähän luokkaan viljelymaiseman säilyneisyyden perusteella. Maisemaa on viljelty ainakin 1600-luvun lopulta saakka ja todennäköisesti kauemminkin.

Jos Backaksen ja Hanabölen maisemia verrataan, olennaisia eroja ovat toisaalta valtakunnallisella tasolla määritelty arvokkuuden asteen ero, ja toisaalta omassa selvitystyössä todettu maiseman säilyneisyys. Viranomaisten laatimien valtakunnallisten ja maakunnallisten inventointien perusteella Backas on valtakunnallisesti merkittävä ja Hanaböle maakunnallisesti. Yksi kulttuurimaiseman arvon kriteeri on, että maisema on säilynyt samassa käytössä eli tässä tapauksessa viljelymaisemana pitkään.

Ylästöntien pohjoispuoli on varattu VL-alueeksi, joka mahdollistaa monipuolisen virkistystoiminnan kehittämisen lähialueen asukkaiden käyttöön ja osana Aviapoliksen viher- ja virkistysverkostoa.

Hiekkaharjun golfkenttä

Tällä yleiskaavakierroksella ei ole tarkemmin tutkittu golfkenttien mahdollisia sijainteja tai nykyisten laajennuksia. Voimassa olevaan yleiskaavaan laadittiin selvitys golfkentistä ja kaavaan tehtiin useita varauksia. Hiekkaharjun golfkenttää ehdotettiin osittain asumiseen yleiskaavaluonnoksessa, mutta tarkempien selvitysten ja saadun palautteen perusteella siitä luovuttiin. Maanomistus kentän ympärillä on yksityistä ja alueet ovat vielä maatalouskäytössä, mikä on osa alueen maisemallista arvoa. Yleiskaava osoittaa alueelle sekä virkistys- ja ulkoilualueita että maatalousaluetta. Tarkemmat rajaukset niiden välillä voidaan määrittellä asemakaavalla, mikäli golfkentän laajennushanke olisi muuten mahdollinen. Raja asumisen A-alueen ja VU-alueen välillä on yleiskaavan esitystapaa mukailten esitetty yleispiirteisesti, jolloin tarkempi raja- ja ulkoilutoimintojen ja asumisen välillä määritellään asemakaavassa.

Päiväkummun poistunut VU-merkintä oli kotieläintila, joka ei ole koskaan toteutunut. Tällä yleiskaavakierroksella katsottiin, että tarve uudelle pientaloalueelle on suurempi kuin kotieläintilalle.

Hiekkaharjun Tennistien toimijoiden kanssa on käyty keskustelua yleiskaavan aluerajauksista. Aiheesta saatiin myös paljon mielipiteitä luonnosvaiheessa. Yleiskaavaehdotuksessa Tennistien ympäristön P-aluevarausta on laajennettu siten, että se mahdollistaa tennishallien rakentamisen. Lisäksi AC-aluevaraus mahdollistaa toiminnan säilymisen alueella. Kyseessä on kuitenkin yksityisessä maanomistuksessa oleva alue, joten yleiskaavan vaikutusmahdollisuudet toiminnon säilymiseen ovat rajalliset.

Luonnonsuojelualueet ja ulkoilureitit, maastopyöräily

Yleiskaavan lähtökohtana on kestävyuden raami, jonka olennaisena osana on ekologinen kestävyys, jota sovelletaan maankäytön suunnitteluun mm. varaamalla luonnoltaan arvokkaita alueita luonnonsuojelualueiksi. Luonnonsuojelualueina alueet voivat olla myös virkistyskäytössä, kunhan ne arvot, joiden perusteella aluetta suojellaan, säilyvät. Luonnonsuojelualueiden jatkosuunnitteluun, palveluvarustuksen rakentamiseen ja ylläpitoon tulee jatkossa suunnata nykyistä enemmän resursseja. Luonnonsuojelualueen määräyksessä on maininta ulkoilureittien perustamisen sallimisesta siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu, korostamassa sekä reittien perustamisen että luontoarvojen merkitystä.

Yleiskaavaa on laadittu yhteistyössä viheraluesuunnittelun kanssa. Viheraluesuunnittelussa suunnitellaan tarkemmin ulkoilureitit ja liikuntapaikat. Yleiskaavaa laadittaessa yleiskaavotuksen ja viheraluesuunnittelun edustajat ovat yhdessä käyneet läpi ohjeelliset ulkoilureitit. Ulkoilureittien verkosto on edelleen esitetty kautta Vantaan. Yleiskaavassa esitetään suurpiirteisesti reittiverkosto, jonka sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa. Ulkoilureittien linjauksia on kuitenkin tarkistettu paikoin mm. estämään sellaiset tilanteet, joissa reitille ei jatkosuunnittelussa löytyisi yhtään realistista sijaintia.

Verkostoina yleiskaavassa esitetään ohjeelliset ulkoilureitit ja ohjeelliset ratsastusreitit. Yleiskaavan tasoisena verkostona ei ole tarpeen esittää maastopyöräilyreittejä, koska maastopyörällä voi siirtyä paikasta toiseen liikenneverkon normaalina osana olevia pyöräiteitä pitkin. Maastopyöräilyn ratkaisut ovat osa tarkemman asteista suunnittelua. Suojelualueelle voi olla alueesta riippuen mahdollista osoittaa myös maastopyöräilyä varten reitti tai reitit ja maastopyöräilyä voidaan laatia rauhoitusmääräyksiin salliva määräys tietyin rajoituksin. Tapauskohtaisesti arvioidaan, mitä suojelualueella on sopivaa tehdä, ja mitä ei, ja missä kohdassa. Luonnonsuojelu on kuitenkin suojelualueen päätarkoitus ja liikkumisen tulee tapahtua luontoa kunnioittaen.

Friimetsän asuinaluevaraus säilyy yleiskaavassa tulevaisuuden varauksena ja sen tarpeellisuus arvioidaan myöhemmin.

Maarinojalla on edelleen reilusti yli 200 metriä leveä viheraluevyöhyke Keravanjoen rannalla. Teiden ja ratikan risteyskohdasta ja sen lähistöltä on löydetty välttämättömiä rakentamisen paikkoja ratikan varrelle. Rekolanojan varrella Jokiniemessä julkisen virkistysalueen leveys ja ulkoilureitin sijainti on ratkaistava jatkosuunnittelussa. Purojen varsia koskee yleismääräys: "... Jatkosuunnittelussa tulee tutkia, kuinka leveä rakentamaton alue puron varrelle jätetään. Puron viherkäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman leveänä." Elmon urheilupuiston pohjoispuolisen ekologisen yhteyden leveys ja sijainti suhteessa urheilupuiston toimintoihin selviää alueen jatkosuunnittelussa.

Kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuudet, pyöräliikenteen baanat

Tarkempaa suunnittelua eri alueilla ohjaa mm. Vantaan liikennepoliittinen ohjelma sekä kaupungin omat maankäytön ja kaavoituksen tavoitteet. Niiden mukaan edistetään kaupungin arvojen mukaista kestävästä kehitystä. Kestävän liikkumisen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) ja maankäytön tavoitteita tukemaan on laadittu kulkumuotokohtaisia poliittisia ohjelmia ja selvityksiä, jotka ohjaavat tarkempaa suunnittelua. Kulkumuodoittaiset ohjelmat linjaavat tarkempaa suunnittelua kulkumuotojen erityispiirteistä lähtien.

Pyöräliikenteen baanat muodostavat Vantaalle keskuksien välisen laadukkaan pyöräilyverkon, joka yhdistyy seudulliseen laatukäytäväverkkoon. Baanat palvelevat erityisesti pitkämatkaista pyöräilyä ja baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosta sekä muut pyörätiet, jotka suunnitellaan tarkemmassa kaavoituksessa eikä tämä verkosto siksi näy yleiskaavassa. Baanat eivät siis välttämättä kulje aivan keskusta-alueilla tai tiettyjen toimintojen edustalta, mutta niiltä järjestetään kuitenkin erinomaiset yhteydet esimerkiksi asemille ja muihin keskustojen palveluihin.

Vapaa-ajan, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakarttaa koskevaa tekstiä yleiskaava-selostuksessa on täsmennetty.

NRO 28 VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tiivistelmä lausunnosta

- Vantaan seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se ohjaa kasvua ja kehitystä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.
- Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen ja mahdollisuuksiin ylläpitää seurakuntien toimintaa ja toimintaan tarvittavia rakennuksia tulevaisuudessa. Seurakuntayhtymän tavoite on myös tukea ja edistää Vantaan kaupungin kasvua ja kehitystä tasapainoisten ja elinvoimaisten asuntoalueiden kaavoittamisella seurakuntien omistamille maa-alueille.
- Hautausmaille ja seurakuntien toimintatiloihin mahdollistetaan jatkossa hyvät joukko-liikenneyhteydet. Ruskeasannalle ja hautausmaalle tulee varmistaa raideliikenneyhteyden lisäksi myös bussiyhteys.
- Myyrmäen kirkon yhteyteen on varmistettava tuhkahautaamisen mahdollisuus tulevaisuudessa. Lisäksi Myyrmäen kirkon tontille tulee sallia asuinrakentaminen ja kirkon tonttia ympäröivässä rakentamisessa on huomioitava arkkitehti Juha Leiviskän kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus.
- Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää, että golf-toiminnot keskitetään Rekolanojan pohjoispuolelle ja tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjasta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin, niin, että ainoastaan joen ranta jää virkistyskäyttöön. Vantaan kaupungin ja seurakuntien välisessä aiesopimuksessa tavoitteena on ollut, että seurakuntien Vantaan Hiekkaharjussa ja Rekolan alueella olevat kaavoituskelpoiset maa-alueet voitaisiin kaavoittaa lähivuosina ja että niille voitaisiin rakentaa korkeatasoisia ja kaupunkirakennetta hyvin täydentäviä asuntoalueita tarvittavine palveluineen.
- Leinelän pohjoispuolella olevan Rekolanmäen alueen asuntoalueiden tulee olla laajuudeltaan vähintään kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen laajimpien vaihtoehtojen mukaisia ja mahdollistaa mahdollisimman tehokas asuntorakentaminen.
- Kulomäen pohjoisosan alueelle tulee mahdollistaa asuntorakentaminen. Elmon urheilupuiston alueen kehittämisessä tulee ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulee taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymän muiden alueiden kaavamerkinnoissä ja mahdollisissa maanvaihdossa seurakuntayhtymälle mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.
- Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tule kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilu-alueita ja seurakuntayhtymän tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhun hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa on esitetty Kehäradan varteen Ruskeasannan asemavaraus, joka toteutuessaan parantaa Ruskeasannan hautausmaan saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Hautausmaiden ja seurakunnan toimitilojen bussiyhteydet eivät ole yleiskaavassa ratkaistava asia. Vantaan kaupunki kuuluu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL), joka mm. suunnittelee ja järjestää toimialueensa joukkoliikenteen ja edistää sen toimintaedellytyksiä.

Yleiskaavassa ei osoiteta uusia hautausmaavaroja. Myyrmäen kirkon yhteyteen on mahdollista suunnitella tuhkahautaamismahdollisuus asemakaavassa. Kirkon ja sen ympäristön keskusta-alueen kaavamerkintä C mahdollistaa myös asumisen. Kirkon rakennusperintöarvot tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Yleiskaava ei ole ristiriidassa seurakuntayhtymän tavoitteiden kanssa.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin uutta asumisen (A) aluetta Hiekkaharjun golfkentän alueelle siten, että golftoiminnot voisivat edelleen pääosin säilyä. Asumisen luontevana rajana pidettiin Rekolanpuroa, joka toimii maisemallisena puskurina Hanabölen kulttuurimaiseman reunassa. Yleiskaavaehdotusta laadittaessa alueen asumisen edellytyksiä tutkittiin edelleen. Alueella tehtyjen selvitysten (mm. maaperäkairaukset) perusteella todettiin, että paksumat savikerrokset yhdessä raideliikenteen aiheuttaman värinän kanssa rajoittavat asuinrakentamiseen soveltuvan alueen hyvin pieneksi. Lisäksi edellä mainitut tekijät nostavat rakentamisen kustannuksia ja edellyttävät rakentamisen merkittävää tehokkuutta, mikä ei sovellu kulttuurimaiseman reunaan sen arvojen vuoksi. Tästä johtuen golfkentän alueen asuinaluevaraukset on poistettu yleiskaavaehdotuksesta ja alue on merkitty urheilun ja virkistysvapaa-ajan toimintojen alueeksi (VU). Lisäksi yleiskaavaluonnoksesta saatiin useita golftoimintojen säilyttämistä puolustavia mielipiteitä.

Leinelässä Rekolanmetsän asumisen rajausta on tarkistettu perustuen luontovaikutusten arviointiin siten, että ekologinen runkoyhteys ja virkistysmahdollisuudet säilyvät. Luonnoksen ratkaisusta saatiin myös runsaasti asukaspalautetta, jossa vastustettiin Leinelän asumisen alueiden laajennuksia Rekolanmetsän suuntaan. Kaavaehdotuksessa aluerajausta on hieman supistettu luonnoksesta siten, että metsän ydinalueet ja niiden lähiympäristöt ulkoilumahdollisuuksineen säilyvät. Asumisen painopistettä on siirretty lähemmäs Leinelän aseman ympäristöä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Pääkaupunkiseudun kasvavalle väestölle virkistäytymisen mahdollisuudet ja muut metsän tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä.

Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus ja olennainen osa seudullista viheralueiden verkostoa. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuksessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen vain noin neljän hehtaarin verran siitä huolimatta, että erittäin monet osalliset vastustivat näiden alueiden varaamista rakentamiseen. Osalliset toivat muistutuksissaan esille aivan todellisia ja tärkeitä syitä olla varaamatta Rekolanmetsästä rakentamiseen alueita voimassa olevaa yleiskaavaa laajemmin. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada talouttaan tasapainoon sitä kautta.

Yleiskaava yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana ei ota kantaa, tai perustu maanomistajuuteen, vaan lähtökohtana on toimivan ja kestävä kaupunkirakenteen mahdollistaminen. Rakennusoikeutta ei määritellä yleiskaavassa ja yleiskaavan osoittamat aluerajaukset ja muut merkinnät tarkentuvat tarkemman asteisessa suunnittelussa. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada talouttaan tasapainoon sitä kautta.

NRO 29 VR-YHTYMÄ OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Pidämme kannatettavana Vantaan kaupungin linjauksia ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen sekä joukkoliikenteen kestävä kehityksen vyöhykkeille. Panostaminen asemansuutujen kehittämiseen, liikenteen solmupisteiden sujuvuuteen sekä liityntäpysäköintiin on tehokas keino ohjata väestöä ympäristöystävällisen joukkoliikenteen käyttäjiksi.
- Rataverkon kapasiteetin kasvattamista tulee edistää etenkin pääradalla. Pääradalla tulee varata mahdollisuus kuuteen raiteeseen sekä tasonnostoon. Vaihtoehtoisesti Lentoradan toteutuminen poistaisi tarpeen 5. ja 6. raiteelle. Liikennemäärien

kasvattaminen ja yhteyksien parantaminen Helsinki-Tampere käytävällä ei ole tulevaisuudessa mahdollista ilman lisäraiteita.

- Lentorata tukee koko Suomen henkilöliikenteen kehitystä. Rata mahdollistaa sekä lähi-, taajama-, että kaukoliikenteen vuorojen lisäämisen kysytyimpinä vuorokauden aikoina. Investointina lentorata parantaa koko maan junaliikenteen sujuvuutta ja luotettavuutta. Lentorata edistäisi Aviapoliksen liiketoimintakeskuksen kehitystä.
- Asemanseutujen kehittämishankkeissa tulee taata riittävät mahdollisuudet henkilöautojen ja polkupyörien liityntäpysäköintiin sekä luoda hyviä kävely- ja pyöräily-ympäristöjä. Liityntäliikenteen osalta tulee kiinnittää huomiota riittävään liityntäpaikoituksen määrään henkilöautoille ja polkupyörille sekä sujuviin vaihtomahdollisuuksiin.
- Asuntotuotannon kehittäminen raideyhteyksien varrelle tukee kestävän kehityksen tavoitteita.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta.

Pääradan lisäraiteet ja Lentorata

Yleiskaavassa on pääradalla lisäraidevaraus Tikkurilan alueella Valkoisenlähteentielle asti. Liikenneviraston laatiman lisäraiteiden aluevaraus selvityksen mukaan Tikkurilasta ja Korsossa pitäisi purkaa useita melko uusia rakennuksia. Tikkurilan asema on rakennettu ja alueen asemakaavat laadittu vuonna 2008 hyväksytyin lisäraidesuunnitelman mukaisesti. Tämän suunnitelman mukaan Tikkurilasta ei tarvitse purkaa rakennuksia ja Tikkurilassa on siten riittävästi varauduttu lisäraiteisiin. Korsossa aluevaraus selvityksen mukainen ratkaisu tarkoittaisi puolestaan keskustasuunnitelman uusimista, jotta mm. Urpiaisientien läpiajtoa ei jouduttaisi katkaisemaan aluevaraus suunnitelman mukaisesti. Lisäraideselvityksessä on lisäksi esitetty purettavaksi Lumon pysäköintirakennusta.

Pääradan lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, niiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa eikä niistä ole yksityiskohtaisia suunnitelmia. Lisäraiteiden aluevaraus selvitys on tehty liian väljällä mitoituksella, jotta sitä voitaisiin käyttää tiivistettävien keskustojen suunnitteluun ja yleiskaavan tilavaraukseen. Vantaan yleiskaavassa on varauduttu Lentorataan, joka toimii vaihtoehtona lisäraiteiden mahdollistamalle pääradan kapasiteetin lisäykselle.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti*. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Asemanseudut ja liityntäpysäköinti

Asemat ja asemanseudut ovat keskeinen osa toimivaa joukkoliikennettä. Vantaan yleiskaavassa asemia koskevissa määräyksissä on mainittu, että laadukkaisiin liityntä- ja vaihtoyhteyksiin sekä riittävään pyöräpysäköintiin tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Lisäksi seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet on osoitettu kartalla omalla merkinnällään. Tarkemmat paikkamäärät, niiden laatu ja yhteydet määritetään alueiden jatkosuunnittelussa.

Tikkurilan ja Lentoaseman asemat on merkitty omalla merkinnällään *Valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema*. Merkinnällä korostetaan kyseisten asemien tärkeyttä ja roolia osana kansainvälistä, valtakunnallista ja seudullista joukkoliikennettä.

Raitiotie

Vantaan kaupunki kuuluu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL), joka kilpailuttaa ja hankkii Vantaan joukkoliikenteen. Kaupunki ei siis vaikuta kevytraideliikenteen kilpailuttamiseen.

NRO 30 VÄYLÄVIRASTO

Tiivistelmä lausunnosta

- Väylävirasto on laatinut Lähijunaliikennealueen varikkoselvityksen (Väyläviraston julkaisu 25/2020), jossa esitetty Petaksen varikon sijaintialue on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi (TP) ja tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minäänlaista mainintaa. Väyläviraston näkemyksen mukaan yleiskaavaehdotus ei mahdollista varikon sijoittamista Petakseen ja sen ratalain mukaista jatkosuunnittelua. Ratalain 10 §:n mukaan rautatien rakentamista koskevan yleissuunnitelman ja rata-suunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista yleiskaavaa.
- Väylävirasto huomauttaa, että lähijunaliikenteen kehittämisen ja sen edellyttämän varikkokokonaisuuden jatkosuunnittelun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Vantaan yleiskaavassa osoitetaan varaus Petaksen varikolle. Väyläviraston näkemyksen mukaan varikkoselvityksen mukainen Petaksen varikko kehäradalle suuntautuvineen yhdysraiteineen tulee yleiskaavassa osoittaa rautatiealueena ja yleiskaavaselostusta tulee täydentää Petaksen varikon osalta.

- Hakkilaan johtava nykyinen Santarata ja Hakkilassa sijaitsevat radanpidon alueet ovat Väylävirastolle välttämättömiä. Kunnossapidon alueiden poistaminen alentaa radanpidon palvelutasoa millä on heikentäviä vaikutuksia valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuteen. Väyläviraston näkemyksen mukaan Santaradan ja Hakkilan alueen poistaminen Vantaan yleiskaavasta ei ole mahdollista ilman korvaavan radanpidon alueen osoittamista. Korvaavan alueen puuttuessa tulee nykyinen Santarata osoittaa yleiskaavassa rautatiealueena.
- Raskaan liikenteen palvelualueiden puute on paheneva ongelma. Väylä pitää hyvänä, että palvelualuekysymys on yleiskaavaehdotuksessa esitetty hieman konkreettisemmin kuin luonnosvaiheessa. Hämeenlinnanväylän (vt3) käytävään yleiskaavaehdotuksessa on esitetty varteenotettava ratkaisuehdotus. Tarvetta vastaavalle on myös muualla esimerkiksi Lahdenväylän (vt4) käytävässä. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT-alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi. Väylävirasto esittää, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL

ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Väylitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Santarata

Yleiskaava on pitkän aikavälin suunnitelma ja Vantaan uudessa yleiskaavassa yhdyskuntarakenteen kasvu pyritään ohjaamaan osaksi vahvaa joukkoliikennekaupunkia. Santaradan rautatieyhteyden alueella kulkee yleiskaavassa raitiotie ja alue tukeutuu vahvasti myös Tikkurilan asemaan. Santarata on poistettu yleiskaavasta, koska Vantaan kaupungin näkökulmasta rata haittaa kaupunkikehitystä ja Tikkurilan asemaa ympäröivän maankäytön tiivistämistä sekä täysimääräistä hyödyntämistä. Yleiskaavalla osoitetaankin kaupungin maankäytön tavoitetilaa vuonna 2050, vaikka muutokset tapahtuvat usein vaihteittain.

MAL-sopimuksessa on todettu Santaradan osalta, että ”*Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pika-raitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella.*”

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankoh-tia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.